

ECHO - TYGODNIK POLSKI

NO. 40 • 21-27.VII.88 • PISMO NIEZALEŻNE • PUBLISHED WEEKLY • TORONTO • \$ 1.25

POGRZEB JANA STRZELECKIEGO

MORD POLITYCZNY

Lech Wałęsa wraz z innymi członkami kierownictwa Solidarności uczestniczył w poniedziałek 18 lipca w Warszawie w uroczystościach pogrzebowych zmarłego byłego doradcy niezależnych związków zawodowych Jana Strzeleckiego.

Jan Strzelecki zmarł w szpitalu w wieku 61 lat, w poniedziałek 11 lipca na skutek obrażeń zadanych mu w nocy z 29 na 30 czerwca przy próbie morderstwa, której okoliczności nie zostały wyjaśnione. Na cmentarzu odczytano depeszę od Papieża Jana Pawła II. Ojciec Święty podkreślił osobowość Jana Strzeleckiego jako wybitnego pisarza, który zawsze poświęcał się sprawie dialogu i solidarności z ludźmi dobrej woli. W imieniu NSZZ Solidarności i jej przewodniczącego Lecha Wałęsy przemówienie nad grobem wygłosił Adam Michnik. Delegacje robot-

ników z większych ośrodków przemysłowych rozwinęły transparenty Solidarności podczas żałobnej mszy świętej, w której uczestniczyło co najmniej 1000 osób.

Wśród zebranych znajdowali się również Zbigniew Bujak, Jacek Kuroń oraz Andrzej Wajda.

Docent Jan Strzelecki, socjolog, zatrudniony był w Instytucie Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk. Polskie Towarzystwo Socjologiczne, którego Strzelecki był aktywnym członkiem, zaoferowało wypłacenie nagrody w wysokości 1 miliona złotych za informacje, które doprowadzą do ujawnienia lub ujęcia sprawcy/sprawców napadów. Kanadyjska stacja radiowa CKO podała, że jeden z biskupów warszawskich określił śmierć Strzeleckiego jako morderstwo polityczne.

W ARMENII ROŚNIE NAPIĘCIE

W Armenii oraz w regionie Górnego Karabachu, którego władze ogłosiły przyłączenie się do Armenii, trwają nadal masowe demonstracje Ormian. Do Górnego Karabachu przybywają uzbrojone oddziały armii sowieckiej. Sowietkie środki masowego przekazu podały, że w Górnym Karabachu wykryto schowki z bronią i amunicją. Władze centralne ogłosiły, że ogłoszona przez Górny Karabach secesja jest niezgodna z prawem. W poniedziałek 18 lipca Rada Najwyższa ZSSR nie uznała secesji Górnego Karabachu stwierdzając, że region ten powinien zostać przy Azerbejdżanie.

Gorbaczow wystąpił z twierdzeniem,

że nie znalezienie rozwiązania problemu Górnego Karabachu odbić się może na reformach procesu przebudowy. Uwagi swe Gorbaczow zawarł w przemówieniu na sesji prezydium Rady Najwyższej ZSSR. Wypowiedź Gorbaczowa przytoczyły następnego dnia agencja TASS i sowieckie środki masowego przekazu. Pierestrojka, według Gorbaczowa, wymaga zgodnego poparcia, gdy tymczasem spór wokół Górnego Karabachu stał się źródłem kłótni i etnicznych sporów.

Pod sztandarami demokracji, stwierdził Gorbaczow, nieodpowiedzialni ludzie stosują naciski na kolektywy robotnicze, władzę i na ludność Armenii i Azerbejdżanu. Te naciski, jak to określił, to masowe demonstracje, wiece i strajki. Podał on, że władze wystąpiły oddziały milicji i wojska na Kaukaz aby kontrolować sytuację.

TWARZE OPOZYCJI: ANDRZEJ I JOANNA DUDA- GWIAZDA.
Zdjęcie wykonano podczas spotkania w Toronto. Foto: GRAFA

KONIEC WOJNY W ANGOLI ?

C. Crocker, asystent amerykańskiego Sekretarza Stanu powiedział w Waszyngtonie, że trzydniowa runda rozmów odbyta na początku ubiegłego tygodnia w Nowym Jorku, pomiędzy USA, RPA, Kubą i Angolą w sprawie Angoli przyniosła zasadniczą zgodę co do konieczności zakończenia 13-letniej wojny domowej w Angoli oraz przyznania niepodległości terytorium Namibii, zarządzanemu obecnie przez RPA. Strony zgodziły się na utworzenie w Angoli rządu narodowej jedności, składającego się z przedstawicieli obecnego prosowieckiego reżymu komunistycznego oraz walczącego o niepodległość, proamerykańskiego ugrupowania UNITA. Kuba i reżym w Angoli zgodziły się na całkowite wycofanie 60 tysięcy żołnierzy kubańskich broniących komunistów, a RPA zgodziła się na niepodległość Namibii. Jednakże, jak podkreślił Crocker, do ostatecznego zakończenia sprawy jeszcze daleko. Po pierwsze, strony muszą formalnie podpisać umowę, po drugie, musi zostać wypracowany szczegółowy harmonogram wycofania wojsk kubańskich z Angoli, powołania rządu jedności narodowej oraz przyznania niepodległości Namibii. Szef delegacji angolskiej generał Antonio Dos Santos Franca powiedział, że sukcesem jest osiągnięcie wstępnego porozumienia, ale trzeba pamiętać, że największym problemem w Angoli jest to, że trwa tam nadal wojna. Delegacja południowoafrykańska podkreśliła, że pewne podstawowe problemy pozostają nadal nie rozwiązane. Następną rundę rozmów ma się odbyć na początku sierpnia br. (Omówienie i komentarz na str. 12 i 13).

AMNESTIA dla dezertersów Armii Czerwonej w Afganistanie.

Związek Sowiecki ogłosił bezwarunkową amnestię dla żołnierzy, którzy zdezerterowali z wojska w czasie służby w Afganistanie. Informację tę podał generał A. Sucharow, który zawiadomił również, że większość dezertersów mieszka obecnie w Pakistanie, Stanach Zjednoczonych, Kanadzie i państwach Europy Zachodniej. Decyzję o amnestii zatwierdziła Rada Najwyższa ZSSR. Sucharow wyjaśnił, że każdy z dezertersów może bez obawy o karę powrócić do domu, bez względu na przyczynę, dla których opuścił szeregi Armii Czerwonej w Afganistanie. "W imieniu państwa sowieckiego deklaruję - powiedział Sucharow - iż żołnierze wchodzący w skład sowieckich oddziałów, którzy powrócą do kraju po pobycie w obcym państwie w pełni będą cieszyć się prawami politycznymi, społecznymi i innymi, przysługującemu każdemu obywatelowi ZSSR". Sowietci twierdzą, że od dnia przekroczenia afganistańskiej granicy w 1979 roku, partyzanci muzułmańscy wzięli do niewoli 312 żołnierzy. Z liczby tej 30% zginęło podczas próby ucieczki lub w czasie tortur. Pozostałych 200 uważa się za zaginionych w czasie akcji. Ludzie ci nadal przebywają - zdaniem generała - w bazach mudżaheddinów na terenie Afganistanu lub w Pakistanie, albo w innych miejscach. Sucharow nie potrafił określić liczby tych, którzy świadomie opuścili swoje oddziały. Generał Sucharow wyjaśnił, iż podejmując decyzję o ogłoszeniu amnestii władze sowieckie brały pod uwagę wyjątkowo ciężkie warunki w Afganistanie, a także wykazały zrozumienie, iż wielu

ŚWIAT

• **USA będą bronić demokracji przed ekspansją komunistyczną.** Na początku lipca amerykański Sekretarz Stanu G. Shultz odbył trzydniową podróż do czterech krajów Ameryki Łacińskiej: Gwatemali, Salwadoru, Kostaryki i Hondurasu. Podróż ta miała na celu zapewnienie amerykańskich przyjaciół w tym rejonie, że Stany Zjednoczone zdecydowanie będą bronić demokracji przed ekspansją komunistyczną. Shultz zaapelował do rządów wszystkich 4 krajów o dyplomatyczne odizolowanie Nikaragui, by tym samym zmusić reżym komunistyczny w Nikaragui do negocjacji z contras. Podczas podróży Shultz spotkał się z przedstawicielami contras i jak stwierdzili partyzanci obiecał dalszą pomoc militarną i finansową.

• **Francuskie rakiety dla Finlandii.** Rząd fiński postanowił zakupić za sumę 200 mln dol. francuskie rakiety samonaprowadzające się na cel "Crotale NG", służące do zwalczania obiektów latających. System obrony Finlandii zbudowany jest w oparciu o technologię i zakupy broni sowieckiej. Jednak Helsinki dostrzegły spore luki występujące w zabezpieczeniu powietrznych obszarów państwa. W dwustronnej umowie Finlandia gwarantuje spłaty w postaci transportów produktów własnego przemysłu spożywczego i przetwórczego.

• **Reforma Medicare zatwierdzona w USA.** Prezydent Reagan podpisał ustawę o reformie ubezpieczeń zdrowotnych Medicare. "32 miliony chorych i starych Amerykanów - powiedział sekretarz zdrowia O. Bowen - dzięki pomocy Medicare płaci rachunki szpitalne i rachunki za wizyty u lekarza. Od dzisiaj staną się oni spokojniejsi wiedząc, iż długotrwała choroba nie doprowadzi ich do finansowej ruiny". Główny cel ustawy, której koszt realizacji przekroczy 3 mld dol., to ograniczenie wydatków ludzi w podeszłym wieku na leczenie szpitalne i zmniejszenie kosztów wizyt lekarskich. W myśl postanowień ustawy osoby objęte ubezpieczeniem Medicare od roku 1989 będą mogły prawie bezpłatnie przebywać w szpitalu nieograniczoną ilość dni. Bez względu na wysokość rachunku chorzy będą musieli zapłacić jedynie 564 dol. Aktualnie pacjenci Medicare mogą poddać się bezpłatnemu leczeniu szpitalnemu tylko w ciągu 60 dni.

Począwszy od roku 1990 ubezpieczeni przez Medicare za wizyty u lekarza nie zapłacą więcej niż 1370 dol. rocznie. Obecnie koszty te są nieograniczone. Od roku 1991 z funduszy Medicare pokrywana będzie połowa rachunków za lekarstwa, rachunków przekraczających 600 dolarów. Rok 1993 przyniesie podwyżkę zwrotów do 80%. Jednakże stopniowo będą rosły miesięczne składki do roku 1993. W przyszłym roku o 4 dol. miesięcznie, a w 1993 roku o 10,20 dol. Ustawa przewiduje także wyższy domiar podatkowy dla osób objętych Medicare. Ludzie zarabiający powyżej określonej granicy płacić będą wyższe składki miesięczne.

• **Chińska jednostka specjalna do tłumienia demonstracji w Tybecie.** Pekin powołał do życia specjalną jednostkę milicji, przeznaczoną wyłącznie do zwalczania nacjonalistycznych wystąpień w Tybecie. Według przedstawiciela rządu chińskiego nowe oddziały "Drugiej Jednostki Specjalnej" mają "skutecznie zwalczać wszelkiej maści separatystów, którzy sabotują jedność kraju i solidarność wszystkich narodowości chińskich". Władze Chin komunistycznych nie poinformowały o liczbie nowej formacji milicyjnej. Na uroczystości inauguracyjne działanie "Drugiej Jednostki Specjalnej" przybyło do stolicy Tybetu Lhasy około półtora tysiąca milicjantów z Pekinu.

• **Obawy Izraela przed bronią raketową państw sąsiedzkich.** Premier Izraela Y. Shamir wyraził zaniepokojenie wobec niepokojących doniesień o stałym zwiększaniu magazynów raketowych sąsiadujących z Izraelem państw arabskich. Premier stwierdził, że Izrael będzie musiał zwiększyć swoje arsenały broni raketowej oraz czujność. Ostatnio Arabia Saudyjska nabyła chińskie rakety typu ziemia-ziemia, a Syria i Irak są w posiadaniu sowieckich rakiet balistycznych. Ponadto trwają rozmowy pomiędzy Syrią a ChRL na temat rakiet średniego zasięgu M-9, zdolnych do przenoszenia głowic chemicznych i nuklearnych.

• **Zwolennicy Arafata pokonani.** W bejruckim obozie Szatila dla uchodźców palestyńskich zakończone zostały blisko trzymiesięczne walki pomiędzy oddziałami Jasera Arafata, a prosyryjskimi bojówkami Abu Musy. Ostateczne zwycięstwo odnieśli sympatycy Damaszku i prezydenta Hafeza Assada. W krwawych potyczkach śmierć poniosło około 100 osób. Około 150 zwolenników przywódcy Organizacji Wyzwolenia Palestyny opuściło obóz w Szatila. Libański minister spraw zagranicznych A. Rassi zapowiedział, że w razie kontynuowania walk w Szatila na teren obozu wkroczą natychmiast wojska syryjskie. Gdy bratobójczym walkom nie zapobiegło pojednawcze spotkanie Arafata z prezydentem Syrii Assadem, Arafat zwrócił się do Gorbaczowa aby użył swych wpływów i zapobiegł walkom w Szatila.

• **Kara więzienia za kontakty z Organizacją Wyzwolenia Palestyny.**

Sąd w Tel Awiwie skazał na karę grzywny i pół roku pozbawienia wolności 4 obywateli Izraela, którzy w 1986 r. spotkali się na terenie Rumunii z przywódcami Organizacji Wyzwolenia Palestyny. Prawo izraelskie zabrania Izraelczykom wszelkich kontaktów z OWP, która to organizacja uznana jest przez Izrael za grupę terrorystyczną dążącą do "zniszczenia państwa żydowskiego".

• **Krajowa konwencja demokratów w Atlancie.** W Atlancie rozpoczęła się w poniedziałek 18 lipca krajowa konwencja Partii Demokratycznej. Jesse Jackson zapowiedział "floor battle". Dukakis odparł, że partia może mieć tylko jednego przywódcę. Przed konwencją Dukakis mianował na kandydata do stanowiska wiceprezydenta senatora i milionera z Teksasu Lloyda Bentsena, który uchodzi za przedstawiciela konserwatywnego skrzydła w Partii Demokratycznej. Bentsen w przeciwieństwie do Dukakisa jest za SDI, budową nowych lotniskowców, pomocą dla contras oraz przeciw kontroli zakupów broni przez prywatne osoby.

• **4 żołnierzy amerykańskich zostali rannych w San Pedro Sula w Hondurasie, gdy zostali oni ostrzelani przez nieznanych osobników, w chwili gdy opuszczali dyskotekę.**

• **Żołnierz izraelski zastrzelił w Tel Awiwie Palestyńczyka,** który próbował zabrać mu pistolet maszynowy M-16. Od 8 grudnia ubiegłego roku w buncie Palestyńczyków przeciwko okupacji przez Izrael Strefy Gazy i Zachodniego Brzegu zostało zabitych ponad 230 Palestyńczyków.

• **40 rocznica blokady Berlina.** Po zakończeniu działań militarnych II wojny światowej dawna stolica nie istniejącej już III Rzeszy została podzielona na strefy okupacyjne, nad którymi władzę sprawowały Stany Zjednoczone, Francja, Wielka Brytania i Związek Sowiecki. Stosunki pomiędzy ZSSR a trójką zachodnich aliantów nigdy nie należały do łatwych. Z początkiem roku 1948 Sowieci odcięli połączenia lądowe pomiędzy Zachodem, a częścią Berlina, pozostającego pod administracją trzech państw zachodnich. Armia Czerwona wstrzymywała transporty żywności oraz innych artykułów pierwszej potrzeby. Dla mieszkańców obszaru znanego dzisiaj pod nazwą Berlin Zachodni rozpoczęły się ciężkie dni walki o przetrwanie. Zachodni sprzymierzeńcy nigdy nie podpisali z ZSSR układu gwarantującego swobodny lądowy i powietrzny dostęp do zachodniego sektora Berlina przez terytoria znajdujące się pod sowiecką okupacją. Pomiędzy czerwcem 1948 roku a majem 1949, aby utrzymać dzisiejszy Berlin Zachodni przy życiu lotnicy amerykańscy, brytyjscy i niemieccy odbyli blisko trzysta tysięcy lotów, dostarczając w sumie ponad 2,5 mln ton różnych towarów. W zimie samoloty dostarczały przeciętnie 5 tysięcy ton węgla dziennie, więcej niż poprzednio koleje. Ogółem 2/3 towarów

zostało dostarczonych przez amerykańskie siły powietrzne. 78 lotników poniosło śmierć w czasie utrzymywania mostu powietrznego. Tych 11 trudnych miesięcy uchodzi za wspaniały przykład solidarności i determinacji Zachodu w utrzymaniu części Berlina mimo ogromnej presji Sowietów, starających się zagarnąć cały Berlin.

• **Masakra ludności Tigraju.** Przedstawiciel partyzantów etiopskich zrzeszonych w Ludowym Froncie Wyzwolenia Tigraju (TPLF) poinformował o ostatniej masakrze ludności Tigraju przez wojska etiopskiego reżymu komunistycznego. Cztery odrzutowce MiG oraz dwa helikoptery "Mi-24" przeprowadziły zmasowany atak na miejscowości położone w prowincji Tigraj. Od bomb i kul zginęło ponad 600 Etiopczyków, a prawie 400 zostało rannych. W czasie czterogodzinnego ataku doszczętnie zniszczono około 500 budynków prywatnych i użyteczności publicznej (w tym meczet i jedyną w okolicy szkołę). Zmasakrowanych zostało kilkaset sztuk bydła, które dla ludności Tigraju stanowi źródło żywności i siłę pociągową. W swojej odezwie wydanej po ataku lotnictwa etiopskiego, przywódcy partyzantcy w Tigraju zaapelowali do demokratycznych rządów i narodów świata o zdecydowane potępienie masakry ludności Tigraju oraz podjęcie konkretnych kroków karnych wobec komunistycznego reżymu w Addis Abebie.

• **Korea Północna sojusznikiem Iranu.** Podczas spotkania w Teheranie premiera Korei Północnej Li Gun-mo z przewodniczącym irańskiego parlamentu Ali Akbrem Rafsanjani szef komunistycznego rządu ostro potępił "agresywną politykę Waszyngtonu wobec Iranu". Premier Korei komunistycznej dodał również: "Nasz naród i rząd zawsze popierają naród irański i jego słuszną walkę w imię rewolucyjnych ideałów". Dziękując premierowi Korei Północnej za gorące słowa poparcia i solidarności Rafsanjani wyraził nadzieję na dalsze pomyślne rozszerzenie współpracy pomiędzy obydwojma krajami. Irańska agencja prasowa IRNA zakomunikowała, że podczas rozmów premiera Li Gun-mo z premierem irańskiego rządu M. Mousavi obydwoje strony zdecydowały się na skuteczniejsze zacieśnienie dwustronnej kooperacji handlowej, technicznej i naukowej. Według źródeł dobrze poinformowanych Teheran od dłuższego czasu zaopatrywany jest przez Phenian w różnego rodzaju broń i amunicję. Wśród dostaw znajdują się m.in. samonaprowadzające się pociski typu "Silkworm", które produkowane są przez ChRL.

• **Iran przyznał się do dwóch porażek na froncie.** Iran powiadomił o porażce na dwóch odcinkach frontu wojny iracko-irańskiej. Jednakże premier Iranu Mousavi powiedział, że ostatecznie obydwoje porażki doprowadzą do zwycięstwa nad Irakiem. Irak podał, że zdobył irańskie miasto Dehloran znajdujące się 50 km od granicy irac-

ko-irańskiej. Od kwietnia br. wojska irackie odniosły szereg poważnych zwycięstw na froncie. W poniedziałek, 18 lipca prezydent Iranu ajatollah Khamenei oświadczył, że Iran jest gotów do bezwarunkowego przerwania ognia i zastosowania się do rezolucji ONZ wzywającej Irak i Iran do rozmów pokojowych.

• **Koniec sporów o misję OWP przy ONZ?** Sędzia federalny ogłosił w Nowym Jorku wyrok stwierdzający, że rząd USA nie ma legalnego prawa zamykania misji obserwacyjnej Organizacji Wyzwolenia Palestyny przy Organizacji Narodów Zjednoczonych. Amerykański Departament Sprawiedliwości utrzymywał dotąd, że skoro w myśl Aktu o Walce z Terroryzmem, Kongres uznał OWP za organizację terrorystyczną to decyzyja ta zobowiązuje rząd do zamknięcia misji OWP przy ONZ. Jednak sędzia Palmieri uznał, iż wspomniany Akt nie unieważnia porozumienia z roku 1947 o istnieniu siedziby ONZ na terenie Stanów Zjednoczonych. Porozumienie to przyznaje ONZ wyłączne prawo decydowania jaka organizacja będzie przez ONZ uznawana. Sekretariat Generalny ONZ przyznał oficjalnie OWP status misji obserwacyjnej. W wydanej 37-stronicowej opinii sędzia Palmieri uważa, iż układ USA z ONZ "nie pozostawia najmniejszych wątpliwości", że Stany Zjednoczone nie mają prawa ingerowania w działalność tego międzynarodowego ciała. Departament Sprawiedliwości stwierdził, że po przestudiowaniu wyroku zdecydował się złożyć apelację.

• **Protest władz RFN do władz NRD w związku z pobiciem zachodniemieckich filmowców.** Rzeczniczka stałego przedstawicielstwa Republiki Federalnych Niemiec w Berlinie Wschodnim oznajmiła, że jej biuro wystosowało notę protestacyjną do władz NRD w związku ze skandalicznym potraktowaniem zachodniemieckiej ekipy filmowców w Berlinie Wschodnim. Korespondenci, kamerzyści i technicy stacji telewizyjnych ZDF i ARD z Bonn znajdowali się na głównej arterii Berlina Wschodniego, alei Unter den Linden. W pobliżu berlińskiego muru filmowali zgromadzoną tam młodzież wschodniemiecką, która "przez ścianę" przysłuchiwała się dochodzącym tutaj fragmentom koncertu Michaela Jacksona. W pewnym momencie do filmowców RFN-owskich podbiegli milicjanci, którzy wyrwali z rąk kamerzystów sprzęt i rozbiwszy go o bruk, zaczęli bić obywateli zachodniemieckich. Bito ich i kopano po całym ciele, a po odtransportowaniu na posterunek, torturowano przy pomocy wstrząsów elektrycznych. Środki masowego przekazu w NRD nie podały żadnej informacji na temat tego incydentu.

**STOPKA
REDAKCYJNA
STR. 23**

CZY WOLNO UŻYWAĆ NIEŻYWYCH PŁODÓW DO LECZENIA CHOROBY PARKINSONA?

Na wiadomość o tym, że lekarze-naukowcy z Uniwersytetu Dalhousie w Halifaxie planują posłużyć się tkanką nieżywych płodów ludzkich do leczenia choroby Parkinsona grupy przeciwników przerywania ciąży oraz niektórzy etycy specjalizujący się w etyce medycznej, złożyli protest, utrzymując, że wprowadzenie praktyki tej w życie położy kres moralności w medycynie, gdyż unieważnia moralny warunek uzyskania zgody na wykorzystanie tkanki w tym celu. Zdaniem Laury McArthur przewodniczącej organizacji "Prawo do życia" zgody takiej nie może wyrazić przecież płód, a także "z pewnością nie jego matka, która skazała dziecko na śmierć". McArthur podkreśliła, że jeśli wszczepianie tkanki płodów do mózgu chorego okaże się skuteczne w leczeniu choroby Parkinsona wówczas otworzy to drogę do innych zastosowań płodów ludzkich. Dr H. Robertson z Halifaxu powiedział, że problem etyczny nie polega na tym, czy powinniśmy wykorzystywać nieżywe płody, ale na tym, czy jest etyczne nie użyć ich, jeśli okaza się użyteczne w leczeniu chorych na Parkinsona pacjentów. Decyzję w tej sprawie ma podjąć jesienią komitet etyki lekarskiej w Halifaxie. Na chorobę Parkinsona zapada 1 osoba na 200 w wieku ponad 40 lat. W Kanadzie jest 6000 chorych dotkniętych Parkinsonem.

Minister zdrowia Jake Epp oświadczył, że rząd federalny nie przyzna żadnych pieniędzy instytucjom, które przeprowadzają medyczne badania naukowe, bądź inne, wykorzystując płody pochodzące z zabiegów przerywania ciąży. Zdaniem Eppa używania tych płodów "dla celów eksperymentalnych nie można zaakceptować z powodów moralnych". Jednakże, dodał Epp, badacze korzystający z płodów pochodzących z poronień nadal będą mogli dostawać fundusze rządowe.

NOWY PUNKT NAPŁYWU NIELEGALNYCH EMIGRANTÓW?

Kanada zwróciła się do ChRL z żądaniem, aby urzędnicy chińskich linii lotniczych na lotnisku w Pekinie zastrzyli kontrolę wiz kanadyjskich u osób korzystających z cotygodniowego lotu nr 991 z Pekinu do Vancouver i Toronto. Zdaniem imigracyjnych władz w Kanadzie lotem tym od jego inauguracji w lutym br. przybyło do Kanady co najmniej 163 nielegalnych imigrantów, głównie z Iranu, Indii i Sri Lanki. W niedzielę 10 lipca chińscy urzędnicy uniemożliwili dostanie się na pokład samolotu lecącego do Kanady 11 Irańczykom i 6 Hindusom, którzy przebywali legalnie w ChRL, ale w swych paszportach mieli podrobione wizy kanadyjskie. Zdaniem J. Sheardowna, doradcy d/s imigracyjnych w ambasadzie kanadyjskiej w Pekinie, turyści ze fałszowanymi wizami mają za cel dostanie się na samolot. W chwili, gdy to osiągną niszcza natychmiast wizę, a kiedy znajdują się już na kanadyjskiej ziemi po

przedstawieniu tożsamości, mają prawo do przesłuchania czy są prawdziwymi uchodźcami. Ze względu na masę osób czekających na takie przesłuchanie dochodzi do niego niekiedy po kilku latach. W tym czasie dana osoba otrzymuje prawo pracy. Sheardown powiedział, że chińskie linie lotnicze zwróciły się do ambasady o pomoc w sprawdzaniu wątpliwych wiz kanadyjskich. Przez jakiś czas pracownicy kanadyjscy będą na lotnisku w dniach lotów do Kanady w celu sprawdzenia wiz kanadyjskich i nauczania Chińczyków jak odróżniać wizy prawdziwe od sfalszowanych.

MUSIMY POWSTRZYMAĆ NAPŁYW NIELEGALNYCH IMIGRANTÓW - STWIERDZA MINISTER IMIGRACJI

Minister imigracji Barbara McDougall powiedziała w parlamencie, że Kanada musi powstrzymać napływ nielegalnych imigrantów. Zdaniem danych rządowych, do Kanady przybywa miesięcznie ponad 2000 nielegalnych imigrantów, z tego 1/3 przez Międzynarodowe Lotnisko im. Pearsona w Toronto. McDougall podkreśliła, że trzeba zapobiec takim sytuacjom jak czwartkowe (14 lipca) przybycie do Kanady 32 nielegalnych imigrantów (większość Sikhów), którzy przylecieli lotem z Brazylii. Niektórzy z przybyszów zjedli własne paszporty oraz inne dokumenty podróży. Parlament federalny już około roku debatuje nad nową ustawą imigracyjną w celu zapobieżenia nagminnemu od dłuższego czasu uzyskiwaniu statusu uchodźcy przez ludzi faktycznie nie mających podstaw do tego oraz znacznego zredukowania liczby imigrantów nielegalnych.

OGÓLNOKANADYJSKI TEST AIDS

Dr R. Remis z Krajowego Centrum AIDS (finansowanego przez rząd federalny) powiedział, że podczas najbliższej zimy lekarze rozpoczną testowanie krwi na AIDS, pobranej od 100 000 kobiet w ciąży na terenie całej Kanady. Umożliwi to lekarzom statystyczne oszacowanie ilu faktycznie ludzi w Kanadzie ma wirusa AIDS. Remis podkreślił, że krew będzie badana anonimowo i nie będzie można poinformować ewentualną chorą na AIDS o tym fakcie. Zadaniem testu jest po prostu uzyskanie danych do bardziej precyzyjnego oszacowania procentu ludzi z AIDS w Kanadzie. Krew przeznaczona na badanie nie będzie krwią pobraną tylko z tego powodu. Będzie to krew pobrana od kobiet w ciąży z innego powodu, w większości przypadków z powodu normalnych, rutynowych badań. Wybór krwi pochodzącej od kobiet w ciąży spowodowany jest faktem, że ta grupa pozwoli ustalić zasięg AIDS wśród heteroseksualistów oraz tym, że krew pochodząca od kobiet chorych, udających się do lekarza i poddanych zabiegowi pobrania krwi, nie nadaje się do rzetelnych testów na AIDS, gdyż testy na tej krwi wykazują za często wirusa AIDS, gdy faktycznie we krwi go nie ma.

KONFISKATA MAJĄTKU ZDOBYTEGO DROGĄ NIELEGALNĄ

Izba Gmin w parlamencie federalnym przyjęła nową ustawę, dającą organom ścigania i sądom prawo konfiskaty majątku, zdobytego metodami przestępczymi. Ustawa dopuszcza także ukaranie 10 laty więzienia osób, które użyją pieniędzy pochodzących z przestępstwa jako pieniędzy inwestycyjnych w legalnych przedsięwzięciach. Zezwala także policji na sprawdzenie, gdzie podzieli się zyski i majątek osób oskarżonych (łącznie ze sprawdzeniem kont bankowych), a w przypadku skazania dopuszcza możliwość przepadku majątku na rzecz skarbu państwa. Dotyczy to przede wszystkim osób, skazanych za takie przestępstwa jak handel narkotykami, wymuszanie, stręczycielstwo, prowadzenie domu publicznego. Przepadek mienia pochodzącego z działalności przestępczej może być ogłoszony także w stosunku do mienia osób, które zmarły, uciekły za granicę, bądź przebywają w kraju, który odmówił ich ekstradycji do Kanady. W trakcie śledztwa i procesu, gdy następuje zamrożenie majątku oskarżonego może on złożyć podanie do sędziego o przyznanie pieniędzy na koszty mieszkania i życia, prowadzenia biznesu oraz koszty prawne związane z obroną. W przypadku orzeczenia niewinności bądź niemożliwości udowodnienia winy osoba oskarżona będzie uprawniona do otrzymania odszkodowania.

BRAKI KRWI W TORONTO I ŚRODKOWYM ONTARIO

Kanadyjski Czerwony Krzyż poinformował, że od kilku dni zapas krwi w Toronto i środkowym Ontario utrzymuje się daleko poniżej normalnej rezerwy. Wynosi ona 1500 jednostek, gdy tymczasem w piątek 15 lipca spadła do stanu 700 jednostek. Zdaniem Kanadyjskiego Czerwonego Krzyża tak niski zapas krwi uniemożliwia przeprowadzenie wszystkich operacji w 60 szpitalach Toronto i środkowego Ontario. Na pierwszy ogień idą więc operacje najważniejsze oraz wypadki. Kanadyjski Czerwony Krzyż zaapelował o honorowe oddawanie krwi. Informacje można otrzymać w Toronto pod numerem telefonu 974-9900.

PRZEMYT NARKOTYKÓW W STYLU RODZINNYM

Policja zaarrestowała na lotnisku w Toronto powracające z

Jamajki małżeństwo z trójką małych dzieci. Małżeństwo z Etobicoke przemyciło do Kanady 79 kg marihuany. Wraz z małżeństwem zostało zaarrestowanych dwóch czekających w samochodzie współników. Policja oświadczyła, że aresztowanie małżeństwa jest jedynie ogniwem w trwającym od kilku miesięcy śledztwie, dotyczącym świetnie zorganizowanej szajki przemytniczej, której udało się do tej pory przemyścić tony marihuany do Toronto. Charakterystyczną cechą szajki jest używanie do przemytu całych rodzin powracających z wakacji. Przed sądem staną 36-letni C. Douglas z Mississauga, 27-letnia L. Fox z Etobicoke oraz małżeństwo Teatro. Trójka małych dzieci została przekazana do domu dziecka.

DO 17 WRZEŚNIA NIE MA MOWY O WYBORACH

Premier B. Mulroney oznajmił, że do 17 września br. nie zwoła wyborów. W dniu tym przypada 4 rocznica zwycięstwa torysów w poprzednich wyborach w roku 1984. Mulroney dodał, że wybory odbędą się dopiero po zatwierdzeniu przez parlament federalny układu o wolnym handlu. Torysi dysponujący olbrzymią liczebną przewagą w parlamencie nie będą mieli żadnych trudności ze zwycięstwem w głosowaniu nad układem.

SĄD NAJWYŻSZY ZAWIESIŁ KANADYJSKĄ KONSTYTUCJĘ, ABY SKAZAĆ PIJANEGO KIEROWCĘ

Sąd Najwyższy utrzymał w mocy wyrok sądu niższej instancji, orzekając, że osoba znajdująca się pod wpływem alkoholu, śpiąca za kierownicą stojącego samochodu, może być skazana za kierowanie pojazdem pod wpływem alkoholu nawet jeśli wyrok ten narusza konstytucyjne prawa skazanego. Sędzia Główny Brian Dickson stwierdził, że tego typu ograniczenie praw konstytucyjnych wynika z artykułu 1 konstytucji, który głosi, że prawa konstytucyjne podlegają "rozsądnym ograniczeniom", które wolne i demokratyczne społeczeństwo może w sposób widoczny uzasadnić. Zdaniem Dicksona nie ulega wątpliwości, że prawo konstytucyjne obywatela może być ograniczone, gdy w grę wchodzi prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu, gdyż mamy tutaj do czynienia z zagrożeniem bezpieczeństwa publicznego. Sąd Najwyższy głosował jednomyślnie za

orzeczeniem. Sprawa dotyczy B. Whyte'a z Vancouveru, który w 1981 roku został aresztowany, gdy spał za kierownicą swego samochodu. Kluczyk znajdował się w stacyjce, ale silnik był wyłączony. Whyte został poddany na zawartość alkoholu w krwi i w efekcie został oskarżony, a następnie skazany za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu. Whyte odwołał się od wyroku utrzymując, że zażądano od niego podczas procesu udowodnienia, że pomimo tego iż znajdował się za kierownicą samochodu, nie prowadził pojazdu. Whyte uzasadniał, że przerwano w ten sposób ciężar dowodu na niego oraz, że złamano gwarantowaną przez konstytucję zasadę niewinności skazanego dopóki nie udowodni mu się winy. Jednakże Sąd Najwyższy odrzucił apelację Whyte'a twierdząc, że aczkolwiek artykuł 237 (1) (a) Kodeksu Karnego, zakładając iż osoba, znajdująca się za kierownicą jest zarazem kierowcą pojazdu mającym kontrolę nad pojazdem, jest złamaniem konstytucyjnej zasady niewinności przed dowodem winy, to jednakże jest to złamanie dopuszczalne ze względu na społeczną wagę ochrony społeczeństwa przed pijanymi kierowcami.

PRAWIE 30 MILIONÓW DOTACJI DLA TRZECH NAJWIĘKSZYCH PARTII

W roku ubiegłym Kanadyjczycy przekazali na konta NDP, Partii Liberalnej i Partii Postępowo-Konserwatywnej dotację w wysokości 28,3 mln dol. Najwięcej otrzymali torysi - 12,76 mln, następnie liberałowie - 8,83 mln oraz socjaliści - 6,69 mln. Dotacje ubiegłoroczne były niższe niż dotacje w roku 1986. W roku ubiegłym torysi otrzymali mniej o 2,5 mln niż w 1986, liberałowie o 2,8 mln, a socjaliści o 200 tys. dol. Największą pojedynczą dotację otrzymała Nowa Partia Demokratyczna. 77-letnia wdowa I. Dyck z Calgary przelała na jej konto 106974 dol. (kilka lat wcześniej Dyck przekazała socjalistom w ciągu jednego roku prawie pół miliona dol.). Kanadyjski multimilioner C. Black przekazał torysom 1000 dol., a pisarka M. Atwood 150 dol. socjalistom. Torysi otrzymali dotacje od 9200 firm, liberałowie od 6000, a socjaliści od 236. Premier Mulroney przekazał torysom 1600 dol., J. Turner przekazał liberałom 300 dolarów, a Broadbent 1200 dol. socjalistom. Nie jest wiadome, czy jakąś dotację przekazał liberałom były premier Trudeau.

ANDREW WITER

POSEŁ DO PARLAMENTU FEDERALNEGO
BIURO OKRĘGU WYBORCZEGO

1673 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A6

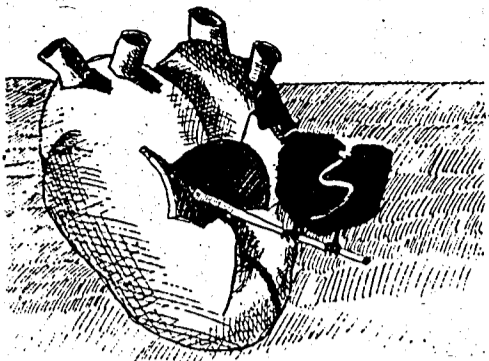
Tel.: 535-6593

Biurowo otwarte: poniedziałek - sobota
od 9:00 a.m. do 5:00 p.m. lub telefonicznie

WASZ POSEŁ DO PARLAMENTU FEDERALNEGO
Z OKRĘGU PARKDALE - HIGH PARK

POLSKA

• KRONIKA •

• **RADIO** Warszawa podało, że 20% Polaków żyje poniżej granicy nędzy (w określeniu radia poniżej granicy minimum socjalnego). Większość z nich to osoby pobierające najmniejsze emerytury oraz osoby należące do rodzin wielodzietnych. Zdaniem radia i stacji obszary ubóstwa, niestety, będą się powiększać. • **PRZED** przemówieniem Gorbaczowa w Sejmie, w poniedziałek 11 lipca, demonstrowało 9 członków Niezależnego Zrzeszenia Studentów, domagając się wycofania wojsk sowieckich z Polski, ujawnienia prawdy o Katyniu oraz odszkodowań dla Polaków deportowanych od 1939 roku w głąb Związku Sowieckiego. Demonstracja odbyła się w centrum Warszawy w pobliżu Pałacu Kultury i Nauki. • **JAREMA** Maciszewski, przewodniczący polskiej sekcji w sowiecko-peerelewskiej komisji partyjnej d/s wyjaśnienia białych plam w historii stosunków PRL-ZSSR powiedział w Warszawie dziennikarzom podczas konferencji prasowej odbytej w poniedziałek 11 lipca, po wystąpieniu Gorbaczowa w Sejmie, że komisja nie zajmie stanowiska w sprawie zbrodni katyńskiej dopóty, dopóki historycy zajmujący się tym tematem nie sformułują jednoznacznych wniosków. Występujący obok Maciszewskiego członek sekcji sowieckiej komisji profesor G. Smirnow zajął takie samo stanowisko jak Maciszewski. • **WLADYSŁAW** Baka zrezygnował ze stanowiska prezesa Narodowego Banku Polskiego. Jako przyczynę rezygnacji podał fakt niemożności pogodzenia funkcji prezesa NBP z funkcją członka biura politycznego i sekretarza komitetu centralnego, na które to stanowiska został wybrany w czerwcu. • **NOWY** minister spraw zagranicznych PRL Tadeusz Olechowski pod koniec lipca przybędzie z oficjalną wizytą do Stanów Zjednoczonych.

• **ZBURZENIE** zabytkowych kamieniczek na Starym Mieście w Płocku wywołało burzę w kraju. Minister Kultury i Sztuki PRL powołał komisję specjalną w celu wyjaśnienia sprawy. Władze wojewódzkie wydały polecenie zburzenia zabytkowych kamieniczek, z których niektóre pochodziły z XIV wieku wbrew decyzji wojewódzkiego konserwatora. Zastaniają się one tym, że nie było pieniędzy na restaurację kamieniczek, a ich uszkodzenia groziły, że budynki zawalą się w każdej chwili. • **WEDŁUG** Narodowego Banku Polskiego stopa inflacji w Polsce w roku ubiegłym wyniosła 27%, a w br. wyniesie około 45%. • **OD** 1 lipca wzrosły ceny benzyny w PRL sprzedawanej w systemie niekartkowym. Benzyna wysokooktanowa kosztuje obecnie 300 zł za litr, a niskooktanowa 260 zł za litr. Na początku lipca wzrosły także średnio o około 15% ceny alkoholu. • **NA** PODHALAŃSKICH przygranicznych terenach polsko-czechosłowackich ekipa filmowców węgierskich i polskich kręci sceny do filmu fabularnego. Jeden z epizodów przewidywał strzelaninę bohaterów nieznanego jeszcze z tytułu filmu sensacyjnego oraz spalanie żywcem 30 owiec. Tej okrutnej i skandalicznej scenie przyglądali się okoliczni górale, wczasowi-

GORBACZOW - STARY WILK W OWCZEJ SKÓRZE

13 lipca Gorbaczow przebywał z wizytą w Szczecinie. Spotkał on się tutaj z pracownikami Stoczni im. Warskiego. Gorbaczow powiedział im, że stosunki z Polską są bardzo ważne dla ZSSR. Podkreślił, że w towarzystwie Jaruzelskim znajduje bardzo dobrego przyjaciela, którego pochwalil za poprawę stosunków Warszawa-Moskwa. Mowę pochwalną wygłosił również wobec pracowników stoczni wyrażając się z uznaniem o jakości polskiego przemysłu okrętowego. W trakcie wystąpienia Gorbaczowa wśród pracowników pojawił się plakat "Żądamy prawdy o Katyniu". Rzecznik ruchu Wolność i Pokój podał, że przed przyjazdem Gorbaczowa do Szczecina władze zatrzymały 6 członków ruchu, którzy wcześniej złożyli podanie u władz o zezwolenie na przeprowadzenie demonstracji podczas pobytu Gorbaczowa w mieście. W czwartek, 14 lipca podczas czwartego i ostatniego dnia oficjalnej wizyty w Polsce, Gorbaczow i Jaruzelski podpisali wspólne oświadczenie, w którym stwierdzili, że wzajemne stosunki obydwu państw będą oparte o poszanowanie suwerennego prawa każdego z nich do niezależnego wyboru własnych form i metod budowy socjalizmu. Dokument podkreśla także, że żadna ze stron nie może rościć sobie pretensji do posiadania prawdy absolutnej, oraz stwierdza, że Polacy mieszkający w Związku Sowieckim będą mogli kultywować swój język i swoją kulturę. Wieczorem Gorbaczow spotkał się na Zamku Królewskim w Warszawie z 300

intelektualistami wśród których znajdowali się również umiarkowani opozycjoniści.

Na ogół wizyta Gorbaczowa wywołała w Polsce uczucia niedosytu i rozczarowania. Według S. Bratkowskiego katolicki naród zignorował Gorbaczowa, który zwracał się do niego w stylu partyjnego żargonu.

Przewodniczący Solidarności Lech Wałęsa wyraził rozczarowanie, że Gorbaczow podczas wizyty w Polsce nie poruszył sprawy pluralizmu w Europie Wschodniej. Wałęsa powiedział przedstawicielowi agencji Reutersa, że gdyby mógł porozmawiać z Gorbaczowem powiedziałby mu, że ludzie pragnący wolności chcą i oczekują rzeczywistego pluralizmu, a nie wypowiedzi na temat historii, czy innych problemów. Wałęsa wyraził dla Gorbaczowa uznanie za poparcie sprawy narodowej suwerenności. Zwrócił uwagę, że Gorbaczow jest pierwszym przywódcą sowieckim mówiącym o reformach, dla których ludzie przelewali krew na Węgrzech, Czechosłowacji i w Polsce.

Jacek Kuroń powiedział, że od początku nie sądził, aby wizyta Gorbaczowa w Polsce mogła posiadać wielkie znaczenie. Kuroń dodał, że znaczenie symboliczne miał fakt, iż podczas spotkania na Zamku Królewskim w Warszawie Gorbaczow milczał, gdy Marcin Król spytał go o ważność doktryny Breżniewa oraz nie zaprzeczył, gdy profesor Krapiec - były rektor KUL-u - publicznie ją skrytykował.

PRYWATNE BANKI ZACHODNIE ODROCZYŁY PRL SPŁATY DŁUGÓW I OBNIŻYŁY OPROCENTOWANIE

Rząd poinformował w Warszawie o podpisaniu porozumienia z zachodnimi bankami prywatnymi o odroczeniu płatności 9 miliardów dolarów długu przypadających do uregulowania w latach 1988-1993. Na razie wiadomo, że spłata rozłożona została na 15 lat i że przewiduje się obniżenie oprocentowania. W trwających od dawna negocjacjach, zakończonych zawartą umową, strona polska uzyskała więc pewne ustępstwa od swych wierzycieli, polegające na złagodzeniu warunków spłat. Klub Paryski - nieformalne ugrupowanie państw wierzycielskich wobec PRL jak do tej pory postępuje mniej wyrozumiale, godząc się na odraczenie od 8 do 10 lat bez ulg w oprocentowaniu. Podpisana obecnie umowa jest jedną z wielu jakie PRL zawarły od chwili, gdy w marcu 1981 roku Bank Handlowy musiał jednostronnie zawiesić regulowanie zobowiązań wobec zagranicy z powodu pustki w kasie. Dzisiaj długi polskie składają się już wyłącznie z tych, których spłata była już raz, czy nawet dwa razy przekładana. Odraczenie płatności długów państwowych jest dla wierzycieli na ogół formą stwierdzenia, że nie mają innego wyjścia. Nikt bowiem nie przepada za głośnym bankrutem swego dłużnika. Szczególnie zaś nie lubią tego banki prywatne, bo podważa to ich wiarygodność wobec klientów szukających miejsca gdzie ulokować swoje nadwyżki finansowe. Dla dłużnika, w tym przypadku dla Polski, przekładanie płatności długów daje ulgę polegającą na tym, że z przychodów dewizowych przeznaczają się na rzecz wierzycieli o wiele mniej niż by trzeba przy normalnym regulowaniu należności. Zatem, więcej można przeznaczyć na import, od

którego rozmiarów zależy ogólna aktywność gospodarki, czyli to ile towarów zostanie w ciągu roku wytworzonych, skonsurowanych i wyeksportowanych.

SPOTKANIE PRZYWÓDCÓW PAŃSTW UKŁADU WARSZAWSKIEGO

W Warszawie, w sobotę 16 lipca zakończyło się dwudniowe spotkanie na szczycie przywódców państw Układu Warszawskiego. Przywódcy zaproponowali podjęcie rozmów Wschód-Zachód w sprawie wyeliminowania w Europie taktycznej broni nuklearnej oraz odbycia jeszcze w tym roku konferencji dotyczącej redukcji sił konwencjonalnych w Europie.

Obserwatorzy zwracają m.in. uwagę na to, że komunikat końcowy spotkania nie zawiera dwóch propozycji, przedstawionych 11 lipca przez Gorbaczowa w przemówieniu, wygłoszonym w Sejmie PRL. Dotyczyły one zwołania europejskiego, a więc bez USA i Kanady, szczytu rozbrojeniowego oraz wycofania pewnej liczby sowieckich bombowców z Europy Wschodniej w zamian za nieprzeniesienie amerykańskich bombowców F-16 z Hiszpanii do Włoch. Pominiecie propozycji lidera Układu Warszawskiego jest niezwykle dla stosunków w tym bloku. Przypuszcza się, że przyczyną tego była zdecydowana i natychmiastowa krytyka tych propozycji na Zachodzie. Ale być może i wśród członków Układu

STRAJK W KOPALNI BOLESŁAW ŚMIAŁY

W sobotę, 16 lipca rozpoczął się strajk w kopalni Bolesław Śmiały. Według pierwszych doniesień, górnicy domagają się podwyżki płac, poprawy warunków i bezpieczeństwa pracy. W poniedziałek, 18 lipca strajk został zawieszony, gdyż dyrektor kopalni Gałeczka podjął negocjacje z komitetem strajkowym. Podczas konferencji prasowej we wtorek 19 lipca, rzecznik rządu J. Urban przyznał, że w kopalni odbył się strajk, ale stwierdził, że górnicy dogadali się z dyrekcją i powrócili do pracy.

URBAN: GOSPODARKA NIE JEST WIĘCEJ W KRYZYSIE

Podczas swej cotygodniowej konferencji prasowej rzecznik rządu PRL Jerzy Urban wystąpił w dniu 19 lipca ze stwierdzeniem, że gospodarka PRL nie znajduje się już więcej w kryzysie chociaż sytuację ekonomiczną można określić jako niesprzyjającą.

AUSTRIA DEPORTOWAŁA 32 POLAKÓW

Niepowodzeniem zakończył się strajk głodowy przeprowadzony przez ponad 60 Polaków w obozie w Traiskirchen. Wielu demonstrującym władze odmówiły azylu politycznego. Polacy protestowali przeciwko nowym, zaostrzonym przepisom azylowym dotyczącym Polaków i Węgrów. W myśl nowych przepisów obywatele polscy i węgierscy występujący o azyl polityczny otrzymują odpowiedź po trzech dniach. Jeśli otrzymają odpowiedź odmowną, przysługuje im prawo apelacji, które władze austriackie zobowiązane są załatwić w możliwie najkrótszym terminie. W przypadku podtrzymania decyzji odmownej przez trybunał apelacyjny danej osobie nakazuje się opuścić Austrię, a gdy się opiera jest deportowana do kraju. Władze austriackie deportowały do kraju łącznie 32 osoby

Warszawskiego uznane one zostały za nie-realistyczne. Zaskoczeniem były też inne fakty. Umiarkowany ton całego komunikatu pozbawiony np. stałych dotychczas haseł o siłach rewanżizmu i pewien realizm propozycji. Po raz pierwszy oficjalnie przyznano np. konieczność asymetrycznej redukcji sił konwencjonalnych oraz konieczność całkowitego rozwiązania jednostek objętych redukcjami włącznie ze zniszczeniem broni wchodzących w ich skład, a nie tylko ich przemieszczenia np. w głąb ZSSR. Wreszcie interesujące jest to co ujawnił premier Węgier Karoly Grosz. Oświadczył on mianowicie jeszcze w Warszawie w wywiadzie dla węgierskiej prasy, że zaproponował podczas spotkania powołanie specjalnej komisji roboczej d/s humanitarnych, podkreślając, że "brak humanitaryzmu i tolerancji śmiertelnie zagraża interesom naszych krajów, jak i całej Europie". Według relacji Grosza, jego propozycja została przyjęta. Podobno dyskutowano też reorganizację całego Układu Warszawskiego. Szczegóły w tych kwestiach nie są jednak znane.

ANDRZEJ GWIAZDA O POLSCE

Zapis magnetofonowy wystąpienia Andrzeja Gwiazdy w torontońskim SPK, w czwartek, 14 lipca. Słynny działacz Solidarności przebywa w Kanadzie wraz z żoną Joanną na zaproszenie wydawcy Ekspresu. Spotkanie w SPK odbyło się z jego inicjatywy. Gości przedstawiła Elżbieta Gawlas. Wystąpienie Andrzeja zawiera elementy jego oceny sytuacji w Polsce i koncepcji działania daleko odbiegające od obiegowych opinii.

"Spotykamy się w dziwnym okresie. W okresie takim, że niektóre fakty jakby zdawały się skłaniać do tego, ażeby spojrzeć na komunę innym okiem. Te lata po zakończeniu stalinizmu, po rewelacjach Chruszczowa, tak łaskawym komunizmie Gomułki i Gierka spowodowały, że jakoś ztraca się różnica między społeczeństwem a reżimem, między społeczeństwem a administracją polityczną, PZPR i tzw. wyzeraczami, którzy komunistami nie będąc jednak obrastają w ten aparat, starają się jedną nogą być tu i tam; tu zachować dobrą opinię, a stamtąd czerpać zyski i przywileje.

To zmieniło dokładnie Solidarność i uważam, że to była największa zdobycz Solidarności, że znowu przywróciła jasną, wyraźną linię podziału, jaka była w latach czterdziestych, pięćdziesiątych: kto jest nasz a kto jest ich. Mimo usiłowań wielu ludzi, również tych, którzy nazywają siebie opozycjonistami, lub którzy chcieliby za opozycjonistów uchodzić, za ludzi opozycyjnie nastawionych do tej władzy - ta linia się wciąż zachowała i wciąż jest w społeczeństwie bardzo wyraźny podział: my i oni.

Aktualnie przebywa w Polsce Gorbaczow. Mamy całą rewelację pierestrojki, rewelacje, którymi się tak Zachód zachwyca i które są wyreżyserowane pod gust Zachodu. Wiadomo, że Gorbaczow, czy radziecka partia komunistyczna zdecydowała się przyznać do tego, że napadła na Polskę w roku 1920, że podpisała pakt Ribbentrop-Mołotow i że wymordowała polskich oficerów w Katyniu.

Proszę państwa, ale trzeba się przyjrzeć, czy rzeczywiście poza tymi słowami, które niewątpliwie należy uznać za pozytywne (potwierdzenie prawdy po 60 czy 50 latach ma jeszcze jakiś ślad pozytywności) w Polsce się zmieniło. Od tego co mówi Gorbaczow nie zmieniło się nic materialnie. Nie zmienił się sposób życia ludzi, nie zmienił się system polityczny, nieco zelżały represje. Poza tym w Polsce jest tak samo. To, że kilku ludzi ze znanymi nazwiskami, których dotychczas system oskarżał o najcięższe zbrodnie, czyli próbę obalenia właśnie tego systemu, zostaje wypuszczonych na Zachód, że pozwalają im wyjechać, mówić do ludzi poza tzw. żelazną kurtyną, do ludzi wolnego świata, którzy i tak mają dostęp do pełnej informacji (na tej samej zasadzie my prawdopodobnie jesteśmy za granicą, choć być może PZPK miał tu inne plany również) nie może przestąpić tego obrazu jaki jest w tej chwili w Polsce.

ŻYCIE CODZIENNE

A obraz jest taki, że obecnie na mieszkanie czeka się 38 lat, że Polacy

pracują średnio 11 godzin na dobę, że pracuje ponad 52% całego stanu społeczeństwa, że jest to najwyższy chyba wskaźnik światowy, i że proszę państwa, za tą długą, uciążliwą, bardzo intensywną pracę nie można wyżyć. W tej chwili np. w Polsce nie ma w zasadzie problemu z mięsem dlatego, że na rynku można kupić niezbyt drogo kartki mięsne ponieważ cały szereg rodzin nie stać jest na to, ażeby wykupić 2,5 kg mięsa na osobę miesięcznie.

To obrazuje sytuację. Ostatnio ukazały się jakieś lodówki, przedtem cały czas nie było; nie ma pralek automatycznych, nie ma pralek zmyczajnych, sprzętu już zdaje się nieznanego na Zachodzie. Nie ma, proszę państwa, papieru toaletowego, co tu więcej mówić.

W tej sytuacji społeczeństwo, które widzi doskonale różnicę między sobą a administracją PZPR i jej wszystkimi służbami pomocniczymi, ma za zadanie walczyć o wolność i walczyć również o codzienny chleb. Na ten chleb przeważnie starcza, natomiast są okresy kiedy np. przez 2 czy 3 miesiące nie można kupić makaronu albo ryżu. To jest normalne. Zauważa się to

wówczas, kiedy nie można kupić ani ryżu ani makaronu. Bo wtedy powstaje problem.

CO ROBIĆ?

Przed każdym z nas powstaje pytanie, co robić w takiej sytuacji? Jeżeli zapytać się licznych gron opozycyjnych o cele ostateczne, wszyscy odpowiadają, że celem jest niepodległość, wolność no i oczywiście dobrobyt. Takie cele stawiają sobie wszystkie partie we wszystkich krajach świata i byłby to obraz zbyt piękny, aby mógł być prawdziwy. Problem polega na tym, że stawiając sobie takie różne cele, różne ugrupowania usiłują je osiągnąć w różny sposób. I tutaj można by dokonać podziału na dwa zasadnicze skrzydła. Ten podział idzie czasem poprzez istniejące ugrupowania, poprzez istniejące organizacje. A mianowicie są w Polsce ludzie, którzy uważają, że do tych celów należy dążyć poprzez porozumienie się z PZPR, poprzez wejście w ich struktury i w ten sposób zmienienie tych struktur. Drugie skrzydło stanowią ludzie, którzy nie wierzą w skuteczność takich porozumień, którzy nie oczekują koncesji ze strony komunistów, którzy jedyną drogę sukcesów w walce z systemem komunistycznym upatrują w organizowaniu społeczeństwa do niezależnego nacisku, do takiego nacisku, do jakiego społeczeństwo jest aktualnie gotowe i w ten sposób wydzieranie komunistom coraz większego pola swobody i coraz większej niezależności.

Powiedziałem, że podziały lubią

przebiegać w poprzek ugrupowań. Weźmy np. Zrzeszenie Studentów, które wydawałoby się jest bardzo zwarte. Otóż część studentów uważa, że Niezależne Zrzeszenie Studentów powinno występować z wnioskami o ponowną rejestrację, część natomiast uważa, że delegalizacja zrzeszeń studenckich była nielegalna, że Jaruzelski nie miał prawa tego zrobić, że jego decyzje były bezprawne i w związku z tym nie mają mocy wykonawczej i powinni po prostu działać dalej w swojej organizacji, a czy jawnie czy tajnie, to już jest sprawa techniczna.

Taki podział przebiega przez wszystkie organizacje, przebiega przez Solidarność, przebiega również przez inne grupy polityczne. Ja oczywiście jestem zwolennikiem działalności niezależnej, żeby nie było wątpliwości.

O POROZUMIENIACH

Co mogą nam zaoferować zwolennicy rozmów? Porozumienie jest na pewno najtańszą formą osiągania swoich celów. Tylko trzeba się zawsze zapytać, czy są warunki, w których można ten cel osiągnąć? Wszelkie porozumienia, negocjacje, to jest taka elegancka - w politycznym języku - nazwa handlu, czyli zwykłego targu. Otóż spotykają się dwie strony i każda z tych stron, żeby te rozmowy w ogóle miały sens, musi mieć jakiś towar, który jest potrzebny tej drugiej stronie. Jeśli taka sytuacja nie zachodzi, nie ma mowy o handlu, nie ma mowy o negocjacji. Co jest potrzebne społeczeństwu? Przede wszystkim byłoby potrzebne, żeby sobie po prostu poszli. Ale powiedzmy sobie, że każde zmniejszenie represji, każde rozluźnienie cenzury, zwiększenie możliwości wyjazdu za granicę, zmienienie decyzji politycznych, które regulują stosunki między partią a społeczeństwem... ponieważ w tej chwili system komunistyczny kontroluje wszystkie przejawy materialnej działalności w Polsce plus prawo i policję, to rzeczy, które nam, społeczeństwu są potrzebne od komunistów, nie spisałyby się na wołowej skórze.

PIENIĄDZE I SPOKÓJ

Zastanówmy się co komunistom w obecnej sytuacji jest potrzebne od nas? Władze mają, o władzy możemy nie dyskutować, co im jeszcze jest potrzebne: pieniądze i jeszcze raz pieniądze!

A pieniądze dla nich to: dłużej pracować, więcej pracować, szybciej pracować i wymagać mniejszej zapła-

• KRONIKA •

cze i grupa strażaków specjalnie wynajęta do zlikwidowania ewentualnego pożaru. Agencja prasowa PAP poinformowała o nastrojach oburzenia i wzrastającym proteście wśród społeczeństwa polskiego w związku z wydarzeniami na planie filmu i spalaniem 30 owiec. Władze krakowskiej Akademii Rolniczej wystosowały pismo do ministra kultury i sztuki domagając się wszczęcia natychmiastowego dochodzenia mającego ustalić "kto powinien być ukarany za ten bezprecedensowy akt barbarzyństwa". Dzienniki krakowskie zostały zarzucone stertami listów od czytelników, którzy występowali z podobnymi postulatami. Prokuratura wojewódzka w Krakowie podjęła śledztwo w sprawie wydarzenia na Podhalu.

• NA początku lipca odbyły się w Warszawie dwa spotkania intelektualistów opozycyjnych z intelektualistami partyjnymi. Jedno było zorganizowane przez Polskie Towarzystwo Socjologiczne i odbyło się w Polskiej Akademii Nauk, drugie zorganizował rektor Uniwersytetu Warszawskiego prof. A. Białkowski. Doc. Geremek umiarkowany doradca Wałęsy, który wziął udział w spotkaniu w PAN, zauważył, że każdy powiedział swoje "ale nic z tego nie wynikało. Nie może być mowy o żadnym dialogu zanim nie zapadną decyzje na górze". Po wizycie Gorbaczowa, Geremek podkreślił, że obecnie sytuacja zmierza w takim tempie do katastrofy, że zarówno władze jak i opozycja obawiają się poważnego kryzysu politycznego, który jeśli wymknie się spod kontroli może doprowadzić do zbrojnej interwencji Sowieców w PRL. Geremek krytycznie ocenił wizytę Gorbaczowa stwierdzając, że nie wywarł on nacisku na władze PRL, aby wprowadziły konieczne reformy.

ty. No, plus spokój: nie buntować się. Ja nie wiem, czy ktokolwiek ma prawo by takie ustępstwa zaoferować tej władzy w imieniu społeczeństwa. Ja wiem, że oferują, ale uważam, że bezprawnie.

Dokończenie na str. 9

video kontakt

Jak Rakowski został gosposią u Wałęsów... dowiesz się kupując najnowszą kasetę video JACKA FEDOROWICZA pt. "Włeczor autorski". Znakomite monologi satyryczne i parodie programów TV. Cena - tylko \$ 35.00 Zamówienia z załączonym M.O. przyjmuje i kasety wysyła oficjalny przedstawiciel Video Kontakt na Amerykę Płn. Richard Heath, 6312 Sorrel Pl. Surrey, B.C. V3S 5H7

WYDAWNICTWO KASET VIDEO Wspomaga niezależne wydawnictwa Kaset video w Polsce ▷ rozpowszechnia ich kasety za granicą ▷ realizuje filmy oparte na materiałach W kraju nie osiągalnych • przeznacza dochód ze sprzedaży kaset na rozwój kultury niezależnej w Polsce • proponuje filmy o związanej z Polską tematyce politycznej, historycznej, kulturalnej i społecznej • osobom zainteresowanym wysyła My ulotki reklamowe z opisem POSZCZEGÓLNYCH TYTUŁÓW

UWAGA: Obniżka cen Informacje bezpłatnie, kasety w formacie VHS.

"BIAŁE PLAMY" W LITERATURZE

Jest faktem przerażającym, że wybitni myśliciele polscy wciąż czekają na publikację w kraju, choć ich dzieła odegrały wielką rolę w kształtowaniu postaw, były często zarzewiem wiele lat trwających sporów i kontrowersji. O przykłady nietrudno. W ubiegłym roku ukazał się wybór prac Maurycyego Mochnackiego "Poezja i czyn", trzydzieści lat po "odwilżowym" wydaniu skromnego "Wyboru pism" w roku 1957 - wciąż nie ma mowy o porządnym, skodyfikowanym wydaniu całości dorobku tego dziewiętnastowiecznego pisarza i myślicia. Wlecz się w nieskończoność wydawanie pism Stanisława Brzozowskiego. Nie ma kompletnego wydania prac Edwarda Abramowskiego, jednego z najbardziej wybitnych przedstawicieli polskiej inteligencji, któremu interesujący tom poświęcił niedawno - niestety, wydając go poza krajem - Wojciech Giełżyński. Pisma zebrane Karola Irzykowskiego zostały haniebnie ocenzone. Polska myśl społeczna i polityczna jest w rozsypce i nie wiele tu mogą pomóc dorywcze publikacje podziemne i emigracyjne - odbudowanie kanonu może być podjęte jedynie przez wydawcę dysponującego dostatecznymi funduszami, zdolnego utrzymać zespoły redakcyjne i naukowe, ale też i nie krepowanego w swych pracach cenzurą.

Przykłady podane wyżej należą do *najbardziej znanych - można tę listę ciągnąć niemal w nieskończoność. Jest to oczywiście efektem przystosowywania tradycji myśli narodowej do aktualnych potrzeb komunistycznej ideologii. Kolejne okresy tak zwanej liberalizacji pozostawiają za sobą pokaleczone "wybory", rozproszone po prasie artykuły przyczynkarskie, niekompletne opracowania bibliograficzne, fragmenty i okruchy. To samo, oczywiście, dotyczy także współczesnych, których prac poszukują cierpliwie w antykwariatach ludzie nauki wiedząc, że o wznowieniach nawet mowy nie ma.*

Archipelag białych plam naszej literatury i myśli społecznej nie został nigdy nawet skatalogowany. Nic więc dziwnego, że prze-

ciętny czytelnik w Polsce ze zdumieniem odkrywa coraz to nowe obszary własnej tradycji, o których istnieniu nie miał dotąd zielonego pojęcia.

Dla wielu taką nowo odkrytą wyspą okaże się twórczość publicystyczna autora doskonale znanego każdemu uczniowi, pisarza wybitnego, którego nie sposób pominąć w najbardziej nawet reformowanych programach nauczania języka polskiego. A mimo to jest to nadal piśtarstwo znane jedynie w okrojonej postaci. Mowa o Stefanie Żeromskim.

W 1979 roku Niezależna Oficyna Wydawnicza opublikowała jego tom "Na parobstwie w Wyszowie", niedługo potem nakładem innego wydawnictwa podziemnego ukazała się jego fundamentalna praca "Postęp i głupstwo". Obecnie londyńska Polonia wydała - w świetnym opracowaniu Anny Bojarskiej - "Pisma polityczne". Układ tomu eksponuje trzy nurty myśli społeczno-politycznej autora "Przedwiośnia": pierwszy to "samoobrona społeczna", drugi - "pokonać komunizm", trzeci wreszcie - "samoobrona inteligencji". Trzecia część - najpojemniejsza w prezentowanym tomie - wydaje się też autorce wyboru najważniejsza. "Idea - pisze Bojarska we wstępie - że ta najbardziej wyzyskiwana klasa powinna zacząć bronić własnych interesów, nadal wydaje się szokująco nowa. Jakże to? Opuścić partie i ugrupowania polityczne, połączyć się w ramach jednej organizacji (...) i walczyć o to, co najważniejsze? O własne - realne, a nie utopijne - "ekonomiczne i idealne cele"? Mieć własną gazetę - jak gdyby wszystkie gazety nie były inteligentnie! - własne związki zawodowe i ich sprawną, centralną władzę, własne "komuny, kooperatywy i spółki", własny system przywilejów, ułatwień i zniżek; co najmniej to, co wywalczyli sobie dawno (przy wielkim udziale inteligencji) kolejarze czy górnicy.... Co najmniej tyle - ale i o wiele więcej".

To wyeksponowanie problemu "samoobrony inteligencji" wydaje się ważne nie tylko dla tej grupy społecznej - wypada

się zgodzić z wyraźną sugestią autorki powieści "Agiłka", że samoobrona inteligencji to tyle, co możliwość uzyskania warunków do obrony oraz rozwoju kultury i tożsamości narodowej. Inteligencja pozostająca na łasce i niełasce mecenasów, czy politycznych protektorów - a przed tym stanem rzeczy właśnie usiłował obronić ją Żeromski, współtwórca Związku Zawodowego Literatów Polskich - łatwiej podatna jest na manipulacje, czego zresztą dobitny przykład mieliśmy w czasach stalinowskich, gdy właśnie inteligenci pastwili się nad Żeromskim, oskarżając go, jak choćby cytowany przez Bojarską Kazimierz Wyka, o grzech "inteligencckości". Grzech to w oczach wszelkich mecenasów szczególnie ciężki - oznacza bowiem walkę o prawo do suwerenności sądów, do niezależności, także zresztą materialnej.

Intuicje Żeromskiego zebrane przez Bojarską w cyklu "Samoobrona inteligencji" uzyskały w okresie międzywojennym swój, niedoskonały zresztą, kształt w organizacji zawodowej literatów i akademii Literatury. Po wojnie zostały zarzucone, zaś organizacje twórcze próbowano - ze skutkiem nie do końca na szczęście pomyslnym - przekształcić, wedle komunistycznej formuły, w "transmisję partii do mas". Cały ten proces załamał się całkowicie po wprowadzeniu stanu wojennego i utworzeniu przez rzeczywiste elity umysłowe kraju "frontu odmowy" wobec komunistycznych prób manipulacji. W efekcie znacząca grupa twórców znajduje się w chwili obecnej poza strukturami oficjalnych związków pisarzy, plastyków czy aktorów. Nadal zawieszony pozostaje polski oddział PEN-Clubu. Nie wydaje się przypadkiem, że w tej właśnie sytuacji Anna Bojarska zrehabilitowała tom pism Żeromskiego, w którym sprawa samoorganizacji i samoobrony inteligencji zajmuje miejsce pierwszoplanowe. Jego opublikowanie wydaje się ważnym przyczynkiem do dyskusji na temat przyszłości środowisk inteligentnych w Polsce.

Wyjątkowo aktualnie brzmią dzisiaj słowa Żeromskiego z artykułu "Organizacja inteligencji zawodowej": "Gdy stan włóściański i robotniczy, gdy nawet parobcy na folwarkach wzięci zostali pod opiekę prawa wskutek zorganizowania się w stronnictwa, partie i wytworzenia ze siebie potęg społecznych, czyli funkcji życia zbiorowego, inteligencja, zepchnięta do roli proletariatu, mizernie wynagradzana w stosunku do drożyzny, poziomu potrzeb i normy życia, pozostała niezorganizowana, rozbita na grupki, powciskana w rozmaite stronnictwa, wysługująca się rozmaitym programem grup społecznych, tworząca te programy i, kiedy niekiedy, robiąca tu i ówdzie jednostkową karierę. Jako zbiorowość została sobą, ową guwernantką, osobą jedynie inteligentną, znającą się na logarytmach i poezji, a płaczącą się bezradnie między "dworem", "chatą" i "służbą".

Trzeba tu, oczywiście, wnieść poprawkę dotyczącą "opieki prawa", które w PRL niewiele ma wspólnego z klarownymi konstrukcjami jurystycznymi okresu przedwojennego, ale nawet w strukturach podziemnych, tam, gdzie samoorganizacja społeczna rozwija się rzeczywiście i gdzie tworzą się formy życia zbiorowego dla przysz-

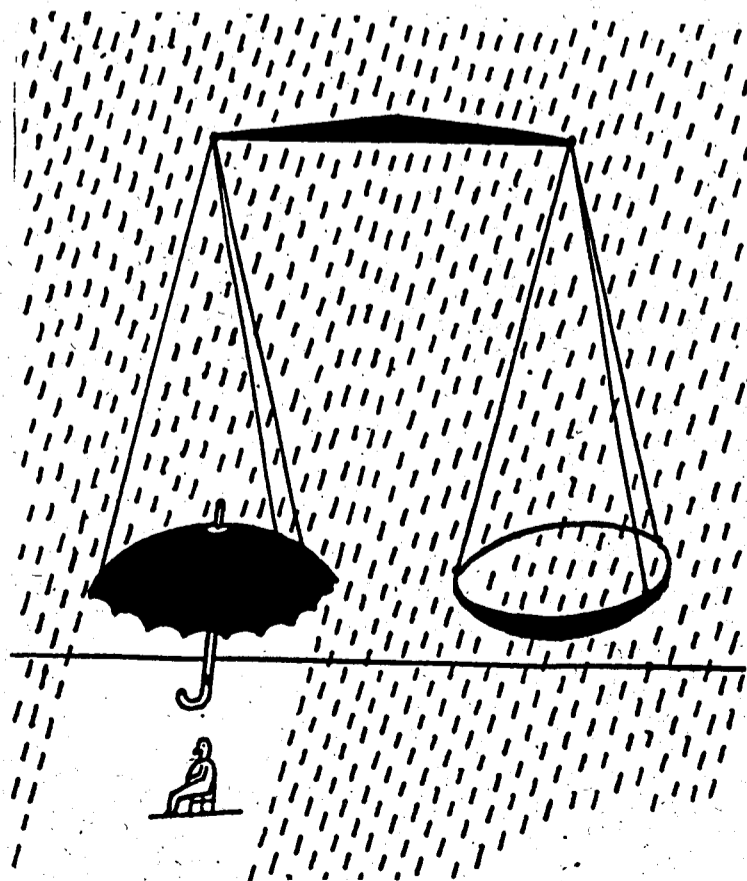
łości, inteligencja wydaje się najbardziej podzielona, jej program samoorganizacji najmniej czytelny - mimo funkcjonowania różnych niezależnych komitetów, jak choćby Komitet Kultury Niezależnej. Wynika to zapewne z wmówionego tej grupie społecznej po wojnie "kompleksu inteligentnego" owocującego i obecnie, w ruchu niezależnym, poczuciem niższości i służebności pracy owej "guwernantki", do której porównuje inteligencję Żeromski.

Tom pism Żeromskiego ułożony przez Annę Bojarską usiłuje przeciwstawić się tym kompleksom. Zwraca uwagę na konieczność bezinteresownej służby wartościom, jaka powinna cechować pracę inteligencji, na drugoplanowość jej służebnej roli wobec innych grup społecznych. Obrona suwerenności pracy artysty, czy naukowca wydaje się dziś wyjątkowo na czasie. "Gdyby Żeromski jakimś cudem żył w naszych czasach - pisze w Postłowie Bojarska - byłby nie drukowanym ani w pierwszym, ani w drugim, ani w emigracyjnym obiegu pieniądzem. Co mógłby pisać dziś ten człowiek upolityczniony do szpiku kości? Zapewne nie byłby po stronie reżymu. Jeszcze pewniejsze, że nie układałby hymnów pochwalnych na cześć świetlanych chłopców z konspiracy. Można sobie tylko wyobrazić - rozumując per analogiam - jak drastyczny, nie liczący się z niczyją racją polityczną obraz naszej sytuacji mógłby wyjść spod jego pióra".

W istocie Anna Bojarska, układając tom pism Żeromskiego, podjęła krytykę postaw polskiej inteligencji. W Żeromskim upatrzyła sobie i innym wzór postawy rzeczywistej niezależnej. Przedstawiając ten wzór postulując zarazem wyzwolenie się polskiej inteligencji z tych uwikłań i służebności politycznych, jakim ulega ona w ostatnich latach. Wzywa do zajęcia stanowiska, które umożliwi bezinteresowną służbę prawdzie i wartościom moralnym i które z zasady odrzuca wszelkie doktryny. Nie jest to pierwszy tego rodzaju apel pojawiający się w ostatnim okresie. Poczucie kryzysu postaw staje się coraz bardziej dotkliwie odczuwalne, pojawia się - ciągle jeszcze nieśmiało - w dyskusjach toczonych w obiegu niezależnym: Jednym z wyrazów owego kryzysu postaw jest dominujące w nich widzenie polskiej rzeczywistości w schemacie czarno-białym, obecność swoistej presji moralnej nakazującej wyrażne opowiedzenie się po jednej ze stron i uniemożliwiającej subtelniejsze analizy społecznej rzeczywistości. To właśnie chce powiedzieć Bojarska, gdy pisze: "Obowiązują pokrzepianie serc - w najprymitywniejszym, bynajmniej nie sienkiewiczowskim rozumieniu. Minął czas Nałkowskich, Brzozowskich, Ossowskich, czas polskich liberałów, tak gorliwie starających się do każdej sprawy podejść z maksymalną intelektualną uczciwością". Ocena ta wydaje się zbyt surowa. Można dziś już wskazać - jak choćby w pracach Tomasza Burka, wcześniej zaś Andrzeja Kijowskiego i kilku innych autorów - że postawy te nadal są żywe. Rzecz w tym, że zagłuszane.

KRZYSZTOF POWOSKI

Stefan Żeromski "Pisma polityczne".
Wybór, opracowanie, wstęp i postłowie Anna Bojarska.
Polonia, Londyn 1988, s. 144.

KARTKI Z BERLINA

LESZEK SZARUGA

Z uwagą obserwuję rozwój działalności Niezależnego Zrzeszenia Studentów, które nie tylko - mimo zakazu działalności po stanie wojennym - przetrwało najbardziej dotąd niesprzyjający okres, ale w ostatnim czasie nabrało wigoru. Jeśli w latach 1980-1981 NZS gromadził około 12% młodzieży akademickiej, to obecne dane są niemal trzy razy większe - 30% studentów Uniwersytetu Warszawskiego deklaruje gotowość przystąpienia do organizacji. W warunkach konspiracyjnych (przy poprawce na relatywną łatwość konspirowania w PRL) odbył się II Zjazd NSZ, w czasie którego wybrano nowe władze.

Zywotność NZS jest o tyle istotna, że przecież w tej organizacji co kilka lat następuje siłą rzeczy pełna wymiana członków - absolwenci uczelni należeć doń nie mogą. Oznacza to, że nieustannie pojawiają się nowe kadry, że idea niezależnego działania jest wśród młodzieży nieustannie silna, zaś ruch rozpoczęty w latach siedemdziesiątych przez Studenckie Komitety Solidarności zawiązane po zabójstwie Stanisława Pyjasa, współpracownika KOR w Krakowie, zachowuje swą ciągłość mimo odchodzenia od ruchu starych aktywistów. Jest też NZS w moim przekonaniu dowodem na rosnącą podmiotowość społeczeństwa - to, że właśnie środowiska młodzieżowe nie rezygnują ze zdobyczy Sierpnia jest znakiem niezwykle ważnym. Od wprowadzenia stanu wojennego minęło bez mała siedem lat - fakt, że w tym okresie nie zdołano w Polsce spacyfikować młodzieży świadczy o trwałości aspiracji.

W chwili obecnej NZS działa w istocie jawnie, co - przy najbardziej nawet krytycznym stosunku do władz PRL - oznacza ważną zmianę klimatu politycznego w kraju. Wydaje się, że "wybicie się na oficjalność" - czyli uznanie przez władze istnienia NZS-u i zaakceptowanie tego faktu - jest już tylko sprawą czasu. Odmowy ponownej rejestracji zrzeszenia są tylko grą na zwłokę, której, prawdę powiedziawszy, nie można zrozumieć. Z punktu widzenia władz bowiem, jest chyba wygodniej mieć do czy-

nia z organizacją działającą oficjalnie, którą tym samym łatwiej kontrolować, niż ze związkiem półkonspiracyjnym. Wydaje się, że NZS - podobnie jak inne organizacje, którym po 13 grudnia 1981 zakazano działalności - miałby szansę rejestracji pod warunkiem zmiany nazwy, która wyraźnie władców denerwuje. Jak zwykle w takim wypadku, komuniści dążą do - formalnego przynajmniej - zerwania ciągłości ruchu, co jest postawą nieco dziecinna, ale typową. Tym bardziej to niepojęte, że rejestracja NZS-u na pewno spowodowałaby osłabienie trwającego przynajmniej od marca napięcia w środowiskach akademickich, zawsze najbardziej w Polsce wybuchowych.

Tutejsi dziennikarze wypytyują mnie o sąd na temat dokonanych ostatnio zmian w kierownictwie PZPR. Wymiana działaczy na szczycie partii w dalszym ciągu bardziej interesuje tutejsze mass-media niż to, co się dzieje w samym społeczeństwie polskim. Fakt, że do tych zmian doszło po fali strajków i ujawnieniu się nowych napięć interpretują jako dochodzenie do głosu "ręczników reformy" w partii. Zestawiają to ze zmianami partyjnymi na Węgrzech i - oczywiście - z "polityką głośności i pierestrojki" w Sowietach. Zapewne te wszystkie wydarzenia i procesy mają ze sobą związek. Niemniej społeczeństwo polskie od dłuższego już czasu - gdzieś od dziesięciu lat - przestało się pasjonować tym, kto aktualnie obsadza fotel pierwszego sekretarza partii, a kto awansuje do Politbiura. Nie prowadzi się tego rodzaju badań (przynajmniej nie o nich nie wiem), ale zapewne, gdyby były prowadzone, wykazałyby, że w porównaniu ze stanem sprzed lat dwudziestu, czy nawet dziesięciu, zmniejszył się wyraźnie odsetek Polaków, którzy znają nazwisko aktualnego premiera rządu PRL, lub orientują się w składzie władz najwyższych PZPR.

Czy to jest właściwa postawa? - dopytują się dziennikarze zachodni dodając: - To przecież jest odwracanie się tyłem do rzeczywistości, brak realizmu. I tu, jak są-

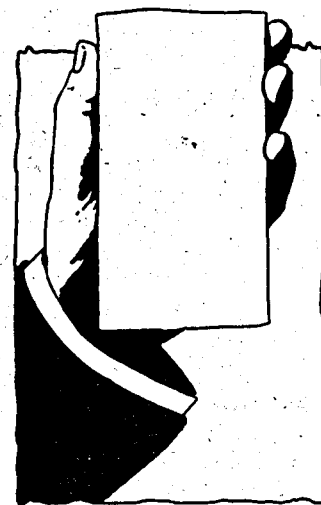
dze, znajduje się punkt najbardziej sporny, zarazem bardzo trudny do wytłumaczenia. Rzecz bowiem w tym, że to nie społeczeństwo wykazuje brak realizmu, lecz władza, która od samego początku, od chwili zainstalowania się w Polsce, wykazuje niepokojący i coraz bardziej groźny brak jakiegokolwiek zainteresowania procesami zachodzącymi w społeczeństwie. Komunistów interesuje budowa komunizmu, nie zaś polityka społeczna. W istocie chodzi o realizację pewnej ideologicznej utopii, w czym nic nie rozumiejący naród ustawicznie przeszkadza domagając się jakichś kompletnie sprzecznych z "naukowymi założeniami ustroju" praw. Jak długo to możliwe, tak długo władza po prostu udaje, że nic się nie dzieje. Stąd na przykład uparte unikanie w latach siedemdziesiątych słowa "strajk" zastępowanego w najlepszym razie przez takie określenia, jak "przeostaje" czy "przerwy w pracy". Słowo "strajk" bowiem nie pasowało do ideologii - w socjalizmie nie ma żadnych strajków. Obecnie strajki - zapewne przejściowo, na skutek "błędów i wypaczeń" poprzednich ekip - istnieją. Ale dla odmiany nie istnieją realnie istniejące organizacje i ugrupowania społeczne. "Solidarność" to "była Solidarność", "Krajowa Komisja Koordynacyjna", jeśli już trzeba o niej coś powiedzieć, musi zostać opatrzona dodatkami "tak zwana", Wałęsa - nie kwestionowany przewodniczący Związku - jest "osobą prywatną", przykładów świadczących o tym swoiście "naukowym realizmie" komunistów można wskazać mnóstwo.

Społeczeństwo stosunkowo długo wykazywało postawę "realistyczną" i interesowało się jednak tym, co się dzieje we władzach. Masowe poparcie udzielone w roku 1957 Władysławowi Gomułce było niesłychanie dobitnym wyrazem postawy, która ze zmianami na szczytach wiązała pewne nadzieje na coś w rodzaju dialogu z władzą komunistyczną. Zresztą i władza wówczas - jak w każdym okresie napięć - wydawała się dostrzegać społeczeństwo. Zawsze w takich wypadkach wygląda na to, że powstają jakieś więzi łączące funkcjonariuszy partii i naród. I zawsze kończy się to jednym i tym samym - po umocnieniu się kolejnej ekipy traktować zaczyna ona "ludność" jako uciążliwy balast utrudniający swobodę działań, jako przedmiot komunistycznego eksperymentu. Doprowadziło to obecnie do coraz wyraźniejszego ignorowania władz przez społeczeństwo.

Oczywiście - nie jest to sytuacja dobra i byłoby o wiele lepiej, gdyby "obie strony" łączył jakiś dialog: wyglądało na to, że w latach 1980-81 taka nowa struktura w systemie zaczyna się kształtować. Późniejsze doświadczenia wykazały jednak, że było to wrażenie złudne. Stąd też wzrastająca z roku na rok obojętność społeczeństwa wobec tego, co się dzieje na szczytach PRL-owskiej władzy. By ten impas przelamać, konieczna jest obecnie inicjatywa władz - jeżeli w ogóle widzą one potrzebę nawiązania kontaktu ze społeczeństwem, ale to już zupełnie inna sprawa. Jeśli o mnie chodzi, to osobiście uważam, że obecne retusze świadczą o zwiększeniu szans na dialog. Ale może ja po prostu jestem zwykłym marzycielem. Rzecz w tym, że w dorosłe życie wchodziłem jako czytelnik redagowanej przez Rakowskiego "Polityki" - jedynej państwowej gazety, którą dawało się czytać bez wyraźnego obrzydzenia. Postawa redaktora naczelnego w różnych okresach naszej najnowszej historii raczej nie budziła

obrzydzenia - przeciwnie, często zdumienie jego odwagą. Jego późniejsza kariera łączona z objęciem obecnie stanowiska sekretarza KC PZPR - zachwyca w mniejszym stopniu, choć nadal mam sporo podziwu dla jego osobistych talentów, które pozwalają mu spokojnie przetrwać okresy niełaski i piąć się nadal w górę partyjnej hierarchii. Może mu jednak chodzi o coś więcej niż o osobistą karierę? Nie wiem. Wiem tylko, że program, z jakim występuje po Sierpniu, oznacza próbę zanizienia politycznych aspiracji Polaków. A to nie wydaje mi się zbyt realistyczne.

Coraz częściej pojawiać się zaczynają w prasie niezależnej, także w emigracyjnej, artykuły i wypowiedzi bardzo krytycznie oceniające dorobek i stan niezależnego obiegu kultury. Podkreśla się jej zbytnie upolitycznienie, tworzenie jakiegoś negatywnego "sorealizmu". Sporo w tych uwagach słuszności, mają jednak one jedną nieprzyjemną cechę - z uporem odrzucają rzeczywiste osiągnięcia. Myślę, że jest to wynikiem faktu, iż głos zabierają zaczynają ludzie młodzi, dla których samo istnienie niezależnego obiegu jest oczywistością, którzy wyrastali ze świadomością możliwości sięgnięcia w każdej chwili po bibułę, która dla nich "była zawsze". Warto więc może, tytułem wieku, przypomnieć, że tak zawsze nie było. Warto przypomnieć, że ludzie, którzy ten ruch niezależny rozpoczęli, nie wiedzieli, co ryzykują - nie mogli przecież przewidzieć takiego obniżenia poziomu represji, z jakim mamy obecnie do czynienia. I warto przypomnieć, że jednak w tym obiegu - jeśli mu się przyjrzeć naprawdę bezinteresownie - pojawiło się jednak sporo utworów i zjawisk ważnych. Bez tego obiegu - pomijając już literaturę - nie mielibyśmy do czynienia z tak widocznym odrodzeniem różnorodności, bogactwa polskiej myśli politycznej. I bez tego obiegu nie nastąpiłoby tak wielkie obniżenie bariery cenzury w obiegu oficjalnym. To wszystko są oczywistości, o których zbyt łatwo się dzisiaj zapomina. Nie znaczy to, że obieg niezależny - jak i każdy inny - ma pozostać poza sferą krytyki. Byłoby jednak dobrze, gdyby krytycy mniej kierowali się emocjami i wykazywali lepsze rozpoznanie rzeczywistości. Należy też pamiętać, że obieg niezależny nie jest celem samym w sobie i dla siebie. Jest on narzędziem oddziaływania na całość naszego życia kulturalnego, jest alternatywą, która wynika z konieczności i gdy ta konieczność przestanie istnieć, przekształci się w obieg oficjalny. Co i niech stanie się jak najszybciej.

PACZKI DO POLSKI

przez

POLIMEX

215 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2L6, Tel.: 537-7914

1575 Sismet Rd. Unit 7, Mississauga, Ont. Tel.: 624-1965

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE □ PRZEKAZY NA KONTO □ SAMOCHODY
- LEKI □ GOTÓWKA □ WĘGIEL □ ŻYWNOŚĆ
- SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

UWAGA SCARBOROUGH!

Lokalnym przedstawicielem POLIMEX jest **A & K SCARBORO MEAT**

3655 St. Clair Ave. E. (róg Midland), Tel. 266-1547

Wielka katastrofa ekologiczna miała miejsce niedawno u wybrzeży Skandynawii, na Morzu Północnym i Bałtyku. Z nieznanymi dokładnie przyczynami nastąpił gwałtowny rozwój trujących alg. Za główną przyczynę katastrofy uważa się zanieczyszczenia.

"Kwitnące nieszczęście"

"Po tym poznasz" - powiedział Pan "że jestem Jahwe, trzymaną w ręku laską uderzę w wody Nilu, a zamieni się ona w krew". Stało się tak jak przepowiedziano "ryby w Nilu, pozdychały, woda cuchnęła, tak że Egipcjanie nie mieli wody do picia".

Na wybrzeżu Skandynawii stało się to, co zostało przepowiedziane w drugiej księdze Starego Testamentu. Na odcinku długości 200 km i szerokości 10 km utworzył się dywan z bilionów trujących alg, który spowodował uduszenie wszystkiego, co żyło w wodzie.

Niecałe 14 dni przelewała się ta niosąca śmierć mała alg z południa Szwecji przez Kattegat i Skagerrak na zachodnie wybrzeża Norwegii i na wybrzeża północnej Jutlandii.

Te mikroskopijne żyjątka zagroziły całej gałęzi gospodarki, która właśnie zaczęła się rozwijać w rybackich farmach fiordów norweskich.

Tę masową śmierć spowodowali ludzie. W telewizji pokazano jak zbierano te stworzenia z plaż Danii i Syltu. Uduszone z pyskami pełnymi krwi, zbierano martwe foki do plastikowych worków. Tylko na plażach Syltu znaleziono 20 szt. padłych, a w Danii - 270 szt. martwych fok.

"Widziałem już wiele padłych zwierząt" powiedział opiekun fok Dathlefs obserwujący od 20 lat ich życie, "lecz to, co teraz się stało jest trudne do pojęcia".

Na razie eksperci oceniają zagadkową masową zagładę i rozmnożenie takiej ilości alg, jako "katastrofę ekologiczną z nieprzewidywanymi skutkami".

Na przybrzeżnych wodach południowonorweskich pływały holowniki z przyczepionymi olbrzymimi pontonami, na bokach których zwiisały tuziny wiecierzy. Kierowały się one w kierunku zatok w fiordach.

Te niezwykle konwoje miały służyć rozpaczliwej akcji ratunkowej: w sieciach pływały zagrożone algami łososie, które hodowcy ryb usiłowali przeholować do zatok w fiordach, w których spływająca słodka

woda mogłaby służyć jako naturalna ochrona przed algami. Na południowym wybrzeżu hodowcy masowo zabijali łososie z obawy przed nadciągającymi algami.

"Naszyci nurków trudno jest czymś zaskoczyć" powiedział Solvik z Norweskiego Klubu Płetwonurków, "lecz w obliczu tak masowej zagłady ryb, byli wstrząśnięci". Do głębokości 12 metrów, prawie całe życie morskie było martwe, głównie płastrugi, rozgwiazdy i jeże morskie. Nawet wodorosty zwiisały bezwładnie tam, gdzie przeszedł zielono-czarny dywan alg.

Wystartowały samoloty rozpoznawcze norweskiej marynarki, które swoją czułą aparaturą elektroniczną obserwują zwykle sowieckie ruchy wojsk na Morzu Barentsa oraz szwedzkie kamery, których zadaniem jest polowanie na łodzie podwodne.

Radio norweskie godzinami nadało informacje o poruszaniu się dywanu alg, który przesuwał się 3 km na godzinę w kierunku północnym. "Tylko wiatr może zablokować ten Czarnobyl dla ryb".

Przyczyną tego był gwałtowny rozwój mikroskopijnej algi o nazwie Chrysochromulina polylepis. Biologzy morscy i badacze planktonu niewiele wiedzą na razie o tym groźnym rodzaju alg. Należą do gatunku Haptophycen i ich życie jest nierozpoznane. Ostatnio w Kristiansand obliczono, że w 1 litrze wody morskiej znajduje się 10 do 12 mln egzemplarzy. Następnym tego jest zwarta lepka szumowina kładąca się na skrzelach ryb, w wyniku czego się duszą.

Nie tylko na morzach Północnym i Bałtyku uczeni zauważyli wielki rozwój tak zwanego kwitnienia morza - olbrzymie płaszczki trujących i nietrujących alg wypływały np. w Północnej Karolinie, Rhode Island, a także w pobliżu Tajwanu, Korei, Honkongu i Wenezueli.

"Nie ma wątpliwości" powiedział badacz mórz Donald Anderson z Amerykańskiego Instytutu Oceanografii, "że ten rodzaj alg będzie się rozszerzał".

Ten gwałtowny przyrost na morzach

Północnym i Bałtyku jest dalszym przykładem światowego procesu spowodowanego przez ludzi. Nawozy azotowe i fosfor z obficie nawożonych pól spływają z wodą deszczową do rzek, a następnie do morza, są one prawdopodobnie ważną, chociaż nie jedyną, przyczyną tegorocznego rozprzestrzenienia się alg.

Prawie wszystkie ciekły wodne w Szwecji i Norwegii są bardzo zanieczyszczone wodami spływającymi z przemysłu, głównie papierniczego. W południowej Norwegii 50% wszystkich zanieczyszczonych wód z przemysłu odpływa do morza. Zanieczyszczenie przychodzi także z powietrza. Z deszczem spływają do morza tony zanieczyszczeń ze spalin samochodowych. Dochodzą do tego wody z Renu, który jest "rowem błota". Wszystko to jest idealną pożywką dla rozmnażania się alg.

Dno Morza Bałtyckiego zamienia się powoli w "morską pustynię". Przeprowadzone badania wykazały, że 100 tys. kilometrów kwadratowych dna Bałtyku jest prawie wymarłe, wody zamieniły się w pojemnik szlamu, w którym zamiera całe życie.

Sytuację zaostrza to, że w Bałtyku, z wyjątkiem kiedy wieją bardzo silne wiatry, wody prawie wcale się nie wymieniają z otwartym Morzem Północnym.

Jakie skutki w przyszłości przyniesie ta tegoroczna katastrofa ekologiczna trudno na razie przewidzieć. Nową populację fok w Kattegat urodzonych w tym roku można uważać za straconą. Trudno także przewidzieć ile dorszy, flaków i łososie będzie jeszcze ofiarami zarazy alg.

Tak bezradni, jak kiedyś ludzie wobec biblijnych plag, stoją dzisiaj uczeni i eksperci wobec zgotowanej przez siebie katastrofy. "Człowiek", powiedział ostatnio biolog Drebes, "nie może nic zrobić, tylko czekać, że kiedyś znajdą inne substancje odżywcze".

Tłum. S.CECH

Der Spiegel

PIGUŁKI PCAG

SWÓJ DO SWEGO PO SWOJE. PIGUŁKI PRZEWIDZIAŁY WYJAZD PROFESORA. Czytelnicy "Toronto Star" dowiedzieli się ostatnio, że dr ADAM BROMKE, profesor Uniwersytetu McMaster w Hamilton, znany w kołach polonijnych ze swych publikowanych regularnie w "Toronto Star" artykułów, które na wszelkie sposoby usiłowaliśmy wybielić Jaruzelskiego, wraca do Polski, aby tam włączyć się w nurt pieriestrojki. PIGUŁKI wiedziały już o tym od dawna, a mianowicie od 1 kwietnia 1987 roku! W tym dniu PIGUŁKI podały następującą wiadomość: ROZRUCHY PRZED AMBASADĄ ZSSR W OTTAWIE. Wczoraj w późnych godzinach wieczornych ambasada ZSSR w Ottawie ogłosiła, że planuje rozpoczęcie wydawania wiz emigracyjnych do ZSSR dla obywateli kanadyjskich. Wkrótce przed budynkiem ambasady zgromadził się tłum liczący około 2000 osób. W pewnym momencie wśród oczekujących wybuchła bójka, w której poturbowani zostali były premier Kanady oraz profesor Uniwersytetu McMaster w Hamilton. Świadkowie zajścia podają, że profesor zwrócił byłemu premierowi uwagę "Pan tu nie stał", gdy ten z gromadką swych dzieci przepychał się do wejścia. Zaczepiony odpowiedział "Pan nie wie kto ja jestem!". Tyle numer z kwietnia 1987. Oczywiście półtora roku temu nie mogliśmy operować nazwiskami i podać wszystkich szczegółów, ale jak dotąd wiadomość sprawdziła się w 50%.

Zarty na bok. Czy to dobrze, czy źle?

Dla studentów Uniwersytetu McMaster i czytelników "Toronto Star" - na pewno bardzo dobrze. Pisaliśmy już w PIGUŁKACH jak niebezpieczna może być lektura artykułów Profesora. A dla nas, czyli dla sprawy polskiej? Rozpatrując fakt powierzchownie, można powiedzieć: jeżeli politolog wykształcony na Zachodzie, reprezentujący zachodni punkt widzenia, będzie działał w Polsce, to tylko dobrze. Rzecz jednak w tym, że Profesor od dawna nie reprezentował zachodniego punktu widzenia, a wprost przeciwnie, nawet podczas najczarniejszych miesięcy stanu wojennego, usilnie propagował Jaruzelskiego i bronił go wobec publiczności kanadyjskiej. Z takim nastawieniem, dr Bromke nie może reprezentować jakiegos postępowego nurtu w pieriestrojce, nawet jeżeli takowa kiedy, do Polski dojdzie.

Redagują z ramienia Polish Canadian Action Group, Anna i Stanisław Dubiscy, tel. 925-8128. Adres: P.O.Box 55, Station "V", Toronto M6R 3A4

Z OSTATNIEJ CHWILI:

KORNEL MORAWIECKI PRZYJEDZIE Z WIZYTĄ DO KANADY

Kierownik Biura Solidarności Walczącej w Kanadzie Zbigniew Bełz poinformował kanadyjskie organizacje grup pro-solidarnościowych, że przebywający obecnie w Stanach Zjednoczonych przywódca Solidarności Walczącej Kornel Morawiecki odwiedzi Kanadę.

Jego przyjazd przewidywany jest koło 10 sierpnia. Szczegółowy plan wizyty zamieścimy w kolejnym numerze.

Ciąg dalszy ze str. 5

ZA SZCZYPTE ZŁUDZEŃ

ANDRZEJ GWIAZDA O POLSCE

Przypuszczam, że Czerwony to do-
kładnie wie. Czerwony nie żałuje pieniędzy
na policję, informatorów i dobrze sobie
zdaje sprawę z nastrojów społeczeństwa.
Oni wiedzą, że wszelkie deklaracje z kręgów
opozycyjnych, wzywające społeczeństwo
do dalszych wyrzeczeń w imię reformy są
pustymi frazesami, których społeczeństwo
nie akceptuje. I w tej sytuacji, wszelkie
pozory porozumień mogą już być tylko za-
wierane w tym celu, ażeby nabrać na naiwny
zapał. Państwo wiedzą tutaj znacznie lepiej,
znając choćby poczynania rządu kanadyjs-
kiego, że jest mnóstwo ludzi, którzy z nie-
znanych mi powodów marzą o tym, ażeby
komunizm okazał się dobry. Marzą o tym od
lat i to marzenie nie spełnia im się a to
Gomułka, a to Gierkiem, a to jakimś innym
Gorbaczowem, Jaruzelskim. Gotowi za-
chwycić się każdym, który chroniłby
szczytę złudzeń, że komunizm jest napraw-
ialny. I to tylko przemawia jeszcze za ja-
kimś porozumieniem. Ja chciałbym tutaj
ostro ostrzec obywateli tego kraju, że poro-
zumenie które będzie polegało na tym, że
jest kilka osób ze skrzydła ugodowego z
chęcią ustępstw wobec systemu ze strony
społeczeństwa i powołanych do takich
ustępstw - jak Społeczna Rada Konsulta-
cyjna, to wcale nie znaczy, że jest to po-
rozumienie społeczeństwa z komunistami.
To jest tylko porozumienie tych kilku osób
z władzą. Natomiast społeczeństwo odbierze
to prawdopodobnie w taki sam sposób, jak
odebrało wejście mecenasa Sity-Nowickie-
go (do Społecznej Rady Konsultacyjnej -
przyp. red.).

PRZECIWNICY POROZUMIENIA

Chciałbym powiedzieć jeszcze
kilka słów o tym skrzydle, które nie dekla-
ruje chęci porozumienia. Wśród nich jest też
ogromny rozrzut. Jest tam część ruchu
Niezależnego Zrzeszenia Studentów, którzy
nie chcą się rejestrować. Tak samo jest z
Solidarnością. Znakomita większość jej
członków, jak przypuszczam, bo przecież
nie mogłem z wszystkimi rozmawiać, stoi na
stanowisku działań niezależnych. Ten roz-
działek był jak były strajki majowe, bo gdy
w Stoczni ogłoszono żądania strajkowe,
jednym z żądań było przywrócenie Soli-
darności Stoczni Gdańskiej, potem okazało
się, że stoczniowcy uchwalili przywrócenie
Solidarności w całym kraju. A jeżeli już
mówimy o tym, to chciałbym przypomnieć,
że Krajowa Komisja Wykonawcza silnie
propaguje, żeby Solidarność rozbić na po-
szczególne komisje zakładowe, tworzyć
komitety, które będą rejestrowały zakłado-
we związki.

PRZECIWI REJESTRACJOM

Jak Państwo pamiętają w 80
roku, gdy powstawała Solidarność, powsta-
wały komitety założycielskie we wszystkich
zakładach i część z nich poszło do rejestracji
jako związki autonomiczne. Cieszyły się
one wielką pogardą jako mięczaki i zdrajcy,
jako te załogi, które rozbijają ogólnopolską
Solidarność, bowiem wszystkie pozostałe
zakłady czekały na rejestrację do listopada i
rejestrowały się jako jeden niezależny
związek zawodowy o zasięgu ogólnokrajowym
pod nazwą Solidarność. Po 7 latach,
teraz, co z przykrością muszę stwierdzić,
wielu wybitnych działaczy Solidarności
rzuca hasło rejestrowania się jako związki
autonomiczne. Do sądu, o ile wiem, wnioski
rejestracyjne złożyło 40 zakładów. Zwo-

lennicy tej akcji twierdzą, że 60. Nawet
jeśli jest 60 takich komitetów, to świadczy to
jednoznacznie o stanowisku załóg.

Ludzie, którzy są za ugodą, którzy
proszą komunistów o pozwolenie na dzia-
łalność, wysuwają argumenty, że lepsze jest
działanie kwestionowane niż żadne. A to
wcale nie musi być prawda. Dlatego że w tej
chwili związki zawodowe, które powstają w
jednym zakładzie pracy będą słabe, bo
przyjmują masę przepisów (prawnych i or-
ganizacyjnych - przyp. red.), które
komuniści zdążyli w międzyczasie wypro-
dukować. (Np. ustawę o Związkach Zawo-
dowych - gdzie zrobienie strajku zgodnie z
ustawą jest niemożliwe).

Jeżeli te związki chcą rzeczywiście walczyć
o pracownika, to muszą się zrzec tej reje-
stracji, o którą proszą. Jeżeli będą chcieli
uznać prawo narzucone przez Jaruzelskiego
w stanie wojennym i po stanie wojennym, to
uważam to za ogromne cofnięcie się.

SKRZYDŁO NIEZALEŻNE

Ala wracamy do skrzydła niezależ-
nego. Tutaj różnice są ogromne. Od tych
ugrupowań, które twierdzą, że każda dzia-
łalność jest w obecnych warunkach bez-
sensowna, bo naprzód trzeba uzyskać nie-
podległość, a potem dopiero się organizo-
wać aż po związki zawodowe, które uważa-
ją, że należy już, dzisiaj, podjąć obronę in-
teresów ludzi pracy, czyli interesów całego
społeczeństwa. Już dzisiaj zacząć walkę o
poprawę ekonomiczną i prawną naszego ży-
cia na poziomie, na jakim ludzie są dzisiaj
gotowi walczyć i przygotowywać spo-
łeczeństwo na większe i ważniejsze cele.

Nasuwa się problem, czy wszystkie
organizacje, które deklarują w tej chwili, że
odrzucają porozumienie, czy odrzucają je
programowo, czyli nigdy nie wyobrażają
sobie, że zaistnieją takie warunki, kiedy będą
mogli z komunistami rozmawiać. Czy też po
prostu uznają, że w tej chwili takich warun-
ków nie ma. Wydaje mi się, że w tej chwili
przynajmniej znaczna większość tych ugru-
powań, jeśli powstaną sprzyjające warunki,
czyli takie że pozwalają na zawarcie korzyst-
nej umowy - kompromisu, to jestem prze-
konany, że znakomita większość ugrupowań
opowie się za.

KOMPROMIS

W Gdańsku to nie było po-
rozumienie, ale kompromis. I myśmy chcie-
li, żeby tak to się nazywało, ale tamtej stronie
szczególnie zależało na tym i to było z naszej
strony drobne ustępstwo. Zawarliśmy z ko-
munistami kompromis-umowę w 1980 r.,
ale byliśmy wtedy w niesłychanie korzystnej
sytuacji, dlatego że akurat chwiała się ekipa
Gierka na stołkach i już następni konkuren-
ci interweniowali. Mieliśmy strajk, który
powoli ogarniał całą Polskę. Kończąc lub
przedłużając strajk mogliśmy decydować,
czy ta ekipa się utrzyma, czy nie. A tymi
panami nie rządzi żadna ideologia, tylko
stołki są najważniejsze. Czyli myśmy mieli
możliwość decydowania o rzeczy dla nich
najważniejszej. I wydaje mi się, że wtedy
wykorzystaliśmy tę możliwość do końca.
Za to, że stworzyliśmy warunki, żeby ekipa
ta na stołkach się utrzymała (i tak okazało
się, że nie na długo) uzyskaliśmy takie
ustępstwa, które tzw. trzeźwi politycy na-
zywali romantycznym szaleństwem. Ale
myśmy nie ustępowali nic z interesów spo-
łeczeństwa. Wręcz przeciwnie, uzyskaliśmy
bardzo wiele dla realizacji tych interesów, a
oferowaliśmy tylko zakończenie strajku.
W tej chwili my im nie mamy do zaofero-

wania nic. A więc oczywiście w porozumie-
niu nic nie możemy otrzymać. I jest pytanie,
kiedy zaistnieją znów warunki, gdy spo-
łeczeństwo będzie mogło zaoferować znów
coś komunistom. Według mnie, te warunki
będą tylko i wyłącznie wtedy, jeśli spo-
łeczeństwo będzie miało dość sił, żeby ich po
prostu wyrzucić. I jeżeli by się okazało, że to
wyrzucenie byłoby jednak kosztowne, to
być może zaistnieje taka sytuacja, że ich
jeszcze zostawimy, ale za cenę poważnych
ustępstw. I w związku z tym ja widzę jeden,
jedyne sposób: **aktywizować społeczeń-
stwo, ażeby konsolidacja i solidarność
społeczeństwa, solidarność działania po-
zwoliła osiągnąć taki stan zdecydowania,
ażeby komuniści poczuli się w Polsce za-
grożeni. Jeżeli poczują się zagrożeni,
wtedy dopiero możemy myśleć o po-
rozumieniu. A bez tego, proszę Państwa,
uważam że jest to bezcelowe i zupełnie
nieupragnione handlowanie interesami
społecznymi za pewne koncesje polityczne
dla organizacji lub osób.**

ZA ZWIĄZKIEM

I dlatego ja w dalszym ciągu uwa-
żam, że najbardziej realną linią działania w
Polsce jest działalność związkowa.

Przede wszystkim dlatego, że jest to
jedyne punkt, w którym pracownik, spo-
łeczeństwo materialnie styka się z admini-
stracją PRL. Wszystkie inne są walką na słow-
wa, a tam już ideowców od dawna prawie nie,
ma i słowami ich nie przekonasz.
Natomiast jest to jedyny materialny punkt i
w tym punkcie możemy odnosić sukcesy.
Po drugie, uważam, że tu nie chodzi o władzę,
tu chodzi o eksploatację Polski. Nie
wiem, czy na rzecz Związku Radzieckiego,
czy na rzecz systemu komunistycznego, bo
Związek Radziecki jest też bardzo poważ-
nym, największym, ale też elementem tego
systemu. Trzeba utrzymywać rewolucję i
eksportować do Afryki, do Ameryki, wojna
w Afganistanie też sporo kosztowała, kosztuje
zagospodarowanie Syberii. Nie wiem,
gdzie jest aktualnie przygotowywane nowe
ognisko zapalne. To wszystko kosztuje. Po-
dobno, utrzymywanie agentów, którzy tylko
i wyłącznie sterują opinią na Zachodzie
pochłania 8 miliardów dolarów rocznie.
Ktoś za to musi płacić.

W Polsce jest przekonanie, że wszy-
stko to trafia do Związku Radzieckiego. Być
może. My, z Polski się tego dowiedzieć nie
możemy, ale wy tutaj macie znacznie więk-
sze możliwości i może zbiorowym wysił-
kiem pewne sprawy moglibyście wyjaśnić.

I po trzecie, dlatego opowiadam
się za działalnością związkową. Ludzie w
Polsce nasłuchali się już przez ponad 40 lat
sloganów komunistycznych, które z roku na
rok okazywały się niewykonalne lub fał-
szywe. Niestety, także w ciągu ostatnich lat
ludzie nasłuchali się też wiele hasel ze strony
opozycji, które również, jak dotychczas, się
nie potwierdziły. W tej chwili przeciętny
Polak, patrzy już z pewnym dystansem,
całkowicie odrzucając propagandę komu-
nistyczną, z rezerwą przyjmuje piękne hasła
i słowa ze strony opozycji. W tej chwili
przeciętny człowiek, robotnik, czy urzędnik
chce sprawdzić, czy rzucane hasła, czy wez-
wania rzeczywiście prowadzą do realnych
zmian. I uważam, że jest to niezwykle
ważne, ażeby w tej chwili, chcąc poprowa-
dzić do większych celów, ci co chcą pro-
wadzić poddali się weryfikacji. Aby zapro-
ponowali ludziom takie działania, których
skuteczność będzie można sprawdzić, nie
powiedzmy po 30 latach, ale po 20 - 30
dniach. Takie warunki istnieją. Ci, co wy-

ZYCIORYS

Andrzej Gwiazda urodził się w Pińczowie,
w 1935 roku. W 1940 roku mając 6 lat został
wywieziony na Syberię. Szkołę średnią ukończył
w 1953 roku, a studia na politechnice gdańskiej w
1966. W międzyczasie pracował jako robotnik
niewykwalifikowany i odbył służbę wojskową.

W 1966 roku poznał Joannę Dudę, która
kończyła studia na wydziale budowy okrętów.
Następnie pracował na Politechnice Gdańskiej
jako pracownik naukowy do 1970 roku, kiedy to
za udział w demonstracjach robotników został z
pracy wyrzucony. Do działalności opozycji włą-
czył się w 1976 roku pisząc list do Sejmu PRL w
obronie KOR-u. Od tego czasu milicja chodziła
za nim nieustannie. W domu przez wiele lat miał
założony podsłuch telefoniczny. W 1978 roku
stał się współzałożycielem ruchu Wolnych
Związków Zawodowych w Gdańsku. Podczas
strajku 1980 roku nieomal wszyscy działacze
WZZ zostali wybrani do międzyzakładowego
komitetu strajkowego, a więc: Andrzej i Joanna
Gwiazdowie, Anna Walentyłowicz, Alina Piń-
kowska, Lecha Wałęsa, Andrzej Kołodziej i
Bogdan Lis.

Podczas rozmów z komisją rządową
Andrzej był głównym negocjatorem pierwszych,
najważniejszych żądań strajkowych. Andrzej był
wiceprzewodniczącym Solidarności od jej pow-
stania aż do października 1981 roku. Joanna
Gwiazda została członkiem prezydium. Po wybo-
rach oboje weszli do Zarządu Regionu Gdańsk.
Na Zjeździe Andrzej został wybrany do Komisji
Krajowej. Jako członek Komisji Krajowej re-
prezentuje legalne władze Solidarności.

13 grudnia 1981 roku oboje zostali inter-
nowani. Joanna wyszła po 7 miesiącach, w lipcu
1988 roku, w wyniku amnestii dla internowanych
kobiet. Kiedy zawieszony został stan wojenny
Andrzej nie został zwolniony. Przewieziono go
do aresztu śledczego na Mokotowie i postawiono
mu zarzut podejmowania próby obalenia ustroju
siłą, za co groziło mu od 10 lat więzienia do kary
śmierci. Zapowiedź procesu Gwiazdy spowo-
dowała liczne protesty na całym świecie.

Joanna aktywnie organizowała obronę swego
męża i innych więźniów politycznych.

Andrzej opuścił więzienie na skutek amnestii z
lipca 1984 roku. Skazany był potem dwukrotnie
przez kolegium i siedział w więzieniu dodatkowo
5 miesięcy. Wyszedł w maju 1985 roku. Obecnie
pracuje jako malarz i konstruktor przemysłowy.
Na Politechnikę nie miał powrotu. Joanna po
okresie internowania wróciła do pracy inżyniera
w Stoczni Gdańskiej. "Dwoje wspaniałych ludzi,
którzy poświęcili życie, by Polska była inna".

Opracowano na podstawie prezentacji gości do-
konanej w SPK w Toronto przez ich przyjaciółkę i
sekretarkę Lecha Wałęsę, Elżbietę Gawlas.

jechali niedawno znają warunki w polskich
fabrykach. Sytuacja we wszystkich dziedzi-
nach się pogorszyła i w dziedzinie pracy i
płacy. Coraz szerzej wyrażany jest pogląd,
który można streścić w sposób następujący.
"Jeżeli ktoś nie potrafi załatwić rękawic
ochronnych, to niech się lepiej nie bierze za
niepodległość". I to jest prawda. Jeżeli ktoś
mówi, że jest tylko od rzeczy wielkich, a
małych rzeczy nie potrafi załatwić, to nie
jest odpowiednią osobą, aby powierzyć mu
załatwienie rzeczy wielkich. Na to ludzie są
w Polsce uczuleni.

Uważam, że w przyszłości niewąt-
pliwie dojdzie do kolejnego starcia spo-
łeczeństwa z niechcianą władzą. Będzie to
może starcie tak łagodne, jak w 80 roku,
może ostrzejsze, może rozłożone na kilka
stopni, ale do takiego starcia na pewno doj-
dzie i społeczeństwo polskie poprowadzą ci
ludzie, którzy zrozumieli, że trzeba się na-
przód sprawdzić w małych rzeczach i któ-
rzy pokażą ludziom, że ich koncepcje w
małych rzeczach się sprawdzają. I wtedy
mogą uzyskać zaufanie, że sprawdzają się w
rzeczach wielkich.

Srődtytuły pochodzą od Redakcji.

PORADNIA "ZAUFANIE"

Dr ZOFIA BOŃCZA

SPÓR O JĘZYK

Pani T.K. pisze:

"Mamy w domu nieustające spory co do tego, jakim językiem mówić. Mąż obstaje za angielskim i twierdzi, że dzieci będą opóźnione w nauce, a my sami nigdy nie będziemy mówić naprawdę dobrze. Nasz 7-letni synek, urodzony już tu, odmawia mówienia po polsku. Mówi, że jest mu za trudno, tym bardziej że w szkole marównież kłopoty z angielskim. Ja wolę mówić po polsku w domu, bo w domu chcę się czuć odprężona. Tymczasem nie ma zgody co do języka "od sześciu lat".

Nasza odpowiedź:

Kolejny to już list do redakcji na temat dylematu językowego w domu. Można by w związku z nim po raz n-ty (jak przystało na czasopismo polonijne) wywodzić zalety i konieczność posługiwania się w domu językiem polskim i uczenia tegoż języka dzieci (wbrew ich sprzeciwom)... Bo przecież to język ojczysty, duma narodowa, tyśiącletnia historia, literatura... Ale, ale... Wywody te znamy doskonale i bardzo chcielibyśmy piękny ów ideał wcielić w życie. Gdy tymczasem presje codzienności w różnym idą czasem kierunku. A nasze dzieci (i wnuki), wychowywane w atmosferze polskości i polskiego, najspokojniej w świecie rozmawiają między sobą po... angielsku.

ZASADA ŁATWOŚCI KOMUNIKOWANIA SIĘ

Zanim wytoczymy wielkie działa przeciw tym, co to nie pielęgnują należycie języka polskiego u swych potomków, doprowadzając ich do "wykorzenia", przyjrzyjmy się podstawowej zasadzie ludzkiego komunikowania się. Brzmi ona banalnie: ludzie komunikują się między sobą w sposób możliwie najprostsz, taki, który im przychodzi najłatwiej. I najbardziej naturalnie.

Dlatego, mimo że często przysięgamy sobie w domu, że "dla dobra sprawy"

(dzieci, kariery, etc.), już "od jutra" zaczynamy mówić w domu po angielsku, rzadko starcza nam cierpliwości, aby zadania tego dokonać. Na dłuższą metę używanie drugiego (nabytego) języka w miejsce pierwszego, w codziennym, potocznym komunikowaniu się okazuje się po prostu niefunkcjonalne. Zajmuje to za dużo czasu, wysiłku, a jeszcze w dodatku w naszym "drugim" języku nie jesteśmy w stanie komunikować się równie precyzyjnie, co w naszym ojczystym.

Dlatego też, przy każdym kolejnym stresie lub wobec nagłych wydarzeń, wywołujących natychmiastowej reakcji, wracamy do języka, w którym nasze komunikowanie się jest najskuteczniejsze - do języka ojczystego. Jest to proces normalny, naturalny, psychologicznie uzasadniony, którego nie ma się co wstydić i odczuwać winy, że nie potrafi się w domu utrzymać "reżimu angielskiego".

Używając w domu języka, w którym nie jesteśmy płynni, do potocznego porozumiewania się, narażamy się na drobne i większe frustracje, których łatwo byłoby uniknąć.

Przeciwnicy polszczyzny w domu wytoczą nowe działa: bez trudności nikt jeszcze niczego nie osiągnął; jeśli chcesz mówić dobrze po angielsku, musisz się w nim stu procentowo zanurzyć.

JAK MÓWIMY W DOMU

Choćbyśmy nie wiem jak bardzo starali się pielęgnować atmosferę intelektualną w domu, większość naszych domowych kontaktów i rozmów nie obraca się wokół wyrafinowanych kwestii filozoficznych, naukowych, czy społecznych, do których konieczny jest wyszukany słownik i zaawansowana znajomość języka.

Większość naszego domowego porozumiewania się dotyczy spraw rutynowych, przewidywalnych i przyziemnych: co na obiad, podział obowiązków domowych, wydawanie prostych poleceń, udzie!

nieskomplikowanych informacji na temat tego, co w prac. w szkole i w telewizji. Język polski, używany do tychże celów, jest zwykle bardzo prosty, by nie rzec uproszczony, czy telegraficzny (znany się przecież od lat i potrafimy "czytać między liniami").

Próbując używać angielskiego w tych samych przyziemno-domowych celach, uczymy się czegoś dla nas nowego tylko na początku. Później - to już tylko rutyna i obracanie się wokół tych samych, niekoniecznie skomplikowanych lingwistycznie spraw. Dlatego "przestawienie się" w domu na angielski niekoniecznie przynosi oczekiwane rezultaty, nawet pomimo stu procentowego używania go (czasem boleśnie) w rodzinie.

Równocześnie, tak naprawdę, to nie ma przecież mowy o autentycznym "zanurzeniu się" w angielski w naszym własnym domu.

INNY ANGIELSKI

Angielski, którym posługuje się w domu pierwsze pokolenie polskich (i innych też) emigrantów, nie jest na ogół angielskim idealnym. Pół biedy z akcentem i intonacją, ale struktury gramatyczne i słownik, a także umiejętność praktycznego używania języka (gramatyka) odbiegają od wzorców "native English". Popełniamy błędy, co oczywiście jest naturalnym elementem każdego procesu uczenia się. Problem polega na tym, że naszych błędów domowych nikt nie jest w stanie skorygować. Uczymy się często utrwalac i powielac nasze własne błędy. Brakuje nam dobrych modeli angielskiego do naśladowania. Proces uczenia się jest więc upośledzony.

Nasz angielski, choćby nawet najlepszy, jest jednak w jakimś sensie "innym angielskim". Znane mi są nawet przypadki, że dzieci polskiego pochodzenia mające trudności ze zrozumieniem języka (jakiegokolwiek) na tle "learning disability", nie rozumieją swoich własnych rodziców mówiących po angielsku (bardziej niż kogokolwiek innego). Akcentowany lub tamany angielski w domu może takim dzieciom stwarzać więcej trudności w rozumieniu (i reagowaniu na polecenia), niż normalnie mówiony polski.

LANGUAGE DISABILITY

Gdy dziecko ma trudności z angielskim w szkole, wcale nie oznacza to, że rodzice powinni automatycznie przerzucić się na angielski. Można niechcący wywołać jeszcze więcej problemów.

Mam podejrzenie, że synek Czytelniczki, takich właśnie trudności może doświadczać i dobrze byłoby to sprawdzić poprzez badanie psychologiczne. Pamiętajmy, że dziecko Polaków ma do czynienia z trzema (co najmniej) językami: angielskim znanym ze szkoły i od kolegów, angielskim "domowym" i polskim. Dla dziecka z trudnościami w tzw. "central auditory processing" może to być po prostu za dużo.

Zmuszanie dziecka z "language disability" do mówienia w domu po polsku jest zjawiskiem tyle bezowocnym, co frustru-

jącym. Umiejętność rozumienia polskiego i pewna liczba popularnych zwrotów może być wszystkim, co może on być w stanie osiągnąć.

Czasem trudno jest odróżnić "language disability" od zwykłej dziecięcej niechęci do posługiwania się językiem, który sprawia trudności (któż z nas chciał się uczyć języków obcych w dzieciństwie?).

Doskonałą motywacją do nauki języka może być kontakt dziecka z rówieśnikami używającymi języka polskiego. Dziecko nie uczy się języka dla jego historii, tradycji, czy dumy narodowej. Dziecko uczy się języka z dwóch powodów: bo jest mu on potrzebny w kontaktach lub po to, by zrobić przyjemność rodzicom. Tę drugą motywację znacznie trudniej jednak wywołać.

Jedno wiadomo na pewno. Zmuszanie do nauki, szczególnie "pod groźbą" jest jedną z najmniej skutecznych strategii zachęcania dziecka do nauki języka. Cóż z tego, że będzie wożone co sobotę na naukę języka, jeśli tak naprawdę "couldn't care less" i język ten rzuci, gdy tylko wyfrunie spod opiekuńczych skrzydeł rodziny.

KIEDY ANGIELSKI?

W pierwszym okresie uczenia się angielskiego "praktykowanie" go w domu wydaje się być równie konieczne jak każde inne ćwiczenie językowe. Dla samego powtarzania, zwiększenia płynności i redukcji trudności związanych z szukaniem słów. Plusem jest ponadto "bezpieczna" domowa atmosfera: nie musimy wstydić się błędów, bo nikt nas nie będzie za nie krytykował.

W momencie, gdy zauważymy, że nasz "domowy" angielski nie rozwija się tak szybko jak na początku i właściwie nie widać już postępu, oznaczać to może, że powinniśmy przejść z naszym angielskim do bardziej skomplikowanych tematów. A także, jeśli tego chcemy, wrócić do polskiego w sprawach, w których potrafimy się już posługiwać angielskim względnie płynnie. Tym samym przechodzimy do następnego etapu nabywania nowego języka.

Na tym nowym etapie, praktyczne jest czasami ustalanie (sztywno lub elastycznie) pewnych okresów, w których rodzina (lub tylko rodzice) przechodzą całkowicie na angielski, na przykład wieczorem, w weekend - po prostu w celu ćwiczenia swych umiejętności. Unikać należy używania angielskiego "na siłę" w okresach stresów, a więc wzmożonych problemów życiowych, trudności i gwałtownych zmian. W tych czasach bowiem potrzebny jest nam "bezpieczny" i maksymalnie funkcjonalny sposób porozumiewania się.

Niektóre rodziny używają języka angielskiego do pewnych tematów (wybór ich jest indywidualną sprawą każdej rodziny), język polski rezerwując do innych.

Używanie obu języków (szczególnie gdy w domu są dzieci) jest zjawiskiem całkowicie normalnym i tworzenie w domu stu procentowej enklawy polskości za wszelką cenę zdaje się być przedsięwzięciem mało praktycznym, choć może chwalebny w założeniach. Ważne jest jednak, by każdego z języków używać na możliwie najlepszym poziomie. Smutne są bowiem przypadki rodaków, którzy już stracili swój dobry polski, a jeszcze nie nabyli prawdziwie funkcjonalnego angielskiego.

Każda polska rodzina sama - w swoim zakresie i zgodnie ze swymi własnymi potrzebami - może rozwiązać ów nieśmiertelny problem emigracji. Ważne jest jednak byśmy to my sami byli autorami naszych decyzji, byśmy czynili je świadomi całej złożoności "za i przeciw". By presje życiowe lub - czyjeś założenia filozoficzne, choć nieuniknione działające - nie decydowały za nas i za nasze dzieci.

SKORZYSTAJ Z NASZEJ WAKACYJNEJ OFERTY I PRZYŚLIJ CZEK NA SUMĘ \$46,50 A OSZCZĘDZISZ OKRĄGLE 20 DOLARÓW I BĘDZIESZ DOSTAWAŁ SWOJĄ ULUBIONĄ GAZETĘ DO DOMU PRZEZ CAŁY ROK!

PÓLROCZNA PRENUMERATA - \$ 23.

SPIESZ SIĘ, BO OD WRZEŚNIA PRENUMERATA ROCZNA KOSZTOWAĆ BĘDZIE \$55, PÓLROCZNA \$ 28.

Wytnij naszą ofertę, załącz czek i podaj na kopercie swój adres wraz z informacją czy jesteś naszym nowym, czy starym prenumeratorem.

Czeki prosimy wystawiać na Echo-Tygodnik Polski, adres str. 23.

Przypominamy, że nowo przybyli mogą otrzymywać gazetę bezpłatnie przez 3 miesiące - wystarczy napisać do redakcji z podaniem adresu.

POKOCHAĆ KAPITALIZM

KRZYSZTOF OSTASZEWSKI

DOKTRYNA MONROE (MARILYN MONROE)

Przeczytałem niedawno fascynującą książkę Zbigniewa Brzezińskiego "Plan gry" - o konfrontacji supermocarstw, Stanów Zjednoczonych i Rosji Sowieckiej. Chciałbym napisać kilka słów komentarza po tej lekturze, dla tych spośród Państwa, którym zależy, by konfrontację supermocarstw wygrały Stany Zjednoczone.

Oczywiście znajdują się tacy, którzy chcą, by wygrali Sowieci. Z nimi niestety trudno będzie mi się porozumieć.

Są jeszcze tacy, którzy szukają "trzeciego rozwiązania". Jestem głęboko przekonany, że "trzecie rozwiązanie" jest niebezpiecznym złudzeniem. W tej konfrontacji Stany Zjednoczone reprezentują ideę, że jednostka ludzka ma pewne niezbywalne, absolutne prawa (a to - prawo do życia, wolności i własności). Sowieci zaś - ideę, że jednostka ludzka nie ma praw absolutnych, lecz jedynie tymczasowe przywileje ofiarowane jej przez instytucję państwa.

Bardzo proszę, by zapytali Państwo samych siebie, czy jednostka ludzka ma jakieś niezbywalne, absolutne prawa? Jeśli odpowiedź Państwa brzmi "tak", są Państwo po stronie Ameryki. Jeśli zaś odpowiedź ta brzmi "nie", są Państwo po stronie Rosji. Taka jest bezwzględna rzeczywistość polityczna.

W omawianej konfrontacji Stany Zjednoczone wypadają nie najlepiej, przegrywając jeden pojedynek za drugim.

Zbigniew Brzeziński podkreśla, że mimo tych porażek, jeśli Stany Zjednoczone przetrwają, to przeważą Rosjan, prędzej czy później. Jest to stwierdzenie wręcz genialne, bo proste, oczywiste, a tak często ignorowane. Faktem jest, że Sowieci reprezentują jedno wielkie kłamstwo, zaś Ameryka prawdę - zakłopotaną, zagubioną, niepewną siebie i często zaślepioną, ale prawdę. Do zwycięstwa prawdy potrzebne jest tylko jej przetrwanie.

Stany Zjednoczone kierowały się niegdyś w swej polityce zagranicznej tak zwaną Doktryną Monroe, która stanowiła, że żadne państwo europejskie nie może mieć kolonii na kontynencie amerykańskim, że Stany Zjednoczone na to nie pozwolą, bez względu na cenę.

Kuba i Nikaragua są oczywiście dowodem na to, że doktryny tej zaniechano i sowiecki kolonializm hula sobie po półkuli zachodniej. Dlatego chciałbym zaproponować Stanom Zjednoczonym inną doktrynę. Również Doktrynę Monroe. Dokładniej - Doktrynę Marilyn Monroe.

Stany usiłowały dotychczas porazić siebie w konfrontacji z Sowietami na dwa sposoby. Walka między supermocarstwami nie jest bezpośrednia, jest raczej pojedynkiem o panowanie nad krajami trzecimi. Stany Zjednoczone panowanie takie zdobywały za pomocą interwencji

militarnej lub pieniędzy. Ciekawe jest, że w krajach, które w sposób naturalny związały się z Ameryką (Europa Zachodnia), Amerykanie nie musieli nikogo do takiego sojuszu zmuszać, ani siłą, ani przekupstwem. Zaś użycie tych metod z reguły kończyło się porażką w innych krajach.

Problem polega na tym, że Sowieci są skuteczniejsi militarnie. Wojna jest częścią natury ich systemu. System amerykański to kapitalizm, który funkcjonuje poprawnie tylko w pokoju. Wojna w Vietnamie była dla Amerykanów przykrą lekcją ich nieskuteczności.

Pieniądzy mają Amerykanie więcej. Ale nie wiedzą jak się nimi posługiwać. Bo człowieka wolnego przekupywać nie trzeba (i wolne kraje są automatycznie po stronie Ameryki, mimo różnic poglądów), zaś człowieka zdeprawowanego niewolą trzeba umieć przekupić (pisał o tym Gogoł). Rosjanie umieją przekupić ludzi i wiedzą kogo należy przekupić. Amerykanie nie mają o tym żadnego pojęcia.

Strategia Stanów Zjednoczonych winna ulec zasadniczej zmianie. Siła i przekupstwo są słabą stroną Ameryki. Mocną stroną Ameryki jest jej urok.

Nieprzejednani wrogowie Ameryki dzielą się na dwie kategorie:

- tych, którzy nigdy w Ameryce nie byli,
- tych, którzy są wściekli, że w Ameryce nie są.

Dla świata współczesnego, Stany Zjednoczone Ameryki stały się symbolem radości życia, cieszenia się tą naszą jedyną egzystencją, symbolem mocy i twórczości ducha ludzkiego.

W skrócie, Stany Zjednoczone są symbolem tego, czego symbolem była dla wielu Marilyn Monroe. Pełna naturalnego wdzięku, symbol spełnienia marzeń, symbol radości życia.

Tragiczny los Marilyn Monroe cynicznie wykorzystanej przez polityków i intelektualistów jest też symboliczny.

Bo podobny los jest po części udziałem Ameryki. Wszystko, co w niej dobre, przez intelektualistów i polityków jest przedstawione jako zło, podczas gdy cierpienia zgotowane milionom przez barbarzyństwo socjalizmu są przedstawiane jako dobro.

Nowa doktryna Ameryki winna po prostu polegać na tym, by podkreślać jej atrakcyjność. Jest to pierwszy w historii kraj zbudowany na idei indywidualnych praw ludzkich. Kraj indywidualnych marzeń i celów. Kraj pracy i radości pracy. Kraj konkurencji i cierpliwiej walki o szlachetny cel.

Ameryka może wygrać, gdy przestanie starać się pobić lub przekupić inne kraje. Należy je uwieść.

Oczywiście wielu perspektywa uwodzenia prymitywnych i okrutnych komunistów nie uśmiecha się, słusznie zresztą. Ale nie o komunistów tu chodzi, lecz o zwykłych, dobrych, ciężko pracujących ludzi na całym świecie, którym socjalizm przynieść może tylko cierpienie, zaś Kapitalizm da im szansę szczęścia.

Marilyn nie udało się dożyć sędziwego wieku. Dla Ameryki ciągle jeszcze jest nadzieja.

UWAGA Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE TORONTO

CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W.

(wejście od wschodniej części budynku)

TEL. 762-9523

CODZIENNIE od 10 do 2:30 po poł. i od 7:30 do 9 wiecz.

SOBOTY od 10:30 do 12:30 po poł.

Konta depozytowe... 6 1/4% rocznie

Specjalne konta depozytowe... 5 3/4% rocznie

(minimalny depozyt \$5,000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)

3-miesięczne certyfikaty... 7 1/4% rocznie

3-miesięczne certyfikaty... (min. \$50,000) 8% rocznie

6-miesięczne certyfikaty... 7 1/4% rocznie

6-miesięczne certyfikaty... (min. \$50,000) 8% rocznie

1-roczn. certyfikaty... 9% rocznie

1-roczn. certyfikaty... (min. \$50,000) 9 3/4% rocznie

3-letnie certyfikaty... 9 3/4% rocznie

3-letnie non-redeemable... 10 1/4% rocznie

3-letnie certyfikaty (min. 50 tys.) 10 1/2% rocznie

RRIF 9 1/2% rocznie

demand depozyt 9% rocznie

1-roczone term depozyt (min. \$10,000) 9 1/2% rocznie

3-letnie term depozy (min. \$10,000) 10 1/2% rocznie

Pożyczki personalne... 15% rocznie

Pożyczki hipoteczne... 12 1/4% rocznie

(\$50,000 pożyczki ubezpieczone na życie)

RRCP 8 1/2% rocznie

Line of credit... 15 3/4% rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

THE FUTURE BAKERY

NAJLEPSZY W MIEŚCIE ŚWIEŻY CHLEB

dostarczamy do sklepów i do domu

739 Queen St. W.

Toronto, Ont.

TEL. 368-4235

OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM K.P.K. OKRĘG TORONTO

206 Beverley St. Tel.: 979-9634, 979-9639

oferuje informacje i pomoc imigrantom polskim (w okresie poprzedzającym uzyskanie kanadyjskiego obywatelstwa) we wszystkich sprawach związanych z osiedleniem się i integracją w społeczeństwie Kanady, m.in. skierowania, tłumaczenia, pisanie życiorysów, uwierzytelniania dokumentów pod przysięgą itp. Biuro otwarte od poniedziałku do piątku od 10 rano do 4 po południu. Usługi bezpłatne.

Komplety pytań na test prawa jazdy po polsku mogą nabyć nowi imigranci w Ośrodku Pomocy na 206 Beverley St.; cena \$3.

Oferuje nowo przybyłym pomoc w osiedleniu w Kanadzie, pośrednictwo w szukaniu mieszkań, pracy, kursy angielskiego, poradnictwo i licencje zawodowe, usługi notarialne; program sponsorowania uchodźców - poniedziałki i czwartki, godz. 10.30 i 2.30; **zblorowe sesje orientacyjne** - wtorki godz. 11.00 - 1.00. Zapraszamy. Biuro otwarte: pon. - piątku 9.30 - 4.30.

Uwaga: tłumaczenia dokumentów dla osób bez statusu imigranta, jak również niektóre usługi notarialne są odpłatne.

prowadzi, przy współpracy ochotników program "SPONSOROWANIA POLSKICH UCHODŹCÓW". Zainteresowanych poręczycieli, grupy minimum dwuosobowe, zapraszamy do biura w poniedziałki i czwartki w godzinach 10.00 do 2.00 po południu, w celu załatwienia formalności. Wymagamy oryginalne listy z pracy lub inne dowody dochodów. Wydajemy formularze oraz udzielamy telefonicznych informacji przez cały tydzień, w godzinach urzędowania biura. Telefon 979-9634, 979-9639".

W bibliotece polskiej
Polskiego Funduszu Wydawniczego
ukazały się:

1. ADAM TOMASZEWSKI: Gorzko pachną piotuny (wyczerpane)
2. ANDRZEJ CHCIIUK: Trzysta miesięcy \$ 18.00
3. STANISŁAW KAWCZYŃSKI: Dzieje jednego życia 8.00
4. PIERWSZE PIĘCIOLECIE - broszura
5. SEVEN POLISH CANADIAN POETS. Anthology 15.00
6. JADWIGA JURKUSZ-TOMASZEWSKA: Wczoraj i dzisiaj 15.00
7. BARBARA CZAPLIKA: Wiersze 5.00
8. IRENA HABROWSKA-JELLACZYC
- ADAM TOMASZEWSKI: Za sceny i estrady 18.00
9. JÓZEF ŁOBODOWSKI: Pamięci Sulamity (wiersze) 10.00

ARKUSZE POETYCKIE. TOMIKI MŁODYCH POETÓW.

1. MAGDALENA CZYŻYCKA: Pierwsza miniatura baśni 5.00
2. KRZYSZTOF KASPRZYK: Stan zagrożenia 5.00
3. MAREK KUSIBA: Samobójstwo Marsjan 5.00
4. FADOSŁAW SARNICKI: Jeszcze jeden wiersz 5.00

Zapowiedź wydawnicza:

H. NELKEN: Pamiętnik z krakowskiego getta.

Przeżyłka pocztowa - 10% wartości zamówienia.

POLISH CANADIAN
PUBLISHING FUND
P.O. Box 173, Station "B"
TORONTO, ONT. M5T 2T3

DWAJ DOŚWIADCZENI POLSCY ADWOKACI

MICHAŁ WOJCIECH CZUMA -

Sprawy Sądowe (Karne i Cywilne)

LESLAW SOSNOWSKI -

Głównie sprawy handlowe, spółki i korporacje, a także odszkodowania za wypadki samochodowe i inne; oraz sprawy emigracyjne, rodzinne i karne (także Magister Prawa - Uniwersytet Warszawski).

FIRMA ADWOKACKA O 100-LETNIEJ TRADYCJI
ANDERSON SINCLAIR

MISSISSAUGA	TORONTO
2000 Argenta Rd.	3416 Dundas St.W.
Plaza 1 - Suite 200	Suite 209
Mississauga, Ont.	Toronto, Ont.
L5P 1P7	M6S 2S1
821-8522	767-2127

Zwracaj się z pełnym zaufaniem;
MÓWIMY PO POLSKU I ANGIELSKU

nowo otwarty sklep

FINE PIANOS

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wurlitzer

NAJNIŻSZE CENY - PEŁNA GWARANCJA

• MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY

Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenia pianin i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie.

Nowy adres i telefon:

2993 Dundas Str., TORONTO, ONT.

TEL. 761 - 9612

**UNITA IS THE ONLY RESISTANCE
AGAINST THE RUSSIAN EXPANSIONISM
IN AFRICA**

Napis na transparencie głosi: UNITA jest jedynym ruchem oporu skierowanym przeciw rosyjskiemu ekspansjonizmowi w Afryce.

ANGOLA

woln

nam, Jemen Południowy, Nikaragua, Kambodża, Mozambik i Etiopia zbliżają Związek Sowiecki coraz bardziej do kluczowych dla świata zachodniego źródeł surowców oraz strategicznych dróg morskich i powietrznych.

Kuba ma także swoje własne interesy w Angoli. Za wypożyczenie swych oddziałów uczestniczy w zyskach ze sprzedaży angolańskiej ropy naftowej oraz drudnuje kraj z diamentów. W ubiegłym roku Castro cieszył się na obchodach rewolucji kubańskiej, że przeszkolenie w Angoli w prawdziwych warunkach bojowych przeszło ponad 400 tys. żołnierzy kubańskich. (No tabene paradoksem sytuacji w Angoli jest to, że oddziały kubańskie strzegą przed sabotażem i atakami partyzantów szybów wiertniczych i rafinerii, należących do amerykańskich koncernów naftowych, najpierw Gulf, a teraz Chevron).

UNITA

Charakterystyczną cechą sytuacji w Angoli jest to, że komunistom nie udało się zlikwidować bądź zneutralizować wszystkich sił tworzących z nimi na początku tzw. koalicyjny rząd jedności narodowej. FNLA rzeczywiście przepadła, ale UNITA po zejściu do podziemia przegrupowała siły okopując się na południu i południowym wschodzie kraju oraz rozpoczynając na czele z Savimbim w roku 1976 tzw. drugą fazę walki o niepodległość Angoli. O sukcesie UNITA świadczy rosnąca liczebność oddziałów kubańskich oraz coraz większe obszary kraju, znajdujące się pod kontrolą organizacji. Sukcesem UNITA jest także tzw. zjawisko głosowania nogami. Ludzie z północy z obszarów zarządzanych przez komunistów uciekają na południe do Savimbiego.

To, co jednak uderzyło mnie najbardziej, kiedy zwiedzałem tereny zarządzane przez UNITA, to to, że UNITA w oparciu o własność prywatną i zasady demokracji zachodniej zorganizowała na tych terenach normalne życie gospodarcze, rolnicze, oświatowe, administracyjne, prawne, kulturalne i polityczne. Gospodarka z uwzględnieniem poprawki na wojnę domową - prosperuje, ludzie są dobrze odżywieni i ubrani. Dzieci chodzą regularnie do szkół, kobiety rodzą w zupełnie przyzwoitych izbach porodowych, chorzy są leczeni w jednych z najlepszych szpitali jakie widziałem w Afryce. Ludzie mają własne sądownictwo, własną prasę, własnych burmistrzów i co najważniejsze, własnych biznesmenów, z gospodarką i rolnictwem opartymi na zdrowych zasadach kapitalistycznych konkurencji i zysku. Wystarczyło jednego rzutu oka, aby stwierdzić, że na polach obrodziła kukurydza, kapusta, ziemniaki. Zwłaszcza po tym, co widziałem w zdewastowanym przez komunistów Mozambiku robiło to budujące wrażenie.

Savimbi wielokrotnie podkreślał, że trzeba zrobić wszystko, aby na terenach opanowanych przez UNITA, urządzić normalne, wolne i prosperujące społeczeństwo, nie tylko dla kontrastu ze zrujnowaną gospodarką komunistyczną i nie tyle dlatego,

Rząd Neto ogłosił się 11 listopada 1975 roku jedynym legalnym rządem w Angoli.

ROZPOCZĘŁA SIĘ NOWA KOMUNISTYCZNA TRAGEDIA

Co zrobili na początku komuniści? W ciągu pierwszego roku sprawowania władzy znacjonalizowali 85% prywatnych firm i przedsiębiorstw oraz skolektywizowali 6250 prowadzonych przez Portugalczyków gospodarstw rolnych. Na skutki nie trzeba było długo czekać. Najpierw kraj opuściło 300 tysięcy białych, w ciągu następnych kilku lat około 400 tysięcy Murzynów, z których ponad 70% stanowili technicy, inżynierowie, lekarze i prawnicy współpracujący w zgodzie i pamiętający dobre czasy portugalskie. Neto w odpowiedzi otworzył obozy pracy i obozy reedukacyjne oraz w 1976 podpisał Układ o przyjaźni i współpracy z ZSSR.

Po 13 latach produkcja rolna w Angoli stanowi 20% produkcji z ostatniego roku władzy portugalskiej, a na terenach kontrolowanych przez reżym komunistyczny uprawia się jedynie 2-3% ziemi nadającej się do kultywacji. Od ponad 6 lat Międzynarodowy Czerwony Krzyż oraz ONZ-owskie agencje pomocy dostarczają żywność do Angoli, szacując, że około 1 miliona Angolarczyków stale głoduje oraz że u około 30% dzieci zaszły ciężkie zmiany chorobowe na skutek niedożywienia.

Głównym źródłem dochodów są w Angoli diamenty oraz ropa naftowa, ale zyski pochłaniane są przez bardzo kosztowną wojnę domową oraz jak zwykle w komunizmie aparat partyjny i służbę bezpieczeństwa. Od lat trwa nieustanny proces ucieczki ludzi

z terenów kontrolowanych przez komunistów na południe, do UNITA, Namibii, a nawet Południowej Afryki. Uchodźcy, których liczbę od 1975 roku szacuje się na około 1 miliona, ujęci przez władze komunistyczne karani są bardzo surowo.

Reżym komunistyczny od samego początku utrzymuje się przy władzy dzięki militarnej sile, swojej oraz obcej. 80-tysięczna armia reżymowa wspierana jest w chwili obecnej przez 60 tysięcy żołnierzy kubańskich (w 1975 roku było ich około 5 tysięcy), około 1500 sowieckich doradców wojskowych, 3000 doradców wojskowych z NRD, około 2000 terrorystów z ANC i 10000 partyzantów SWAPO (walczą o "niepodległość" dla Namibii).

Wraz z podpisanym w 1976 roku układem o przyjaźni i współpracy z ZSSR pojawiły się w Angoli dwie największe bazy sowieckie w południowej Afryce - jedna morska i jedna lotnicza oraz kilkanaście innych instalacji wojskowych.

CO ROBI KUBA W ANGOLI ?

Obecność Kuby w Angoli jest jedynie zbrojnym przedłużeniem interesów ZSSR w tym regionie. Bogactwa mineralne oraz strategiczne położenie Angoli są ogniwem w łańcuchu celów strategicznych imperium sowieckiego.

W roku ubiegłym, ówczesnym dyrektorem CIA William Casey powiedział, że Związek Sowiecki próbuje od 1975 roku przekształcić Angolę w swą najbardziej strategiczną bazę ekspansjonizmu w Afryce, wykorzystując ją jako przyczółek poparcia dla sił antyzachodnich w ramach swej cichej i o małej intensywności strategii lokalnych wojen i walk zbrojnych oraz terroryzmu. Casey podkreślił, że Angola tak jak i inne przyczółki sowieckie, takie jak Kuba, Wiet-

Oficjalnie Angola jest od 1975 roku prosowieckim państwem marksistowsko-leninowskim. Władzę w Angoli sprawuje monopartia MPLA (Ludowy Ruch Wyzwolenia Angoli) - Partia Pracy i aczkolwiek tam, gdzie partia ta sięga, jest to typowa totalitarna i ludobójcza władza komunistyczna, charakterystycznym faktem dla Angoli jest to, że władza ta obejmuje jedynie około 40-60% terytorium kraju. Reszta kraju, głównie południe i południowy wschód, należy do UNITA (Narodowy Związek na rzecz Całkowitej Niepodległości Angoli).

Gdy wiosną br. zwiedzałem tereny kontrolowane przez UNITA stało się dla mnie oczywistym przekonanie, że bez UNITY mówić o Angoli nie można.

UNITA została założona przez Jonas Savimbiego w marcu 1966 roku w celu podjęcia walki o wyzwolenie Angoli z rąk portugalskich. Od 9 lat istniał już MPLA, ale Savimbi uważał, że po zdobyciu niepodległości i odejściu Portugalczyków władza komunistyczna będzie oznaczać dla Angoli to, co wszędzie na całym świecie: ruinę gospodarczą, stagnację oraz czerwony terror. Savimbi szybko opanował wschodnie i południowo-wschodnie terytoria kraju zatrudnione głównie przez członków plemienia Owinbundu, z którego sam pochodzi.

W 1974 roku Portugalia zgodziła się przyznać niepodległość Angoli pod warunkiem utworzenia rządu koalicyjnego, składającego się z trzech głównych ugrupowań politycznych, walczących o niepodległość: MPLA, FNLA i UNITA. Rząd taki powstał 1 stycznia 1975 roku. Ale już w lipcu siły MPLA zgodnie z planem sowieckich doradców zerwały koalicję, wypowiadając obojętność na FNLA i UNITA. Okazało się natomiast, że nie są same. U ich boku walczyły oddziały kubańskie, które w międzyczasie po cichu sprowadzono do Angoli. Z pomocą UNITA oraz FNLA zostały szybko pokonane i zeszyły w podziemie.

UNITA czyli wojność i demokracja

że będzie mniej trudności do pokonania, gdy UNITA wyzwoli północną część kraju od komunistów, ale także dlatego, że człowiek żyje raz i w każdej sytuacji trzeba szukać warunków i możliwości do normalnego życia. Savimbi zajmuje także jednoznacznie stanowisko, że przyjaciółmi UNITA są Stany Zjednoczone i kraje zachodnie. "W chwili zwycięstwa UNITA - będą to pierwsze państwa - powiedział Savimbi - dla których otworzymy nasze granice, aby z nimi współpracować".

PREZYDENT REAGAN PRAWDZIWYM PRZYJACIELEM UNITA

Stany Zjednoczone zajmowały wobec UNITA do objęcia władzy przez prezydenta Reagana stanowisko życzliwej obojętności. Po dojściu Reagana do władzy CIA rozpoczęła tajną pomoc finansową i militarną, a od 1985 roku prezydent Reagan zdecydował się oficjalnie ogłosić, że UNITA i Savimbi otrzymują znaczącą pomoc amerykańską.

Reagana i Savimbiego łączy przekonanie o konieczności powstrzymania ekspansji komunistycznej.

Dołączone do tekstu zdjęcie pokazuje wyraźnie, że dla UNITA ważny jest nie tylko motyw walki z komunizmem w Angoli, ale także w całej Afryce.

Antykomunizm wśród ludzi Savimbiego nie jest tylko propagandowym sloganem. Jak rzadko, UNITA udało się przekazać szerokim rzeszom niewykształconej ludności wiedzę o komunizmie, o tym, że za pięknymi wzniosłymi hasłami kryje się czerwony terror, łagry, dewastacja gospodarki, zniszczenie wolności społecznych i obywatelskich. Po prostu bezbrzeżne cierpienie ludzi.

ROLA REPUBLIKI POŁUDNIOWEJ AFRYKI JAKO SOJUSZNIKA UNITA

Południowa Afryka kilkakrotnie okazała kluczową pomoc militarną dla UNITA. Od września ubiegłego roku do lutego br. około 6000 żołnierzy RPA wspierało UNITA w odparciu największej od początku wojny domowej ofensywy wojsk kubańskich i reżymowych.

Ale RPA wielokrotnie podkreślała, że wspomagając UNITA kieruje się własnymi interesami i rzecz jasna nie ma zamiaru walczyć z pozostałym na północy kraju reżymem komunistycznym. RPA udziela pomocy UNITA, gdyż partyzanci UNITA skutecznie zneutralizowali działalność komunistycznego ugrupowania partyzanckiego SWAPO w Namibii oraz dlatego, że ten kraj zajęte przez UNITA stanowią strefę

buforową przed ekspansjonistycznymi zapędami prosowieckiego reżymu angolańskiego i Kuby. Jak powiedział mi jeden z południowoafrykańskich oficerów, gdyby nie było UNITA, RPA musiałaby rzucić do walki nie kilka tysięcy żołnierzy w celu powstrzymania marszu komunistów na południe Afryki, ale prawie całą swoją 90-tysięczną armię. Byłoby to z pewnością wysiłkiem horrendalnym i zarazem niebezpiecznym, odstawiającym inne granice RPA na ataki wrogich sił. RPA kieruje się także motywacją polityczną udzielając pomocy Savimbieniu. Leży w jej interesie to, aby władzę w Angoli objął demokratyczny rząd prozachodni, opierający gospodarkę na swobodnej inicjatywie jednostek.

CZY UNITA JEST ZA ROZMOWAMI POKOJOWYMI I ZAKOŃCZENIEM WOJNY DOMOWEJ W ANGOLI ?

Znamienny jest fakt, że w rozmowach dotyczących zakończenia wojny w Angoli nie bierze udziału UNITA. Taki warunek postawili komuniści. Jej interesy i punkt widzenia reprezentują Stany Zjednoczone i RPA.

Savimbi chce zakończenia wojny domowej, chce wycofania wojsk kubańskich i wojsk południowoafrykańskich. Tylko Savimbi wielokrotnie zaznaczył, że zakończenie wojny domowej w Angoli nie może być zakończeniem papierowym. Wojska kubańskie i doradcy militarni z ZSSR oraz innych państw komunistycznych muszą rzeczywiście opuścić Angolę.

Według UNITA, w interesie całej Angoli leży zakończenie walk, gdyż każda przelana kropla krwi jest jedną kroplą przelaną za dużo. Ale UNITA zaznacza, że nie da się wyprowadzić w pole żadnym papierowym układem, podpisanym przez komunistów jedynie w celu przegrupowania sił, oszukania światowej opinii publicznej i przygotowania nowego ataku. Interesuje ją jedynie faktyczne, pokojowe zakończenie wojny domowej.

Oznaczać to będzie zwycięstwo UNITA. W wolnych, demokratycznych wyborach komuniści przepadną z kretesem i... zdają sobie z tego sprawę. Na układ pokojowy przyjdzie więc jeszcze długo czekać. Najlepszym wskaźnikiem tego jest fakt, że od chwili podjęcia przed dwoma miesiącami rozmów przez USA, RPA, Kubę i Angolę Kuba przysłała do Angoli dodatkowo 10 tysięcy żołnierzy, a ZSSR zwiększył dostawy broni.

ZBIGNIEW FARMUS

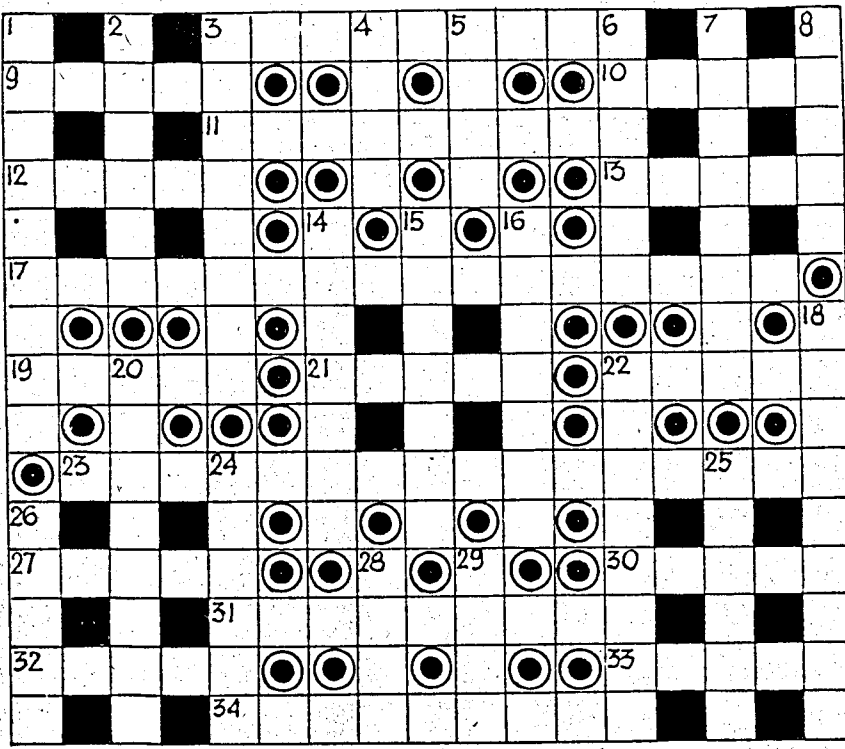

Na zdjęciu: u góry - partyzanci UNITA podczas defilady zdobytych na Kubańczykach sowieckich czołgów T-55. U dołu - partyzant z przejętym od Sowietów pistoletem maszynowym KBK AK-47

**N
A
S
Z
A

K
R
Z
Y
Ż
Ó
W
K
A**

POZIOMO:

- 3 Ciemiężca
- 9 Niemowa
- 10 Bieg życia
- 11 Utrzymanie prawnie zapewnione do końca życia
- 12 Chałupa, wiejski dom
- 13 Ludność kraju
- 17 Wiernie odtworzenie, dokładne wyrażenie czegoś
- 19 Odpis z oryginału
- 21 Golas
- 22 Rodzaj gitary używanej w muzyce jazzowej
- 23 Współpracujący z władzami okupacyjnymi ze szkodą dla swego kraju i narodu
- 27 Wywiad, przesłpiegi
- 30 Nicpoń, próżniak
- 31 Zestaw sztuk wystawianych w pewnym okresie
- 32 Ptak podobny do strusia, zamieszkujący pampasy Ameryki Południowej
- 33 Wielkie naczynie bednarskie lub blaszane
- 34 Szpara, rozpadlina

spadochronu

- 5 Uderzenie w walkach sportowych
- 6 Znieważanie słowami, urąganie
- 7 Przełożony klasztoru franciszkanów
- 8 Trzoda, tabun,
- 14 Przednia ściana budynku, fasada
- 15 Autor czyjegoś życiorysu
- 16 Długa wędrówka, obfitująca w przygody, tytuł poematu Homera
- 18 Duże państwo
- 20 Zapas żywności
- 22 Męski strój domowy
- 24 Łobuz
- 25 Strata, szkoda, na którą można się narazić
- 26 Knajpa
- 28 Pospolity chwast
- 29 Przerobione żelazo

Rozwiązanie krzyżówki

POZIOMO: 1. gnieździć, niema, żyworodny, chęć, chęć, narod, podzwierzędnictwo, kopia, nagus, banjo, kolobracjonista, zwład, urwis, re-pernua, nandun, konew, szczelina
 PIONOWO: 1. Stosuje w leczeniu zabobonne praktyki
 2. Medyk
 3. Prózne niedorzeczne paplanie
 4. Każdy pas tkaniny w żaglu lub kopule

PIONOWO:

- 1 Stosuje w leczeniu zabobonne praktyki
- 2 Medyk
- 3 Prózne niedorzeczne paplanie
- 4 Każdy pas tkaniny w żaglu lub kopule

KALENDARIUM

21 lipca - czwartek

Wschód Słońca: 04.34 Zachód Słońca: 19.43
 Wschód Księżycy: 12.26 Zachód Księżycy: 22.48

Imieniny obchodzą: Benedykt, Dalida, Daniel, Prakseda, Rymwid, Wawrzyniec i Witesław

1798 - Napoleon zajął Kair.
 1899 - Urodził się Ernest Hemingway, laureat nagrody Nobla.

22 lipca - piątek

Wschód Słońca: 04.35 Zachód Słońca: 19.42
 Wschód Księżycy: 13.35 Zachód Księżycy: 23.10

Imieniny obchodzą: Bolesława, Maria i Magdalena

1822 - Urodził się Gregor Mendel, austriacki botanik, odkrywca praw dziedziczności.
 1878 - Urodził się Janusz Korczak, pedagog, pisarz, współtwórca domu sierot w Warszawie, zamordowany wraz ze swymi wychowankami w obozie zagłady w Treblince w 1942 r.
 1944 - PKWN ogłosił manifest do narodu polskiego.

23 lipca - sobota

Wschód Słońca: 04.37 Zachód Słońca: 19.41
 Wschód Księżycy: 17.48 Zachód Księżycy: 23.38

Imieniny obchodzą: Brygida, Liboriusz, Ludwika, Sławomir

1979 - Ajatollah Chomeini zakazał w Iranie wszelkiej niereligijnej muzyki.

24 lipca - niedziela

Wschód Słońca: 04.38 Zachód Słońca: 19.40
 Wschód Księżycy: 16.01 Zachód Księżycy: ---

Imieniny obchodzą: Bernat, Jakobina, Kinga, Krystyna i Lubomir

1783 - Urodził się Simon Bolivar, bohater walk o wyzwolenie Ameryki Łacińskiej spod panowania Hiszpanii (zm. w 1830 r.).
 1802 - Urodził się Aleksander Dumas, pisarz.

25 lipca - poniedziałek

Wschód Słońca: 04.39 Zachód Słońca: 19.39
 Wschód Księżycy: 17.13 Zachód Księżycy: 00.15

Imieniny obchodzą: Dalibor, Elwira, Jakub, Krzysztof i Walentyna

26 lipca - wtorek

Wschód Słońca: 04.40 Zachód Słońca: 19.39
 Wschód Księżycy: 18.15 Zachód Księżycy: 01.06

Imieniny obchodzą: Anna, Anita, Grażyna, Hanna i Mirosława

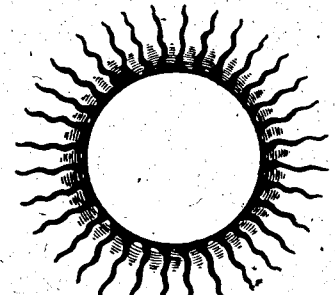
1856 - Urodził się George Bernard Shaw, urodzony w Irlandii pisarz.
 1875 - Urodził się Karl Jung, szwajcarski psycholog.
 1885 - Urodził się Andre Maurois, pisarz francuski, autor powieści psychologiczno-obyczajowych oraz wielu biografii opartych na dokładnych badaniach źródłowych (zm. w 1967 r.).

27 lipca - środa

Wschód Słońca: 04.41 Zachód Słońca: 19.37
 Wschód Księżycy: 19.06 Zachód Księżycy: 02.39

Imieniny obchodzą: Aureli, Bogna, Dionizy, Julia, Monika, Natalia i Pantaleon

551 pne - Urodził się Konfucjusz
 1873 - Zmarł Fiotek Tluczew, poeta rosyjski, ur. w 1803 r.).

BRYDŻ

Rozwiązanie z poprzedniego numeru. Rozdanie to grał czołowy zawodnik angielski Irving Rose w czasie meczów eliminacyjnych kadry w 1973 r. Należy on do wielce przezornych graczy, a więc jako jedyny przebił drugiego trefla szóstką pik, zachowując dwójkę, aby mieć ewentualne dojsię do stołu.

Ta przezorność okazała się zbawienna, bo gdy Rose, po przebicciu trefla, zagrał asa pik - N nie dołożył do koloru. Jak zobaczymy, skromna dwójka odegrała decydującą rolę w realizacji kontraktu. Po stwierdzeniu tak nieprzychylnego rozkładu Rose zagrał trzy razy karo. Został podział 3:2 z trójką u S. Po zainkasowaniu lew karowych zgrał asa oraz króla kier i wyszedł piątką. Przy ręku utrzymał się N i oboje w co teraz wyjdzie Rose musi już zrealizować kontrakt, gdyż sytuacja będzie wyglądała następująco:

N zdecydował się zagrać waletem kier. Rose przebił atutem w stole. S poprawił waletem pik i wziął na niego lewę, gdyż Rose dorzucił... ósemkę. Zachowanie dwójki zdecydowało teraz o wygraniu kontraktu. Bowiem, gdy S zagrał waleta trefli, Rose dołożył dwójkę, przejął ją w sole ostatnim atutem i dama pikowa znalazła się na paradzie.

Gdyby lewę kierową wziął S i wyszedł w trefla, wówczas Rose poprawi dwójkę pik atutem w stole, po czym wyjdzie w pika, przepuszczając podłożoną przez S figurę i weźmie resztę lew. Natomiast, jeśli po lewie kierowej S wyjdzie figurą pik, rozgrywający przepuści i też już więcej lew nie odda.

ZADANIE

♠ W 3
 ♥ A K D 3
 ♦ D 7 5
 ♣ K D 3 2
 N ♣ 4
 W E ♥ 10 9 7 6 5
 S ♠ K W 8
 ♣ 10 7 6 5
 A D 10 8 2
 W 2
 A 10
 A W 8 4

Jako gracz S rozgrywasz szlemika w trefle po ataku szóstką karo. Rozwiązanie w następnym numerze.

DAMA PIK

KĄCIK SZACHOWY

NR 12

ROZWIĄZANIE ZADANIE NR 11

1. Sd4 - e6!! doskonały i zaskakujący pierwszy ruch! Oddający dwa pola czarnemu królowi.

1. - " - Wd6 : c6
 2. Gf1 - c4 x

1. - " - d7 : e6
 2. Gf1 - g2 x

1. - " - Kd5 : e6
 2. Wc6 : d6 x lub Gf1 - c4 x

1. - " - d7 : c6
 2. Gf1 - c4 x

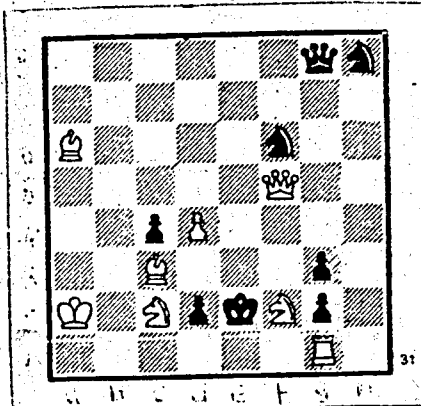
1. - " - Kd5 : c6
 2. Sg6 - e7, x

W dalszym ciągu prezentuję kompozytorów ubiegłego wieku, którzy tylko dorywczo przysyłali swoje prace do działów szachowych Tygodnika Ilustrowanego lub Kurlera War-

szawskiego. Ich prace udowadniają ciągle szybko wzrastanie znaczenia kompozycji szachowej.

ZADANIE NR 12

Szymon Methal.
 Kurler Warszawski 1891.

Białe zaczynają i dają mata w 2 ruchach. Rozwiązanie w następnym numerze.

GRAORZ

ECHO W TYM TYGODNIU POLECA:

• Na ekrany kin w Toronto wszedł film D. sneya z 1942 roku pt. "Bambi", godny polecenia jest film duńskiego reżysera Nilsa Malmrosa "The Tree of Knowledge", w rolach głównych grają Jan Johansen, Eva Gram Schjoldager i Marin Lysholm Jepsen.

• "Blood Brother" - soft rock musical jest wystawiany co wieczór do 7 sierpnia w High Park. Początek przedstawienia o godz. 20.15.

• "The Road to Mecca" będzie grana do 31 lipca w Toronto Free Theatre, 26 Berkeley St. (368-2856).

• Do 26 lipca będzie grana sztuka pt. "The Real World?" na deskach Tarragon Theatre, 30 Bridgman Ave. (531-1827).

• Belinda Carlisle/Paul Carrack w Canadas Wonderland, 22 lipca o godz. 20, tel. 872-7917.

• Beachfolk Festival, 23 lipca w Kew Park z udziałem Cajun Ramblers, Tima Maxwell, Steve Barkera, Iana Northa i Philipa Kane.

• 24 lipca Dniem Włoskim w Ontario Place! Szczegóły: 965-7917.

• 24 i 25 lipca w Roy Thomson Hall - Robert Palmer, tel. 593-4828.

• Tracy Chapman śpiewać będzie w klubie Diamond 27 lipca. Tel. 872-2277.

• Od 23 lipca do 1 sierpnia trwać będzie festiwal karaibski "Caribana '88", szczegóły pod numerem tel. 925-5435.

• "Ikebana: japońska sztuka układania kwiatów to tytuł wystawy-pokazu zorganizowanego 31 lipca w godz. 13-15 w Royal Ontario Museum, 100 Queen's Park (586-5549).

I DZIECIOM:

• Skąd się bierze woda w kranie, dzieci od lat 8 do 10 mogą się dowiedzieć (23 lipca w godz. 13.30 - 15) w czasie wycieczki do filtrów miejskich (R.C. Harris Water Filtration Plant, 2701 Queen St.E.). Wstęp wolny, ale trzeba z góry zgłosić udział w wycieczce, tel. 366-CHFI.

• Wstęp wolny do Historic Fort York (Garrison Road) dla dzieci od lat 5 do 10 wraz z opiekunami 24 lipca od godz. 9.30 do godz. 16.

• Jak się robi sok jabłkowy, kanadyjski tradycyjny apple-pie i w ogóle jak wygląda życie na farmie, dzieci w wieku 5-10 lat mogą się przekonać w czasie wycieczki 25 lipca od godz. 9 do 18 na Chudleigh's Apple Farm, (Hwy 401 zach., Hwy 25 pfn, exit 320 B). Wstęp wolny.

• Wycieczka do Redpath Sugar Museum dla dzieci w wieku 6-10 lat 27 lipca w godz. 9.30 - 11. 95 Queens Quay E. Wstęp wolny, ale trzeba zgłosić swój udział, tel. 366-CHFI.

CZYTELNICZY NIE ZAWIEDLI

Do Echa wpływają pieniądze na nasz apel o pomoc dla kalekiego Marcinka Rynga. Rodzice Marcinka przygotowują się do wyjazdu do Niemiec.

OTO LISTA SZLACHETNYCH OFIARODAWCÓW:

Na zdjęciu Państwo Ryngowie z synami

Anna i Jerzy Piotrowski, Kitchener - 5 \$
Kazimierz i Stanisława Paszkiewicz - Winnipeg - 10 \$; Sylwester i Anna Wysocki, Thorsby, Alberta - 200\$; K. Kaczor, Montreal - 20\$; K.K. Augustyniak, Toronto - 20\$; Hanna Palacz, Vancouver - 20\$; Zbigniew Kiełb - 40\$; Stanley i Diana Rechniowski, Surrey, B.C. - 10\$; Piotr i Elżbieta Pobojewski - 20\$; J.Z. Kamiński, Toronto - 20\$; Stanisław i Alina Wojciechowski, Port Coquitlam, B.C. - 5\$; Jan i Ewa Zaklikowski, Victoria - 10\$; Julian i Ewa Milakowski, Rexdale - 20\$; Leszek i Bożena Tamawski, Don Mills - 20\$; Adam Komarnicki, Toronto - 5\$; pracownicy firmy Tilley of Canada Ltd. - 94\$, Jerzy Remisz, Downsview - 20\$; bezimiennie w dziecinnym obrazku - 5\$ (gotówka), Bogdan Onoszko, Oshawa - 40\$; J. Szymański, Oshawa - 5\$; O.J. Orlewicz, Toronto - 11\$; Anna Bogdala, Manitouwadge, Ont. - 20\$ (gotówka); Wiesław Pielny (Pielczy?), Toronto - 20\$; Irene Kuny?, Mississauga - 10\$. (Dwa ostatnie podpisy na czekach nieczytelne).

R a z e m : 650 dolarów kanadyjskich. Przekazano na nazwisko Krystyna Ryng, w imieniu Redakcji Echa Tygodnika-Polskiego i jej Czytelników.

PIELGRZYMKA PIESZA Toronto Martyr's Shrine MIDLAND od 9 do 14 sierpnia 1988

**"BEZ ZDROWEJ MORALNIE RODZINY NIE MA NARODU".
"TWIERDZA NAM BĘDZIE KAŻDY PRÓG," (Ks. Kard. Stefan Wyszyński)
TAK NAM DOPOMÓŻ BÓG"**

W tym roku (1988) wyruszamy 9 sierpnia z kościoła p.w. Św. Teresy zaraz po mszy św., która odprawiona będzie o godz. 6.30 rano.

Wędrowkę pieszą rozpoczynamy na drodze Huntington Rd. (u zbiegu autostrad Nr 7 i Nr 50).

Po informacje i zgłoszenia uczestnictwa prosimy telefonować: 762-5148 wieczorem, w godzinach pracy i nocą (telefon czynny 24 godz.). Prosimy zostawić nazwisko i nr telefonu na taśmie magnetofonowej typu "answering system".

KLUB INICJATYWY KATOLICKIEJ - TORONTO
INFORMACJE PIELGRZYMKOWE, TEL. 762 - 5148

6 PIELGRZYMKA PIESZA TORONTO-MARTYRS' SHRINE W ROKU MARYJNYM 1988

"Pielgrzymka to trud, a trud to ofiara. Składajcie te ofiary waszego pielgrzymowania i łączcie się w modlitwie z pielgrzymami w Polsce i innych krajach, a Pan wysłucha!"

"Proszę przekazać moje pozdrowienia i zapewnienia o modlitwie w intencji wszystkich pielgrzymujących do naszej Matki i Królowej. Niech was Bóg prowadzi nie tylko do Toronto do Midland, ale i przez całe życie..."

Jego Eminencja
Ks. Kard. Henryk Gulbinowicz
Orchard Lake, 22 kwietnia 1988 r.

(rozmawiał: J. Kamiński)

Wzorem lat ubiegłych Klub Inicjatywy Ka tolickiej pragnie zaprosić i zachęcić naszych duszpasterzy, siostry zakonne oraz wiernych z każdej parafii do wzięcia udziału w tegorocznej 6 Pielgrzymce Pieszej do Martyrs' Shrine (Midland). Będziemy modlić się do Matki nas wszystkich i Jej Syna o wsparcie i ratunek dla (zagrożonych zewsząd) rodzin XX wieku.

W tym roku pielgrzymka wyruszy 9 sierpnia, by po dojeździe na miejsce wziąć udział w centralnej uroczystości Wniebowzięcia N.M.P. (14.08.88).

Zetknięcie z naturą, głębokie przeżycia religijne, oraz obfite owoce Łaski Bożej czynią pielgrzymkę pieszą ważnym wydarzeniem obchodzonego obecnie Roku Maryjnego.

Nasza kanadyjska wędrowka patnicza ma też swój głęboki i bardzo specyficzny charakter, co potwierdzają również opinie rodaków z kraju, którzy podczas pobytu w Kanadzie brali udział w naszej pielgrzymce w poprzednich latach.

W tym roku swój udział zapowiedzieli goście z Polski, USA, a także z kanadyjskich prowincji: Quebec, Alberta i B.C.

Do grupy kanadyjskiej (anglojęzycznej), po raz pierwszy dołączą również pielgrzymi z London, Ont.

Grupy polonijne spotkają się - jak co roku - na Mszy Św. Patniczej w kościele Św. Teresy przy 10-th Str. o godz. 6.30 rano, dnia 9.08.88, skąd zaraz po Mszy Św. wyruszymy na pielgrzymowy szlak.

Koszt uczestnictwa w tym roku wynosi \$20 od osoby, z tym że nowo przybyli, niepracujący i studenci mogą wpłacać dowolne sumy stosownie do swoich możliwości. Pieniądze te będziemy zbierać po Mszy Św. Patniczej, przed wyruszeniem w drogę.

Jeśli ktoś chciałby złożyć dobrowolny dar (ofiary pieniężną) na potrzeby organizacyjne pielgrzymki, to przeznaczone na ten cel pieniądze można przekazać na ręce ks. E. Ewczyskiego (par. Św. Teresy), lub ks. T. Szendzielarza (par. Św. M. Kolbe).

PRZYPOMINAMY, że każdy uczestnik pielgrzymki zabiera ze sobą: namiot, śpiwór, ciepłą odzież, oraz zapas żywności na 5 dni.

Zgłoszenia i informacje pod telefonem K.I.K-u 762-5148, najlepiej w niedzielne wieczory, lub też prosimy o pozostawienie wiadomości na kasie magnetofonu obsługującego w/w telefon.

Wszystkim, którzy nam w jakikolwiek sposób pomagali lub nadal pomagają, raz jeszcze składamy najserdeczniejsze BÓG ZAPŁAĆ!

Rada K.I.K.

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

on CITY TV

KANAŁ 57, KABEL 7

w każdą sobotę o godz. 11 rano

WŁAŚCICIEL - 755592 ONTARIO LIMITED
ZYGUNT PRZETAKIEWICZ, TEL. 534-7788

PRODUKCJA - TADEUSZ LIS, TEL. 747-9883

POLISH
STUDIO

ADRES: POLISH STUDIO
c/o SHERLOCK HOMES REAL ESTATE INC.
431 RONCESVALLES AVE., TORONTO M6R 2N3

Pod powyższym adresem nasi widzowie mogą nadsyłać wszelkie uwagi, życzenia i propozycje w sprawie programu, a także, jeśli sobie życzą i chcą wesprzeć nasz program finansowo - czeki, które powinny być wystawione na POLISH STUDIO.

UWAGA OSOBY NA WIZYCIE!

Atrakcyjne ceny i szeroki wybór ubezpieczeń dla osób przebywających na wizycie.

POLIMEX

215 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont., M6R 2L6
Tel. 537-7914

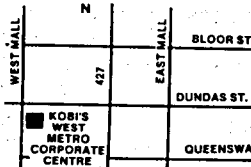
Posiadamy również na składzie szeroki wybór słowników, kaset i książek do nauki angielskiego

POLSKI KLUB i RESTAURACJA w wieżowcu w Etobicoke 621 - 6050

miejsce spotkań, wspaniały wystrój sal, duże bezpłatne parkingi znakomity dojazd i komunikacja. Świetna polska i kanadyjska kuchnia, przebogaty wybór napojów alkoholowych i zakąsek.

195 The West Mall, Etobicoke

Enterprises Ltd.

121 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont. M6R 2K9
TEL. (416) 531-8786

- Paczki morskie - dostawa do domu 8 tyg.
- Paczki lotnicze - dostawa do domu 3 tyg.
- Owoce cytrusowe i żywność - dostawa do domu 3 tyg.
- Ubezpieczenia wizytujących \$ 115.00 93 dni
- Termin ubezpieczenia niezależny od daty przyjazdu wizytora
- Pieniądze na konta i do rąk
- Zaproszenia, telegramy, telexy
- Ziola Herbapolu

WSZYSTKO MOŻNA ZAŁATWIĆ TELEFONICZNIE
LUB U NASZEGO UPRAWNIENEGO DEALERA W:

MISSISSAUGA 2560 Shepard Nr 2 TEL. 897 - 0695	HAMILTON 774 Barton St. E. TEL. 549 - 8652	LONDON 96 Rectory St. TEL. 434 - 4025
OSHAWA 555 Risson Rd. S. TEL. 728 - 7647	HAMILTON 833 King St. E. TEL. 545 - 5822	LONDON 549 Hamilton Rd. TEL. 433 - 5177
SARNIA 850 Colborne Rd. TEL. 337 - 6724	GUELPH 130 Silvercreek Pkwy 10 TEL. 763 - 2397	EDMONTON, AB. 10158 116 St. TEL. 488 - 8472
WINDSOR 1332 Hall Ave. TEL. 254 - 4035	BRANTFORD 208 Market St. TEL. 753 - 9753	WINNIPEG, MAN. 284 Selkirk Ave. TEL. 582 - 4202
WINDSOR 1818 Ottawa St. TEL. 254 - 2101	CHATHAM 163 Mcnathow Nr 1 TEL. 352 - 6723	VANCOUVER, B.C. 421 Abbott St. TEL. 681 - 0510
CAMBRIDGE 215 Beverl TEL. 740 - 3803	KITCHENER 28 Gruhn St. TEL. 745 - 2324	DARMOUETH, N.S. 9 Pioneer Court TEL. 434 - 5015

Sherlock Homes Real Estate Inc.

**DANUTA
KOTAPKA**
Telefon
Biuro: 534-7788
Dom: 769-5394

Dundas/Hurontario - prawie nowy, wolno stojący, murywany, piętrowy dom. 3 sypialnie, pokój rodzinny, podwójny garaż. Cena wyw. \$229,900.
Zachodnia Mississauga - Duży, nowy dom - 2.400 sq/ft. 4 sypialnie, 3 łazienki, podwójny garaż. Cena wyw. \$259,900.
"Semi-det." "backsplit", 4 sypialnie, 2 łazienki, duża parcela. Cena \$ 164,900.
Etobicoke - Norsemar/Islington - wolno stojący, murywany "bungalow", pięknie odnowiony, 3 sypialnie, pokój rodzinny z kominkiem, garaż, duża działka. Cena wyw. \$288,000.
Windsor/Morningside - wolno stojący, murywany, piętrowy dom w bardzo dobrym stanie. Idealna lokalizacja. Cena \$ 279,000.
Okolice Roncesvalles - Semi-det., murywany dom, wyjątkowo pięknie wykończony, pełen charakteru. 4 sypialnie, podwójny garaż. Tylko \$249,000.

Pekao-Travel

1610 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A7

Tel. 588-1988
Toll free 1-800-387-0325

Uprzejmie zapraszamy do korzystania z usług naszego biura w zakresie sprzedaży:

- ★ najtańszych biletów czarterowych do Polski - od CAD 567.00
- ★ biletów lotniczych po Kanadzie i do wszystkich krajów świata
- ★ tur autobusowych po Kanadzie i Stanach Zjednoczonych
- ★ wycieczek na słoneczne południe
- ★ ubezpieczeń dla wyjeżdżających i odwiedzających Kanadę
- ★ kuponów ORBIS

Nasz fachowy personel pomaga w załatwieniu zaproszeń, paszportów i wiz.

Uwaga: Każda z osób zakupujących w naszym Biurze bilet lotniczy otrzymuje upominek w postaci kwarcowego budzika i torby podróżnej.

RENATA, lat 22
wyszt. średnie

Słoneczna dziewczyna

Firma Sunshine, specjalizująca się w usługach matrymonialnych, przygotowała katalog, w którym zamieszczona została lista pań i panów z Kanady i z Polski, pragnących wstąpić w związek małżeński.
W ramach reklamy, zgodziła się nam ta lista udostępnić do publikacji. Będziemy więc co tydzień zamieszczać podobną listę pięknej Polki. Może przez Echo znajdzie ją swoją miłą wybrankę losu?
Pytania i zgłoszenia w tej sprawie prosimy kierować wyłącznie na firmę SUNSHINE

Międzynarodowe Biuro
Matrymonialne
SUNSHINE

Panie i Panowie!
Posiadamy ponad 300 ofert pań i panów, głównie z Polski, również z Kanady, USA i Europy.
Piszcie do nas po Fotokatalog oraz informator, załączając \$ 5.00.
P.O. Box 11, Station D
Scarborough, Ont., Canada
M1R 4Y7

**Paris
Studio**
Andrzej z Warszawy
zaprasza do swojego
salonu fryzjerskiego
2007 Bloor St. West, Toronto
Tel: 766-0660

sprzedaż gazety w
Mississauga
MAX'S DELICATESSEN
1151 Dundas Str. W.
za skrzyżowaniem Mavis/Dundas
Na plaży
TEL. 277-1936

DROBNE
CHCESZ poznać swoją przyszłość, masz problem, nie wiesz jak go rozwiązać? Może pomoże Ci w tym wróżba z kart.
Dzwoń 633-4469
prosić Anię

dermaton
ZAKŁAD
KOSMETYCZNY
• Pielęgnacja twarzy, rąk i stóp.
• Usuwanie zbędnego owłosienia
• Specjalistyczna aparatura
• Jakościowe kosmetyki
• Wizyty prosimy zamawiać telefonicznie
TEL. 766 - 1867
2198 Bloor St. W., Toronto

**EUROPEAN
ESTHETICS**
natural skin care
NOWOCZEŚNIE
WYPOSAŻONY
ZAKŁAD
KOSMETYCZNY
• Leczenie przeciw-
zmarszczkowe
• Pielęgnacja twarzy
• Masaż kosmetyczny
• Manicure i pedicure,
waxing
• Makijaż oraz inne
zabiegi
TEL. 240-9177
1692 Jane Str. Unit 4
(Skrzyżowanie
LAWRENCE AV. W./JANE St.)

**SKIN CARE
STUDIO**
DYPLOMOWANA
KOSMETYCZKA
Z WARSZAWY
zaprasza do
nowo otwartego
gabinetu
kosmetycznego
w MISSISSAUGA
Wizyty proszę zamawiać
telefonicznie
TEL. 848 - 4835
(okolice Queensway E. and Cawthra)

**SHOCKING
MAIL ORDER PLAN**
Earn \$100,00 In 12 months!
If not, our company will pay
you \$5,000 CASH!
YOU CANNOT LOSE!
For details on this "RED-
HOT" business, send \$2
(redeemable) for our
complete info kit to:
A.M.B. P.O. Box 88,
Chadstone Centre,
Victoria, 3148 Australia.

HOROSKOP

BARAN

Najbliższe dni przebiegną pod znakiem nowych spraw. Nowych, ale ogólnie znanych Ci od dawna, tylko ich obecny kształt i kierunek wymagać będą bliższego zapoznania się z nimi. W innym wypadku trudno Ci będzie pokierować nimi we właściwy sposób, rojujący korzystne efekty. Pieniądzy wystarczy, chęci do działań różnych również. Miły znak - Lew, unikaj Wagi. Dzień - piątek, liczba - 5.

BYK

Mimo niezłych perspektyw na ten najbliższy tydzień Twoje podejście do wiążących spraw będzie cechowała jakaś niepewność, brak wiary we własne możliwości. Trudno się będzie dopatrzeć konkretnych przyczyn takiej postawy. Warto bez szukania rady samemu spróbować wyjść z tej sytuacji, czy nastroju. Znak przyjazny - Bliźnięta, unikaj Koiorożca. Dzień - środa, liczba - 4.

BLIŹNIĘTA

Brak dokładnej wiedzy o sprawach w tej chwili najbardziej Cię interesujących może stać się powodem do nieporozumień i napięć w bliskim kręgu zawodowym. Szczere i otwarte postawienie sprawy, niełatwe w swym założeniu, okaże się jednak najlepszym wyjściem z sytuacji i uzdrowi atmosferę. Twoja zasługa w tym zostanie odpowiednio doceniona. Znak miły - Ryby, unikaj Wagi. Dzień - wtorek, liczba - 8.

RAK

Przed Tobą dobre dni. Warto je wykorzystać na sprawy trudne i skomplikowane. Teraz bowiem niejedna szansa na powodzenie w sytuacjach pozornie przegranych, bez widoków na dobre rozwiązanie. Nic, oczywiście, nie pójdzie od razu jak z płatkami: trzeba się będzie przyłożyć i wysilić, ale efekt końcowy - gwarantowany! Nie zrażaj się więc początkowymi niepowodzeniami, pamiętaj że sprawa musi się udać! Znak sprzyjający Skorpion, unikaj Wodnika. Dzień - niedziela, liczba - 2.

LEW

Wprawdzie nie zabraknie napięć i nerwowych sytuacji, ale to, co teraz uda Ci się przeprowadzić, okaże się korzystne i podniesie Cię na duchu. Dobrze byłoby pokazać otoczeniu, jak wiele wkładasz dobrej woli w swoje postępowanie, jak bardzo zależy Ci nie tylko na własnej chwale przy załatwianiu bieżących spraw. Znak zyciwy - Strzelec, unikaj Panny. Dzień - piątek, liczba - 6.

PANNA

Twoja życzliwość i chęć przyjścia komuś z pomocą może być źle zrozumiana, jako zamach na czyjąś pozycję. Trzeba więc natychmiast wyjaśnić sytuację, nie zostawić jej bez niedomówień! Warto też wytłumaczyć swoje intencje, bo druga strona nigdy dotychczas z taką postawą jak Twoja nie miała okazji się zetknąć. Znak miły - Lew, unikaj Raka. Dzień - sobota, liczba - 3.

WAGA

Uroczyść z okazji czyjegoś święta powinna być dla Ciebie okazją do pokazania się z jak najlepszej strony. Każda przesada, nadmiar towarzyskich urozmaiceń nie są wskazane. Zbędnym wyskokiem możesz popsuć całe dobre wrażenie, osiągnięte przedtem! Skontaktuj się z daleko mieszkającą rodziną. Znak miły - Bliźnięta, unikaj Ryb. Dzień - środa, liczba - 4.

SKORPION

Masz przed sobą kilka dobrych szans. Trzeba umieć je dostrzec i w odpowiedni sposób wykorzystać! Staraj się postępować według własnego rozeznania, nie poddawaj się sugestiom otoczenia. Nagle kłopoty materialne, gdyż nie potrafiłeś się ostatnio skupić na zarabianiu pieniędzy wyłącznie. Znak przychylny - Baran, unikaj Wagi. Dzień miły - poniedziałek, liczba - 4.

STRZELEC

Rozejrzyj się bacznie dookoła. Warto sprawdzić, co otoczenie o Tobie myśli, jak przyjmuje Twoje działania. W tygodniu czeka Cię rozmowa z kimś, kto zechce Ci wskazać na niektóre Twoje błędy, a może po prostu pomoc w zmianie stanowiska, które w jakiejś sprawie nie jest utrafione. Znak przychylny - Koziorezec, unikaj Raka. Dzień - sobota, liczba - 7.

KOZIOROŻEC

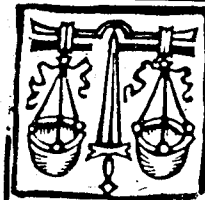
Tydzień ważnych decyzji, dotyczących przede wszystkim Twojej osoby, ale nie tylko. Czeką Cię w tych dniach kilka spraw do rozwiązania. W jednych potrzebna będzie jednoznaczna decyzja, w innych będzie trzeba zmienić dotychczasowe postępowanie. A wszystko to razem kosztować Cię będzie sporo nerwów, napięć i sporów. Ktoś bardzo bliski okaże Ci wiele pomocy. Znak zyciwy - Waga, unikaj Byka. Dzień miły - wtorek, liczba - 5.

WODNIK

Perspektywy zmian. Zaskoczą Cię. Ustosunkujesz się do nich z miejsca negatywnie. I to będzie pierwszy błąd, który zechcesz popełnić w tym tygodniu. A to dlatego, że te ewentualne zmiany nie są jeszcze przesądzone, a - w dalszym planie - okazać się mogą bardzo korzystne. Nowa znajomość. Wzbudzi ona Twój zachwyt. I to będzie drugi bieżący błąd, bo nowo poznana osoba nie przedstawia sobą obiektu Twoich uwielbień. Zdobądź się na spojrzenie i ocenę obiektywną! Znak miły - Bliźnięta, unikaj Ryb. Dzień - wtorek, liczba - 5.

RYBY

Uda Ci się korzystnie rozwiązać nekające Cię ostatnio problemy. Niemniej staraj się najbliższe swoje plany ułożyć, by nie były wstrząsem dla dnia codziennego ani katastrofą dla kieszeni. Niektóre mniej istotne sprawy przyczynią się do ogólnej zmiany nastroju na lepsze. Komuś bliskiemu okaż swoje przywiązanie. To ważne! Liczne i dobrane towarzystwo może się rozpaść. Znak miły - Waga, unikaj Raka. Twój dzień - niedziela, liczba - 4.

21 lipca

- 27 lipca

High Park
National

SINCE 1972

Realtor

TEL. 532 - 4444

24 HOUR

ACTION CENTRE !!!

**TAK !!!
SUKCES
FIRMY
TO FAKT...**

**Blisko 1500 sprzedanych
nieruchomości!!!
Chcąc korzystnie i szybko
sprzedać lub kupić
nieruchomość
powierzcie
Państwo to naszej firmie.
Komputerowe połączenia.
40 agentów do usług
Państwa.**

**Podajemy do wiadomości:
Firma założyła szybki i łatwy
do zapamiętania numer
telefonu**

532 - 4444.

Poprzedni numer

532 - 4441

Jest teraz drugą linią.

**217 RONCESVALLES
Avenue
TORONTO, M6R-2L6**

Scarborough - nowy, wolno stojący dom, 2600 sq ft., 4 sypialnie, pokój rodzinny, biblioteka, kominek. Podwójny garaż. Przystępna cena. JAN GRABOWSKI, 532-4444 lub 265-1706.

Etobicoke - 3-sypialniowy bungalow z 2-sypialniowym apartamentem w piwnicy. Prywatny parking, garaż, obniżona cena. Jan GRABOWSKI, 532-4444.

Toronto - 50 jednostek motel po kapitalnym remoncie. Jan GRABOWSKI, 532-4444.

Scarlet - 3-sypialniowa połówka, mogą być 3 oddzielne apartamenty, 3 oddzielne wejścia. Jan GRABOWSKI, 532-4444.

Kenedy - Subway - duży 2-sypialniowy co-op apartament. \$ 89.900. Zenon RUDZKI, 532-4444 lub 897-1162.

"Bungalow" na ładnej, dużej parceli przylegającej do parku. Kilka kroków do szkoły, autobusu, kortu tenisowego. Ładne położenie. \$209.500. Zenon RUDZKI, 532-4444.

"Townhouse" niedaleko Lakeshore - 3 sypialnie oraz duża piwnica z oddzielnym wejściem. \$ 144.500. Zenon RUDZKI, 532-4444.

"Bun King Bakery" na sprzedaż. Po bliższe informacje proszę dzwonić Zenon RUDZKI, 532-4444.

Mississauga - bungalow - 3 sypialnie, wykończona piwnica, 2-4 częściowe łazienki. Zenon RUDZKI, 532-4444.

Blisko Roncesvalles - przepięknie wykończony dom, 3 kuchnie, 3 łazienki, wykończona piwnica, garaż. Proszę dzwonić Steve KOSALKA, 532-4444.

High Park - dom po kapitalnym remoncie, 2 kuchnie, podwójny garaż. Zniżona cena. Steve KOSALKA, 532-4444 lub 622-2859.

Etobicoke - 3-sypialniowe bungalow, 2 kuchnie, 2 łazienki, podwójny garaż. Proszę dzwonić Steve KOSALKA, 532-4444.

High Park - 3-sypialniowa połówka z prywatnym zajazdem, można zrobić apartament w piwnicy. Dzwonić Steve KOSALKA, 532-4444.

Roncesvalles - Marlon St. - 10-pokojo Tymcza - any, 3 kuchnie, 3 łazienki, wykończona piwnica, duży mił - raz z garażem. Po więcej informacji proszę dzwonić P. ng-ARANOWSKI, 532-4444 lub 274-0284.

Bliska Mississauga - 3-sypialniowe murowane bungalow z wykończoną piwnicą, 2 kuchnie, 2 łazienki, podwójna działka, Magdalena URBANOWICZ, 532-4444 lub 636-5355.

Lakeshore-Brownsline - 2-3-sypialniowe condominium w nowym kompleksie. Przystępna cena. Magdalena URBANOWICZ, 532-4444.

Islington - Dixon - 2-sypialniowe condominium, ładnie wykończone z dużym balkonem. Do objęcia od zaraz. Dzwonić Paul BARANOWSKI, 532-4444.

Blisko High Park - dom nadający się na 2 rodziny, plus apartament w basemencie. Podwójny garaż, kompletnie wykończony, dzwonić Paul BARANOWSKI, 532-4444.

Wschodnia Mississauga - 3-sypialniowe bungalow, 2 kuchnie, 2 łazienki, prywatny zajazd wraz z garażem, bardzo ładna łoża. Paul BARANOWSKI, 532-4444.

Evans - Brownsline - łoża pod budowę, można stawiać dom 2-piętrowy do 2200 sq ft. Paul BARANOWSKI, 532-4444.

Toronto - Freehold townhouse, 8 dużych pokoi, 2 kuchnie, 2 łazienki, wykończona piwnica, blisko parku i komunikacji. Halina FIRGAN, 532-4444 lub 234-1027.

Etobicoke - duży, ładny bungalow z garażem, tarasem i ogrodem. Wysoka wykończona piwnica z kuchnią i łazienką. Halina FIRGAN, 532-4444.

Północne Etobicoke - 3-sypialniowy bungalow, na dużej działce, 2-sypialniowy apartament w piwnicy. Halina FIRGAN, 532-4444.

Mississauga - 4-sypialniowa połówka w centrum Mississauga. Halina FIRGAN, 532-4444.

High Park - budynek wraz z restauracją na 80 miejsc, licencja na alkohol. Dzwonić Henry KACPRZAK, 532-4444 lub 278-6280.

Roncesvalles - budynek z wolnym sklepem plus dwa 2-sypialniowe apartamenty. Henry KACPRZAK, 532-4444.

"Sixplex", południowe Etobicoke - 4 apartamenty 2-sypialniowe, 2 apartamenty 1-sypialniowe. Prywatny zajazd, duża parcela. Henry KACPRZAK, 532-4444.

Mississauga - 3-sypialniowy dom wraz z apartamentem w piwnicy, prywatny zajazd, garaż, szeroka parcela. Henry KACPRZAK, 532-4444.

Motele: 30-pokojoy w Toronto, 9-pokojoy - Hwy # 2, 20-pokojoy wraz z restauracją Hwy # 11 - Yonge St. Henry KACPRZAK, 532-4444.

Queen - Parliament - business typu "fast food" - dobrze prosperujący, w ruchliwej dzielnicy. Cena \$15.000 razem z towarem i wyposażeniem. Magdalena URBANOWICZ, 532-4444.

UWAGA - Inwestycje - 10% zwrotu od włożonego kapitału, kilka kompleksów sklepowych (plaże) w cenie od \$500,000.00 do \$1,250,000.00. Po więcej informacji proszę dzwonić Henry KACPRZAK, 532-4444.

APTEKA NATURY

Redaguje: dr JADWIGA GÓRNICKA
ZIOŁA MOGA SZKODZIĆ

Książki z serii Apteka Natury do nabycia pod telefonem 532 - 9054

Oprócz tych nazwijmy je pośrednich, istnieją jeszcze środki ziołowe bezpośrednio wzmacniające. Do czołowych środków regulujących przemianę materii, działających odżywczo i wzmacniających należy nasienie kozieradki. Oczywiście - mielone. Poprawia ono apetyt, zwiększa ilość czerwonych ciałek krwi (ważne przy anemii!), poprawia działanie soków trawiennych i jest dobrym dostawcą wielu witamin, a więc skutkuje przy takich objawach jak pęknięcie warg, wrzodki, pleśniawki, łuszczyca, pęcherzyca czy krwawnice tzn. hemoroidy.

Dalej postawić należy inne "zioła do jedzenia", których nie parzymy, ani nie gotujemy, ale jadamy w niewielkich ilościach. Pokrzywa - oczywiście sproszkowana. Doświadczona gospodynie wiejskie wiedzą, że młodą pokrzywę dobrze jest dawać całemu inwentarzowi żywemu w okresie rozwojowym: kurczętom, kaczątom, prosiętom, itp., ale mało kto wie, że pokrzywa jest doskonałym środkiem odżywczym również dla ludzi. Pobudza ona pracę wątroby, trzustki, żółć, zwiększa - podobnie jak kozieradka - ilość czerwonych ciałek krwi, a ponadto likwiduje taki stan zagnieżdzenia witaminowego, który objawia się cuchnącym potem. Jadać - dwa razy dziennie łyżeczkę.

Do wzmacniających zaliczamy ponadto: ziele rzepiku, krwawnika, bylicy posp., bukwicy, świetlika, bluszczu, macierzanki, werbeny, tymianku, przetacznika, bratka polnego, kwiat stokrotki, owoc dzikiej róży, korzeń podróżnika, kuklika, liść czarnej porzeczki, maliny, szyszki chmielu - każde z tych można zażywać sproszkowane, wystarczy raz na dzień mniej niż pół łyżeczki.

Co jest w takiej ziołowej kuracji wzmacniającej najważniejsze? To, że żadne ujemne skutki uboczne nie wchodzi w rachubę, ziołowe środki wzmacniające można zażywać przez długie lata, przedawkowanie jednej tylko kozieradki może się objawić "kozim" zapachem potu, a wtedy wystarczy dawkę dzienną zmniejszyć.

PRZEMIANA MATERII

Dobra przemiana materii jest fundamentem zdrowia. W pierwszym rzędzie opiera się ona na właściwym wyżywieniu. Według ustaleń Światowej Organizacji Zdrowia, takie wyżywienie powinno się składać z co najmniej 60 artykułów spożywczych miesięcznie, w czym połowa - surowych.

Drugim równie ważnym czynnikiem jest trawienie. Bez trawienia nie ma zdrowia. Cokolwiek musimy wprowadzić do organizmu działając we własnym zakresie - wprowadzamy przez przewód pokarmowy i przewód ten musi być sprawny.

Trzecia - niewiele mniej ważna podstawa dobrej przemiany materii - to właściwa proporcja między dzienną, a raczej codzienną ilością wysiłków fizycznych - a kalorycznością wyżywienia. To bowiem najszybciej doprowadza do zaburzeń w równowadze kwasów i zasad krążących w organizmie, co z kolei może doprowadzić do zatrzymania całkowitego lub częściowego rozpadu różnych produktów, szczególnie białka i do gromadzenia się w pewnych komórkach takich substancji, jak mocznik, kwasy moczowe, amoniak, wapń, lipoidy, toksyny, w innych zaś wypadkach nadmiernej ilości ciał obronnych.

Z nastaniem upalnej kanikuły odkrywamy znów piękno polskich dziewczyn. Czynimy to wraz z FOTO STUDIO BARBARA i jego fotografką Barbarą Raczyńską, przez której obiektyw pokazujemy najmlodsze dziewczyny polskiej emigracji.

A więc odwagi. Pierwszy krok do kariery modelki można zrobić w naszej gazecie. Wystarczy zgłosić się na sesję fotograficzną. Wykonać próbne zdjęcia, a potem zawodowe portfolio.

W naszym plebiscycie Czytelnicy wybiorą najmlodsza, a FOTO STUDIO BARBARA - polska agencja modelek urządzi kolejny pokaz mody.

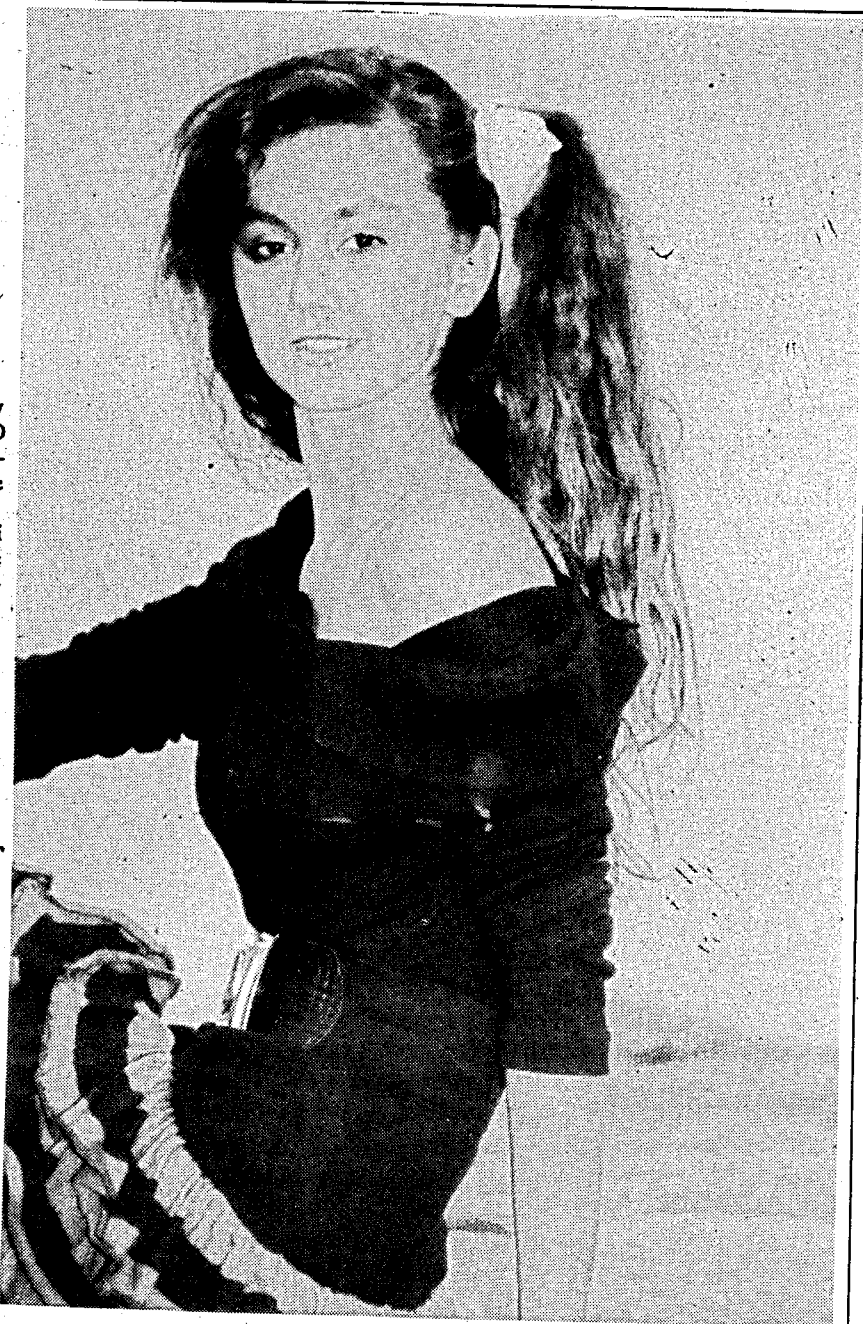
A oto nasza pierwsza kandydatka:

VIOLETTA

Ta wysoka (1.75 cm) naprawdę szczupła (107 funtów) szatynka ukończyła kanadyjską szkołę dla modelek. Ma 15 lat. 2 lata mieszka w Kanadzie, czyta i pisze po polsku. Chodzi do kanadyjskiej szkoły średniej. Chce studiować medycynę, ale marzy również o karierze modelki. Uprawia sporty - tenis i pływanie. Gra na saksofonie, lubi muzykę rockową i klasyczną. Twierdzi, że jest romantyczką. Ulubiona postać Rob Lowe. Ideal mężczyzny - wysoki brunet z charakterem taty. Ulubiona książka "Ania z Zielonego Wzgórza".

FOTO STUDIO BARBARA
TEL. 279-5144
3590
Kanef Cress.
#50E

NON STOP

LOT oferuje jedyne bezpośrednie połączenie Montreal-Warszawa. Odlot z Mirabel we wtorki i piątki. Ceny począwszy od 798 Can \$ (APEX) Oferujemy również połączenie do RZYMU, BANGKOKU, DELHI i większości stolic europejskich. Zapraszamy !!! POLONIA LATA LOTEM!

POLISH AIRLINES

1000 Sherbrooke St. West
Suite 2220
Montreal, Que. H3A 3G4
Phone Montreal (514) 844-2574 Toronto (416) 364-2035

Mississauga
Glen Erin Plaza
8040 Glen Erin Drive
858-8701

SAUSAGE QUALITY

Etobicoke
78 Six Point Rd.
239-1281

"Wyroby mięsne, wędliniarskie i delikatesowe najwyższej jakości"

SPRZEDAJEMY DOSKONAŁE, POLSKIE WĘDLINY PO CENACH HURTOWYCH

- realizujemy duże zamówienia, kroimy na życzenie wołowinę, cielęcinę, wieprzowinę i baraninę;
- przyrządzamy specjalne tace na przyjęcia;
- świadczymy usługi typu "catering";
- cotygodniowe obniżki
- prowadzimy sprzedaż Echa-Tygodnika Polskiego

KUPON

10% ZNIŻKA

POLSKIE BIURO PODRÓŻY JERZEGO ŁUCKIEGO
HIGH PARK TRAVEL CENTRE LTD.
 1592 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6P 1A7
 stacja kolejki Dundas West TEL. 533-9496-7
 Podróże indywidualne, grupowe, czarterowe • PKO gwarantowane • Abonamenty w/c katalogu • Pomoc w sprawach imigracyjnych, paszporty, wize, tłumaczenia • Wycieczki krajoznawcze, sanatoria, wakacje na południu.

FIRMY PRZEWOZOWE
JANOSIK I MIRA TRAVEL
 polecają swoje usługi w zakresie przewożenia osób na trasie
TORONTO - MONTREAL - TORONTO
 Pomoc w przenoszeniu bagaży, dowożenie pod dom, zniżka dla rodzin, luksusowe mikrobusy, kierowcy z ponad 10-letnim doświadczeniem.
TEL. 247-0817 lub 421 - 3591

PRZEWÓZ PASAŻERÓW NA TRASIE
TORONTO - MONTREAL - TORONTO
 FIRMA PRZEWOZOWA
ORZEŁ
 • Bezpośredni przejazd z domu na lotnisko w Montrealu lub z lotniska do domu
 • Nowe klimatyzowane samochody
 • Osobny samochód dla niepalących
 • Pomoc przy przenoszeniu bagaży
10% ZNIŻKA WRAZ Z KUPONEM
TEL. 242 - 6328; 748 - 1694

HIGH TOP PHOTO LAB
 Profesjonalne wywoływanie filmów, obróbka laboratoryjna zdjęć.
TEL. 252 - 9934
 3043 Lakeshore Blvd. West, Etobicoke
MÓWIMY PO POLSKU

AIR CANADA **EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd**
 185 RONCESVALLES AVE. TORONTO, ONT. M6R 2S5 TEL (416) 536-3554/6991
 (naprzeciwko Credit Union) pod fachowym i doświadczonym kierownictwem RENATY OKOŁO-KULAK

LOT POLISH AIRLINES

- **BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI** od \$ 567.00 (cena w obie strony)
- **BILETY LOTNICZE**, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski i wszystkich krajów świata
- **PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA**
 Atrakcyjne **WAKACJE** i ciekawe **WYCIECZKI** po przystępnych cenach (Hawaje, Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)
- Wysyłamy **PACZKI ŻYWNOŚCIOWE** i artykuły pierwszej potrzeby do Polski
- **UBEZPIECZENIE** dla przybywających z wizytą do Kanady od \$132, za 3 miesiące (wykupione nie później niż w ciągu 5 dni po przylocie)
- **Załatwiamy wszystkie formalności wizowo-paszportowe**
- **Akta notarialne, legalizacje**
- **Upoważniony Dealer PEKAO** - pieniądze na konto A, bony, gotówka, samochody - szybka dostawa, sprawna i uprzejma obsługa.

PRZYJMujemy ZGŁOSZENIA TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE
ZAPRASZAMY
 Akceptujemy American Express na wszystkie usługi
TEL.: (416) 536-3554/6991

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.
 337 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:
DOMY SAMOCHODY KOMERCYJNE SKLEPY

WYCIECZKI ZAPROSZENIA WIZY WYMIANA PASZPORTÓW UBEZPIECZENIA SZPITALNE DLA ODWIEDZAJĄCYCH BILETY SAMOLOTOWE DO POLSKI

HUMBERVIEW TRAVEL
TEL.: 531 - 4648

Pekao-Travel
 Organizator Najtańszych, Bezpośrednich Lotów Czarterowych Do Polski - 1988 - Samolotami Polskich Linii Lotniczych "Lot"

TORONTO - WARSZAWA	CENY	WARSZAWA - TORONTO
LUTY 10, 21	567.00	DOWOLNE DATY POWROTU
MARZEC 13, 20, 30	653.00	LUTY 21
KWIECIEŃ 6, 13, 20, 24	629.00	MARZEC 13, 20, 30
MAJ 1, 8, 15, 22, 29	776.00	KWIECIEŃ 6, 13, 20, 24
CZERWIEC 1, 5, 8, 12, 15	809.00	MAJ 1, 8, 15, 22, 29
CZERWIEC 19, 22, 26, 29 LIPIEC 3, 6, 10, 13, 17, 20, 24, 27, 31 SIERPIEŃ 3, 7, 10, 14	873.00	CZERWIEC 1, 5, 8, 12, 15, 19, 22, 26, 29
SIERPIEŃ 17, 21, 24, 28, 31 WRZESIEŃ 4, 7, 11, 14, 18	777.00	LIPIEC 3, 6, 10, 13, 17, 20, 24, 27, 31
WRZESIEŃ 25 PAŹDZIERNIK 2, 9, 16, 23, 30	639.00	SIERPIEŃ 3, 7, 10, 14, 17, 21, 24, 28, 31
LISTOPAD 13, 27	579.00	WRZESIEŃ 4, 7, 11, 14, 18, 25
GRUDZIEŃ 4, 11	769.00	PAŹDZIERNIK 2, 9, 16, 23, 30
GRUDZIEŃ 18, 21	809.00	LISTOPAD 13, 27
STYCZEŃ 4, 19 (1989)	567.00	GRUDZIEŃ 4, 11, 18, 21
		STYCZEŃ 4, 19 (1989)
		LUTY 2 (1989)
		DZIECI PONIŻEJ LAT 12. \$567.00
		DODATKOWE KOSZTY
		OPLATA LOTNISKOWA. \$20.00
		UBEZPIECZENIE. \$25.00
		DOZWOLONA ILOŚĆ BAGAŻU 30 kg. PLUS BAGAŻ PODRĘCZNY

Prosimy Nie Zwlekać i Już Rezerwować Miejsca U Swoich Agentów Podróży Lub Bezpośrednio W Pekao Travel
588-1988

Century 21

PIOTR POBOJEWSKI

TEL. biuro: 743-7722 dom: 890-2145

Scarlett Rd. - przepiękny stylowy dom z dwoma kominkami, podwójnymi garażami i bardzo dużą parcelą. \$ 389,100.

Północne Etobicoke - przepiękny wolnostojący tzw. "sidesplit", garaż, prywatny jazd, duża parcela i basen. Cena wyw. \$259,900.

Mississauga/Lech Walesa Dr. - przepiękny wolno stojący, 2-letni dom, z podwójnymi garażami i drewnianymi podłogami. Cena wyw. \$247,900.

Eglinton/Scarlett - bardzo ładna kawalerka do sprzedania w polskiej kooperatywie "Kraakus". Cena wyw. \$ 67,900.

Południowe Etobicoke/Royal York - wolno stojący 2-piętrowy dom z apartamentem do wynajmu w "basementie", 2 piece, 2 łazienki etc., podwójne garaże. Cena wyw. \$ 239,900.

Lansdowne/St. Clair - 12-pokojowy 3-piętrowy dochodowy dom, dochód roczny \$ 33 200. Cena wyw. tylko \$ 249,000.

Business (sprzątanie i czyszczenie) z kontraktami. Duży dochód, \$ 14,900.

Royal York/Lakeshore - 2-sypialniowy apartament w kooperatywie z przepięknym widokiem na jezioro. Cena wyw. \$ 104,900.

UWAGA INWESTORZY! - Mam do sprzedania nowe tzw. "industrial units" (możliwość otwarcia własnego biznesu) w bardzo dobrej okolicy Wilson i Keele, proszę dzwonić po więcej informacji.

NIERUCHOMOŚCI • KUPNO • SPRZEDAŻ

ROBERT HOLECZEK

Udziela solidnej i fachowej pomocy w sprzedaży, kupnie, wynajmowaniu, finansowaniu i wycenie wszelkich nieruchomości w Metro Toronto

TEL. biuro: 690-6363 dom: 423-9540

24-godzinny serwis

HOME LIFE REALTY SERVICES

Bloor/Lansdowne - Semi z cegły, 3 sypialnie, 3 pełne łazienki, 3 kuchnie, blisko metra. Cena \$ 254,900

Dundas/Annet - Ładny, 3-piętrowy, dochodowy dom, cena \$ 254,900

High Park - 3-piętrowy dom z cegły, 8 pokoi, 5 sypialni.

Eglinton/Rogers - wolno stojący, dwupiętrowy dom z cegły, z garażem, 6 pokoi, 3 sypialnie, cena \$ 179,900

Downtown - 2-piętrowy dom z dwoma sypialniami i parkingiem, cena \$ 134,500

SHERLOCK HOMES

• WYCENA
• KUPNO
• SPRZEDAŻ
• INWESTYCJA

Chętnie udzieli wszelkich porad oraz profesjonalnej pomocy

ERYK HASIAK

Biuro 534-7788 (24-godz. serwis); Dom 620-1177

Północne Etobicoke - duży 3-sypialniowy townhouse z wykończonym "basementem", prywatnym garażem, dużym ogródkiem. Super lokalizacja. OKAZAJ - tylko \$135,900!

Centennial Park - ekskluzywna działka w Etobicoke, blisko do wszystkiego. Ceny od \$199,00 do \$259,00.

Uwaga inwestorzy - duży wybór domów dochodowych po przystępnych cenach.

RE/MAX

realty properties inc. realtor

• KUPNO • SPRZEDAŻ
• OSZACOWANIE
• ZAŁATWIANIE SPRAW FINANSOWYCH I PRAWNYCH

JACEK GOGOLA

biuro: 272 - 3434 dom: 826 - 0747

• Etobicoke - 2-sypialniowy apartament do wynajęcia.
• Mississauga - 3-sypialniowy apartament do wynajęcia.
• 3175 Kirwin - townhouse, ogródek, garaż, wykończona piwnica.
• 50 Queen Str. - dom w budowie, możliwość otwarcia biznesu, cena \$ 380,000.
• 831 Main Str. - 33-apartamentowy dom. 150 tys. dochodu, cena 1 milion 150 tys.
• 61 Proctor - Fourplex, 25 tys. dochodu. Tylko \$ 219 tys.
• Blisko Wasaga - motel, restauracja, dom, parcela 1,5 akra. Tylko \$ 185 tys.
• 122 Roslyn Ave. - Fourplex, 25 tys. dochodu. Cena \$ 229 tys.
• Etobicoke - sklep delikatesowy, wyposażony. B. dobry dochód. Cena \$ 149 tys.
• Mississauga - Townhouse, tylko 15 tys. wpłaty.
• Toronto - wolno stojący dom, apartament w piwnicy. Tylko \$169,800.

ANNA KRYSIAK

RE/MAX

udzieli rzetelnej i fachowej porady we wszystkich sprawach związanych z kupnem i sprzedażą domów. Pomagam przy otrzymaniu wszelkich mortgages, nawet przy minimalnym downpayment. Bezpłatne oszacowanie nieruchomości.

Cottage na 25 akrowej działce, przy Seaton Lake. Cena \$ 64,000. Możliwość podziału ziemi.
Laurance i Royal York - Duży, 2-sypialniowy bungalow. Wykończony basen z pełną łazienką. Cena \$ 192,900.
Mississauga - 3-sypialniowy apartament, wynajmowany za \$975 miesięcznie - dobra inwestycja.
Mississauga - 3-sypialniowy townhouse, 2 łazienki, garaż. \$ 132,900

TEL. biuro: 231-0600; dom: 858-0129

REALTY EAGLE

NIERUCHOMOŚCI

• SPRZEDAŻ
• KUPNO
• FINANSOWANIE
• INWESTYCJE

ALEKSANDER OKOŁO-KUŁAK

biuro: 259-9231 dom: 626-0532

Mississauga - 5-sypialniowy dwupoziomowy townhouse. Blisko do wszystkiego, cena \$144,900.
Etobicoke - 3-sypialniowe bungalow z apartamentem w piwnicy. Duży garaż. Cena \$ 259,800
Dundas Dixie - 2-sypialniowe condominium do natychmiastowej sprzedaży. Cena \$ 114,800
Bloor-Spadina - 9-apartamentowy dom. Duża działka. Cena \$1,490,000.

TORONTO... ETOBICOKE... MISSISSAUGA...

ADVANCE REAL ESTATE LIMITED

Z DNIEM 22 LIPCA 1988 roku dla wygody naszych licznych polskich Klientów, przenosimy biuro do większego pomieszczenia, przy 1655 Bloor St. West. Na przeciw "Związkowca" zatrudnimy kilku doświadczonych sprzedawców nieruchomości, płacimy komisowe do 90%. Liczba miejsc ograniczona. Nowy adres: 1655 BLOOR ST. WEST, TEL. 534 - 9246

Montreal Trust

247-7884

Dzidka Skrętkowska

serdecznie zaprasza zainteresowanych kupnem i sprzedażą nieruchomości w wynajm, Oferuję swoją pomoc przy załatwianiu formalności finansowych i prawnych

Floryda, okolica St. Petersburg, piękne 2-sypialniowe domy i condominium, 2 łazienki, klimatyzacja, baseny, korty tenisowe, sauna, wyposażone sale gimnastyczne, sale do zabaw, tylko CONDO - 44,900 \$ US, domy - 49,900 \$ US. Pożyczka na 8%.

Farmy w okolicy London, 100 ek. 110 tys., 83 akry + dom 4-sypialniowy, łazienka, stodoła, silos, cena 124,900 \$

2-sypialniowy townhouse, Mississauga, TYLKO 104 tys. \$

3-sypialniowy townhouse, 2 łazienki, wykończona piwnica, garaż, tylko 28 tys. \$

BARBARA SAWALA

udzieli wszelkiej pomocy i informacji w zakresie sprzedaży, kupna i wynajmu nieruchomości w Burlington, Hamilton i okolicach. Prosimy dzwonić: Alec Murray Real Estate Co. Ltd. (416) 639-8004 - czynny całą dobę TEL. domowy (416) 332-8119

RE/MAX

4195 Dundas Street West, Toronto, Ont. M8X 1Y4

MARK GORLEWSKI

M.Sc., M.B.A., P.Eng.
Bus. 231 - 0600
Res. 769 - 9440

SPRZEDAŻ I KUPNO NIERUCHOMOŚCI
• Residential • Commercial • Industrial • Mortgages
• Investments • Appraisals

SHERLOCK HOMES

MAREK REJNIAK

Serdecznie zapraszam zainteresowanych kupnem i sprzedażą nieruchomości

Lakeshore/Islington - dwupoziomowy, wolno stojący dom na inwestycję. Dochód miesięczny - \$2,400. Cena \$223,900.

Delikatery - w polskiej dzielnicy, znakomity "business" dla rodziny.
Triplex - po przystępnej cenie w zachodniej części Toronto, znakomita inwestycja

Po bliższe informacje i fachową pomoc proszę dzwonić Biuro 534-7788, oraz Pager Dom 756-1538 431 Roncesvalles Ave. Toronto, M6R 2N3

NIERUCHOMOŚCI

• KUPNO • SPRZEDAŻ • NISKIE WPLATY

ANDRZEJ PATOCZKA

Countrywide
EXECUTIVE REALTY INC.

TEL. Bus. (416) 897-8888; Res. (416) 849-6679
257 Dundas Str. E. Mississauga, Ont. L5A 1W8

CENTURY 21
Parkland Ltd.

ERIK TURSKI

• Pomoc w załatwianiu spraw finansowych i prawnych
• Pomoc w finansowaniu kosztów przeprowadzki
• Kupno, sprzedaż domów, condominiumów, biznesów.
• Townhousy i condominiuma w cenie od 79.000 \$
• Dochodowe domy w rejonie High Park - Parkdale.

Bay Yorkville - w pobliżu Yonge Str. Boutique. Cena 28 tys. Lease tylko 890 miesięcznie.
Arlott Rd. - wolno stojący 2-piętrowy, z cegły, 4-sypialniowy, 3 łazienki, 3 kuchnie, cena 185 tys.

RENEWAL
Construction and Renovation

Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykańczanie piwnic. Bezpłatna wycena.
TEL. 249-5212 lub 742-1302

Mi & Le
Profesjonalnie, tanio i szybko!

• urządzamy
• projektujemy
• tapetujemy
• malujemy
(z zewnątrz i wewnątrz) wszelkiego typu pomieszczenia
TEL. 253 - 0687

**FIRMA
ITPOL
CONSTRUCTION**

- kompleksowe remonty i renowacje: domy, biura, sklepy
- fachowe porady oraz wyceny gratis
- ściany, sufity, prace wykończeniowe
- stolarka, malowanie, instalacje

TEL. (416) 271-7029

**DENTURE THERAPY
CLINIC**
JAN M. WIŚNIEWSKI, D.T.
Pierwsza polska protezownia dentystyczna

2337 Dundas St. W., Toronto
M6R 1X6
(Bloor-Dundas Square Building)
TEL. (416) 533-8811

**DENTYSTYCZNE
PROTEZY
NOWE I NAPRAWY**
4 Wall Ave., Toronto
(Hwy 401 i Weston Rd.)

**URSZULA I. BAUMAN,
D.T.**
przyjmuje codziennie i w soboty
TEL. (416) 245-7168

**Dr. Maria
RACZYŃSKA**
lekarz rodzinny
z długoletnim doświadczeniem w chorobach zylaków
uprzejmie zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego przy
2000 Credit Valley Rd.
Suite 506, Mississauga, Ont.
TEL. (416) 828-4812,
828-4813

dr Janina Dutkiewicz
FAMILY PHYSICIAN
zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego przy
3095 Glen Erin Dr. ste. 7
MISSISSAUGA
TEL. 828-0038

**ADAM
RADIO - TV - RAPAIR**
Naprawa wszystkich rodzajów telewizorów, radii, magnetofonów, video, konwertorów
TEL. 626 - 0620

**MARBLE AND TILE
RENOVATION
SERVICE**

RICHMOND HILL
(416) 884-6328
Najnowocześniejszymi metodami odnawiamy i odświeżamy kafelkowe i marmurowe ściany i podłogi, popękane lub poszczerbione kominki, schody, balustrady, kolumny.
UKŁADAMY MARMUR I KAFELKI

**TANIO, SZYBKO
I SOLIDNIE
ODNAWIANIE
apartamentów
i domów**
TEL. 663 - 5778
Proszę dzwonić po 18:00
IREK

doktor
Matthew Kuszewski
FAMILY PHYSICIAN

uprzejmie zawiadamia o otwarciu praktyki lekarskiej w Toronto przy 22 Roncesvalles Ave.
Proszę dzwonić pod:
531-8887

Wszelkie porady medyczne, powypadkowe, rodzinne, stress-relaxing, psychoterapia, wizyty domowe

Dr. J. Wójcik
MEDYCINA OGÓLNA
6000 COTÉ DES NEIGES 190
Montreal
(w pobliżu szpitala St. Mary's i Jewish General)

TEL. (514) 342-4522,
342-4525

dr Bogdan Pietraszek
rozpoczął praktykę lekarską w Toronto jako lekarz ogólny.
t.j. "Family Doctor"
w gabinecie przy
190 Fern Ave.
naprzeciwko Credit Union
TEL. 532-4317
przyjmuje od pon. do piątku 10-18
w soboty 10-13
ODBYWA TEŻ WIZYTY DOMOWE

dr Jerzy Ochociński
z długoletnim doświadczeniem w schorzeniach stawów i kręgosłupa oraz komplikacjach pourazowych

dr Paweł Ochociński
uprzejmie zawiadamiają o otwarciu gabinetów lekarskich w Toronto

2199 Bloor West TEL. 762-4136

**KINGSWAY MEAT
PRODUCTS AND DELICATESSEN LTD.**
HUBERT WESIERSKI, IWAN GRGIC
2342 Bloor St. W., Toronto
TEL. 762 - 5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej produkcji, wyrabianych przez wysoko kwalifikowanych polskich rzeźników, według tradycyjnych polskich receptur.
CENY KONKURENCYJNE

ARMADALE Meats Product (Mfg.) Ltd.
1011 Haultain Court Unit 16/17
Mississauga, Ontario L4W 1W1
TEL. 625-832/27

Sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów mięsnych bezpośrednio w masarni

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY
**ANKA
&
PETER**
2374 Bloor W.
Toronto, Ont.
TEL. 769-4488

Zdjęcia i portrety na różne okazje

Montreal
**POLONIJNA KASA
KREDYTOWA**
65 Sherbrooke St. E. ste. 103
TEL. 845-3534

oferuje Polonii na wyj. tkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie za sumy złożone w Kasie
poniedziałek - środa 10-15
czwartek i piątek 10-20

**POMOC W UZYSKANIU
STATUSU IMIGRANTA
W KANADZIE**
Nieależnie od tego, jaki masz status - NIE ZWLEKAJ - nawiąż kontakt z

**BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ**
30 Marmaduke Str.
(budynek szkoły HOWARD PARK)
TEL. 533-9471

Czynne: pon., wtorki, czwartki i piątki, godz. 10.00-4.00

**D.L.B. IMMIGRATION
CONSULTANTS**
POPREDNIO KIEROWNIK
RZĄDOWEGO PROGRAMU
IMIGRACYJNEGO
DLA POLAKÓW W TORONTO
LINDA LEVER
240 Richmond St. West,
Suite 304
Toronto, Ont. M5V 1W1
TEL. (416) 971-9914

**MIRROR IMAGE
TRANSLATIONS**
Jan Wejnsberg
Tłumacz przysięgły

236 Buryore St.
Ottawa, Ont. K1N 3E5
TEL. (613) 233-6570

**ROACH
BUSTERS**
rewelacyjna, bezwonna i nietoksyczna metoda wyłepienia plagi karaluchów
mówimy po polsku
tel. 588-3007
lub 259-8309

Iolanta Interiors
załaduje pozłome i plonowe wyposażenie kuchni i łazienek
• mocne dodatki do młazkań
• nowoczesny sprzęt oświetleniowy
• srebrna bluzetaria
• upominki z importu
• zabawki

2368 Bloor Street W., Toronto, Ont. M6S 1P5 tel. 762-9638 762-9880

SYRENA TRAVEL LIMITED
1684 Queen Street West
TORONTO, ONTARIO, CANADA M6R 1B3
tel: 1-416-533-9486

• SYRENA w służbie Polonii od 1957 roku.
Ofertujemy
1988 - loty do Polski, szybko, tanio.
Chcesz odwiedzić rodzinę - korzystaj z naszych usług.
Polecamy ubezpieczenia dla odwiedzających Kanadę
Załatwiamy deklaracje dla osób potrzebujących wize

UBEZPIECZENIA, KSIĘGOWOŚĆ

PIOTR CHWALISZ
HENDEKSON PARTNERS
Chartered Accountants
TEL. (416) 861-9046; 530-0305

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY
FINANCIAL PLANNING • UBEZPIECZENIA

Life insurance (na życie) • Disability (chorobowe)
• Mortgage (hipoteczne) • Business (handlowe) • RRSP • Annuity (emerytura)

**SOLIDNIE • TANIO • SZYBKO
ANDRZEJ KRYSIAK**
Po bliższe informacje proszę dzwonić
biuro: 226-6515, dom: 858 - 0129

**INCOME TAX SERVICE
FINANCIAL PLANNING**

ZOFIA ADAMCZYK, M.B.A.
TEL. 822 - 6826

Zeznania podatkowe dla osób prywatnych i małych przedsiębiorstw według najnowszych przepisów finansowych.
Bezpłatne konsultacje i porady.
Jeżeli jesteś nowo przybyłym, też należą Ci się kredyty.

PRUSIŃSKI EIC
NAJSTARSZE
POLONIJNE BIURO
POMOCY
IMIGRACYJNEJ

W związku z przewidywaną zmianą kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamiamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie - niezależnie od ich obecnego statusu - że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12 - 7 wiecz.
**192 GARDEN AVENUE
TEL. 588 - 1659**

**COMPUTERIZED
ACCOUNTING
BOOKKEEPING
&
INCOME TAX SERVICES**

TEL. (416) 762-5891
Fachowo i solidnie
• księgowość i rachunkowość dla małych przedsiębiorstw
• wypełnianie formularzy

ANDRZEJ SZCZERBA

SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. W.
TEL. 531-8422

KONKURENCYJNE CENY!
Wędzone na miejscu
słynne na całe Toronto
polskie kiełbasy
Szynki, kabanosy, wędliny,
mięsa, różne delikatesy

**Halina Baranowska,
M.A., A.I.C.C.**
Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

**The Prudential Assurance
COMPANY LIMITED**
suite 503, 295 The West Mall
ETOBICOKE, Ont. M9C 4Z4
TEL. bus. 622-1115

**ECHO-TYGODNIK POLSKI
PISMEM EMIGRACYJNEJ
INTELIGENCJI**

Nowości w dziedzinie głośników. Zapowiada się kolejna rewolucja techniczna w dziedzinie głośników. Japończyk Miyata z Uniwersytetu Tokijskiego opracował i wykonał prototyp głośnika wyglądającego jak najwyklesza szyba. Nie jest to jednak szkło, lecz kilka warstw różnych tworzyw o specyficznych właściwościach. Główną rolę odgrywa tu wynaleziony przez Miyatę polimer mający tzw. pieoelektryczne właściwości. Znaczący to, iż zamienia on sygnały elektryczne na dźwięki. Dzieje się to dlatego, że zmienne napięcie elektryczne pobudza do drgań molekuly tego związku, rozprawdzone cienką warstwą między czterema innymi warstwami z innych tworzyw. Aby prawidłowo działać, głośnik taki musi mieć kształt lekko owalny. Obecnie trwają prace nad skonstruowaniem głośników, które równocześnie pełniłyby rolę przednich szyb samochodów, ekranów telewizyjnych, osłon na skale przy odbiornikach radiowych, itp. Również pewnego dopracowania wymaga osiągnięcie pełnej przejrzystości owej grającej szyby z równoczesnym zachowaniem jak najszerzego pasa przenoszenia dźwięków. Bowiern najlepsze wyniki akustyczne osiąga się dotąd przy małych przezroczystych szybach.

**Karl's Butcher
& Grocery**
właściciel: Karol Jarzabek
Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa, wędliny własnego wyrobu, smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze
105 Roncesvalles Ave.
TORONTO
TEL. 531-1622

**UMOWY HIPOTECZNE •
AKTY NOTARIALNE •
ZAPROSZENIA I INNE
DOKUMENTY PO POLSKU
I ANGLIEJSKU • LISTY
URZĘDOWE I PRYWATNE •
ZYCIORYSY • WYPELNIANIE
FORMULARZY O PRACĘ**

Tłumaczenia z polskiego, francuskiego, niemieckiego, hiszpańskiego, rosyjskiego i szwedzkiego

Habitank Conversions
TEL. (416) 583-3007

**Polska Księgarnia
Wysyłkowa
"OD NOWA"**
oferuje najtańsze polskie książki w Kanadzie. KATALOGI wysyłamy na życzenie.

4100 Pony Trail Drive, Apt. 506
MISSISSAUGA, ONT.
L4W 2Y1
TEL. 629 - 7857

**INTERNATIONAL
VIDEO SERVICE**
Oferuje obsługę video w systemie amerykańskim na terenie Polski nagrywanie wszelkiego rodzaju spotkań, uroczystości itp. od \$49
odtwarzanie kaset video we wskazanych miejscach w kraju od \$29
Świąteczne video-listy i życzenia jedno- i dwustronne oraz wszelkie inne życzenia
Informacje: (416) 769-4366 cała doba
OBSŁUGUJEMY CAŁĄ KANADĘ I USA
Visa • MasterCard

ARNOLD PENK

SALES AND LEASING
Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors

Nowe samochody 87 i 88
posiadają 6-letnią gwarancję
lub 100 tys. km (power train)
oraz gwarancję antykorozyjną
na 6 lat lub 160 tys. km

• Wielka wysprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu • Szeroki wybór nowych i używanych samochodów • Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, zaliczając na poczet kupna sprzedaj i pożyczkę. Polecam tanio ubezpieczenia, uwzględniając zagraniczne prawa jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję. ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako Senior Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zanim podpiszesz gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić 964-3211 lub do domu o każdej porze 731-0757, podając nazwisko i numer telefonu.

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College)

ELŻBIETA (ELIZABETH) KORZYCKA

PRZEDSTAWICIEL
COOKSVILLE DODGE
CHRYSLER
290 DUNDAS ST. E. Miss
(pomiędzy Cawthra i # 10)
TEL. bus. (416) 279-3031
Res. 625 - 1961

ZNIŻKA PIENIĘŻNA do \$ 3000
na wybrane modele. Olbrzymi wybór
"PICKUP TRUCKS" i "VANÓW".
Model 1987 - rodzinny samochód Shadow
• Nowe samochody mają gwarancję na 7 lat,
lub 115 km

DOUBLER TRUCK DRIVER TRAINING

NAUKA JAZDY NA SAMOCHODACH CIĘŻAROWYCH
kategorii A i D

• ocena umiejętności i doszkolenia dla kierowców
• nauka od podstaw wraz z możliwością
dogodnych spłat
Registered and approved as a Private
Vocational School

2095 Weston Rd. (na pld. od 401) **244-2725**

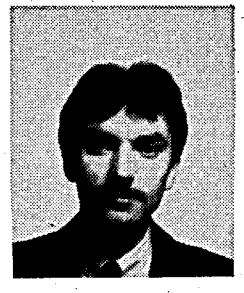
TOYOTA

TERCEL • COROLLA • CAMRY • CRESSID
• CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS

PRZYJDŹ I PORÓWNAJ
zanim podpiszesz transakcję kupna
nowego samochodu
DO ZOBACZENIA!

YONGE - LAWRENCE TOYOTA

3020 YONGE ST.
481 - 5216
(tuż obok przystanku metra)

JACK KLIMCZAK

Tel. domowy: 762-9421

KAPITALNE NAPRAWY SILNIKÓW

z pełnym zamontowaniem

BRAKES

CRANKSHAFT SERVICE
& SUPPLIES Ltd.
483 Dupont St.

Wszystkie prace objęte
gwarancją
1 roku lub 25,000 km
Kompletne naprawy
obsługa krajowych
i importowanych
samochodów

FROM **59.95**
per hour
70.95

Stan Ignakiewicz
Moe Jabouri
537-2529
537-5857

AUTO DRIVING SCHOOL

"THE HELPFUL
PROFESSIONALS"
WOJTEK
ANTCZAK

Licencjonowany Instruktor jazdy
udziela lekcji oraz przygotowuje
do egzaminów państwowych
(Kat. "G")
TEL. (416) 270-8145 res.;
536-5454 bus.
900 Dufferin St. Suite 215
TORONTO, ONT.

OKAZJA!

No payments, no interest!
KUPUJĄC KAŻDY NOWY
PONTIAC lub BUICK w OLD MILL
nie płacisz rat i procentów
przez pierwsze 3 miesiące.
Dzwoń: DAREK ZIELIŃSKI
TEL. 766 - 2443
OLD MILL
PONTIAC BUICK Ltd.
2500 Bloor St. W. - Bloor / Jane

ACURA

Wysoko wyspecjalizowana
stacja obsługi samochodowej
prowadzi **SPRZEDAŻ, NAPRAWĘ
i WYNAJMOWANIE SAMOCHODÓW.**

Wszystkie naprawy mechaniczne.
Warsztat blacharski
Naprawy powypadkowe
(w ramach ubezpieczenia i bez)
Najnowocześniejsze urządzenia m.in.
prostownice do samochodów
Malowanie farbami europejskimi
SPECJALIŚCI
O NAJWYŻSZYCH KWALIFIKACJACH

2000 The Queensway, Etobicoke
Po informacji dzwonić i prosić o
JOHNA LUDWIGA (mówi po polsku)
TEL. 620 - 1987 8:00 do 6:00

PASSPORT

ON THE QUEENSWAY 1629
OPTIMA - IMARK - TROOPER
Oprac. Konst. OPEL, ISUZU

Bez cła - najlepsze światowe
samochody

mgr **KAROL KUBIK**
TRENER ŻEGLARSTWA

B. - 253-5008 Dzwonić
H. - 424-2144 o poradę

EastWay

EASTWAY PLYMOUTH CHRYSLER LIMITED
2851 Eglinton Ave. East
NAJLEPSZY SPRZEDAWCA
W SCARBOROUGH

oferuje:

- największy wybór samochodów nowych i używanych
- bezkonkurencyjne gwarancje: 7 lat/115 tys. km.
- dogodne możliwości kredytowe
- tanie ubezpieczenia, rejestracje

Nikt nie sprzedaje samochodów lepiej niż
ANDRZEJ CIERPICH
tel. biuro: 264-2501
dom: 921-0515

Dokończenie ze str. 1.

dezertarów mogło porzucić swe obowiązki pod naciskiem." Ci, którzy nie oparli się wrogiej propagandzie, ci którzy nie mogli znieść cierpienia i wyrzeczeń w niewoli i w związku z tym popełnili akty wymierzone przeciw własnemu państwu, również podlegają amnestii. Wynika to - podkreślił Sucharow - z nadzwyczajnej troski i zrozumienia będących częścią socjalistycznego humanitaryzmu". Dodał też, że jedyny żołnierz, który zdezerterował, lecz powrócił do ZSSR, gdzie został oskarżony o zdradę i uwieziony, wyjdzie obecnie na wolność.

• **Twardogłowy przewodniczącym Związku Komunistów Jugosławii.** Komitet Centralny Związku Komunistów Jugosławii wybrał na stanowisko przewodniczącego partii przywódcę frakcji twardogłowych 52-letniego Stipe Suwara. Przez ostatnie kilka lat był on atakowany przez skrzydło liberalne w partii oraz przez studentów i pracowników naukowych za hamowanie reformy szkolnictwa. Suwar, profesor filozofii i socjologii, uchodzi za dogmatyka, zwolennika leninowskiej zasady centralizacji władzy. Został on wybrany przez KC po burzliwej sesji, na

której doszło do ostrej wymiany zdań na temat niezdolności partii do wyprowadzenia kraju z ekonomicznego kryzysu i położenia kresu dalszym wystąpieniom robotniczym. Zwycięstwo Suwara nad kandydatem frakcji liberalnej Iwicą Racanem, zdaniem zachodnich obserwatorów świadczy o tym, że partia skłania się do zastosowania twardej linii, zwłaszcza w obliczu zagrożenia ponownego wybuchu strajków przeciw budzącej olbrzymie niezadowolenie społeczne reformie ekonomicznej.

COURTESY

1635 THE QUEENSWAY
(przy East Mall)

MAREK POPLAWSKI

SALES AND LEASING
PRZEDSTAWICIEL COURTESY
CHEVROLET • OLDSMOBILE

- Duży wybór nowych i używanych samochodów
- Nowe samochody posiadające 3-letnią lub 100 tys. powertrain warranty oraz gwarancję przeciwkorozyjną na okres 6 lat lub 160 000 km
- Najlepsze warunki kupna samochodu
- Pożyczkę GM przy zakupie samochodu nowego lub używanego
- Tanie ubezpieczenie

Po informację proszę dzwonić:
255 - 9151 lub 242 - 6969 (dom)
PRZYJDŹ ZOBACZ NAJWIĘKSZY SALON
SAMOCHODOWY W TORONTO!

OGŁOSZENIA

O PRACY

Wszystkie ogłoszenia osób oferujących pracę lub poszukujących pracy zamieszczamy bezpłatnie trzykrotnie.

TEL. 743 - 5706

INSTALATORZY aluminium potrafią. Samodzielna praca i dobre wynagrodzenie. Prawo jazdy niezbędne. Proszę dzwonić 897 - 2952

MŁODA, nowo przybyła osoba poszukuje pracy. Tel. 255-2184, proszę Bożenę.

POTRZEBNA opiekunka do dziecka i pomocy domowa. Ogłoszenie zgłoszone w języku angielskim. Tel. 638-8460

MŁODA, angielska Polka, znająca podstawy angielski poszukuje pracy w okolicy Mississauga. Tel. 897 - 1809

MĘŻCZYZNA w wieku 30 lat, "złota rączka", szuka sezonowej pracy. Tel. 253-5293

SZUKAM pracy na weekendy jako pomocnik budowlany, malarz, taping, elektryk, transportowy. Tel. 279-2068

POTRZEBNY zarządca nieruchomości do sezonowej pracy na cottage. Dzwonić w dni powszednie 622-2219

MURARZ ze statym doświadczeniem, wieloletnią praktyką w budownictwie poszukuje pracy. Tel. 338-3353

CHEMIK z 10-letnią praktyką laboratoryjną z Polski, kierownia za wodowy (kat. G) w Kanadzie szuka pracy. Tel. 255-2375

SPRZĄTAM dom i apartamenty. Tel. 534-5493, proszę Krystynę

ZATRUDNIĘ doświadczonych pracowników do układania podłóg drewnianych. Tel. 282-5545; 663-4085

ZATRUDNIĘ tapingarza i pomocników. Doświadczenie wymagane. Tel. 754-4962

MŁODA kobieta z Polski poszukuje pracy na weekendy. Tel. 241-9974

SZUKAM pracy z zamieszkanem. Mam 5-letnią córkę. Praca może być na farmie lub pomoc domowa. Mam doświadczenie w opiece nad starszymi osobami. Posiadam referencje. Tel. 251-8394

OD 1 sierpnia zaopiekuję się dzieckiem w wieku 3-4 lat. Scarborough. Eglinton E. Markham. Tel. 267-9146

PANI na wyciele, z zawodu chemik, podejmie każdą pracę. Ajax. Tel. (416) 428-0946

POTRZEBNA dochodząca pani w wieku średnim do opieki nad dwójką małych dzieci w Mississauga. Tel. 275-6258

STUDENTKA z Polski, operatywna i odpowiedzialna poszukuje pracy. Zna angielski, niemiecki, polski i rosyjski. Tel. 633-8560

MĘŻCZYZNA w średnim wieku przyjmie każdą pracę, chętnie na farmie. Tel. (519) 824-3948

PANI w średnim wieku podejmie pracę związaną z opieką nad dzieckiem lub prowadzeniem domu i sprzątnięciem. Tel. 751-9784

NOWO przybyła, znająca francuski, zaopiekuję się dziećmi u siebie w domu lub dochoząc. Scarborough, tel. 439-6647

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu, Mississauga, róg Dundas i Hurontario. Tel. 270-7455

KOBIETA z Polski zaopiekuję się u siebie dzieckiem. Tel. 822-7243

NOWO przybyła z Polski poszukuje pracy, najchętniej z zamieszkanem. Znajmuję się dziećmi lub osobą chorą. Tel. 787-0785

KRAWCOWE do szycia taśmowego odzieży damskiej potrzebna. Praca w akordzie 7 - 8 dol. na godzinę. Wszystkie benefity. Angielski niekonieczny. Tel. 738-0095

MĘŻCZYZNA szuka pracy na weekendy w zachodniej części miasta. Tel. 279-2068

KOBIETA w średnim wieku na soboty i niedziele poszukuje pracy w południowej Mississauga lub w zachodniej części miasta. Tel. 279-2068

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem lub dwójką dzieci w własnym domu. Cambridge. Tel. 740-8143

KOMPANIA budowlana zatrudni kierowników z kategorią A i D. Tel. 743-6228, dzwonić do 7 wic.

KIEROWCA z kategorią A szuka pracy. Posiada stawkę wizę USA. Tel. 766-5382

POLKA w średnim wieku szuka pracy na płatek, soboty, niedziele i poniedziałki. Może być opieką nad małymi dziećmi lub sprzątnięciem. Tel. 242-8369

LABORATORIUM fotograficzne zatrudni osobę z doświadczeniem w fotografii barwnej. 3043 Lakeshore Blvd. West, tel. 252-9934

KOBIETA podejmie każdą pracę. Najchętniej sprzątnięcie. Mieszka w Hamilton. Tel. 561-5640

PANI na wyciele poszukuje zajęcia. Szyje w domu lub inne w okolicy południowego Scarborough. Tel. 267-8588

ZARADNY mężczyzna szuka sezonowej pracy. Tel. 620-9194, 625-6175

LIVE in housekeeper - baby sitter for school children non smoking. Some English. Please call 782-8990. I understand Czechs.

DRUKARZ z doświadczeniem redaktora technicznego szuka stałego zajęcia. Tel. 920-6621

OD 18 lipca potrzebna na 6 tygodni pomoc domowa z zamieszkanem. 120 tygodniowo. Wolne weekendy. Rodzina mówi po polsku. Nie ma dzieci. Tel. 665-6884

EXPERIENCED baby sitter, housekeeper live in. Some English required. Non smoker 444-2958

DOCHODZĄCA opiekunka do dwójki dzieci i drobnych prac domowych potrzebna. Rejon Martin Grove i Eglinton. Tel. 242-6969

SZUKAM pracy w okolicy High Park - prace plastyczne - szycie - sprzątnięcie - dogadanie dzieci. Niektóre z tych prac mogę wykonywać w domu. Tel. 767-8723, proszę Marię.

MURARZ potrzebny. Tel. 766-8128

FRYZJERKA poszukuje jakiegokolwiek pracy. Może być poza Toronto. Tel. 241-3971

SOLIDNY, z kanadyjskim doświadczeniem podejmie pracę typu dry wall i concrete works. Tel. 848-2940

POSZUKUJĘ opiekunki do dziecka z zamieszkanem od 1 sierpnia w Mississauga. Tel. 826-0930

NOWO przybyły poszukuje pracy w okolicach Toronto i Mississauga. Tel. 271-7830

DYPLOMOWANA pielęgniarka z Polski poszukuje pracy na 5 dni w tygodniu. Okolica Lawrence i Victoria Park. Tel. 757-2220

ZAOPIEKUJĘ się osobą starszą lub dzieckiem w weekendy, wieczory, w okolicach Steeles i Don Mills. Tel. 495-0348

POTRZEBNY pomocnik do układania płytek ceramicznych. Tel. 273-4540, dzwonić po godz. 6 wiecz., proszę Romana.

UNIQUE offer. Exchange, and responsible care of three month old for 1 bedroom apartment. Excellent location. Subway. Bloor West Village area. Couplet only. Began september first. English speaking please. Tel. 766-9560

SOLIDNA, pracowita Polka przyjmie pracę prowadzenia domu oraz opiekę nad dziećmi lub ludźmi starszymi, z zamieszkanem. Tel. 231-2821

POTRZEBNA PANI do opieki nad 8-miesięcznym dzieckiem, na dochodząco. Tel. 270-4160

ODPOWIEDZIALNA pani w średnim wieku zaopiekuję się dzieckiem, posprząta mieszkanie. Windsor tel. (519) 735-7910 proszę Sophie.

SZYJĘ na miarę, wykonuję przeróbki. Tel. 742-4016

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem we własnym domu w Mississauga. Dundas West - Eryndale. Tel. 279-5690

MŁODA, pracowita szuka pracy na soboty, niedziele. Najchętniej w okolicy Lawrence - Don Mills. Tel. 445-9516

STOLARZ z Polski z 20-letnim doświadczeniem podejmie każdą pracę. Najlepiej w Kitchener i okolicy. Tel. (519) 748-2940

MŁODY mężczyzna poszukuje pracy na popołudnie. Tel. 235-0725

ZATRUDNIĘ pracowników w sektorze budowlanym. Tel. 251-4207

ELEKTRONIK z Polski poszukuje sezonowej pracy przy naprawach urządzeń radio-telewizyjnych i instalacjach elektrycznych. Tel. 425-4513

ZATRUDNIĘ chętnych do sprzątnięcia. Tel. 450-3416

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu na okres wakacji Lakeshore i Burlington. Tel. 259-7956

MĘŻCZYZNA w sile wieku poszukuje pracy w warszacie samochodowym lub przy remontach domów. London (519) 659-4627

PRZYJMĘ sprzątnięcie mieszkań lub opiekę nad osobami starszymi - Mississauga. Okolica Hurontario-Dundas. Tel. 279-4826

PANI zajmij się domem, dziećmi, osobą chorą lub każdą inną pracą domową z zamieszkanem od 1 sierpnia. Tel. 298-0139

INTROLIGATOR z 20-letnim stażem poszukuje pracy. Stały pobyt w Kanadzie, podstawowa znajomość angielskiego. Tel. 423-5300

ODPOWIEDZIALNA pani w średnim wieku zaopiekuję się dzieckiem, posprząta mieszkanie. Windsor, tel. (519) 735-7910, proszę Sophie.

PRZYJMĘ każdą pracę we wszystkie popołudnia od godziny 5 oraz w soboty i niedziele. Tel. 253-5251

PANI po 40 zajmij się prowadzeniem domu lub opieką nad starszą osobą. Dzwonić Kitchener (519) 894-3004 po 8 wieczorem

PRYWATNA sprzedaż domu, ładny 3 sypialnie + 2 łazienki townhouse, ponad 1200 sq ft., w Clarcsop. Blisko stacji - GO, sklepów i szkoły. TEL. 822-6826

UMEBLOWANE, samodzielne mieszkanie do wynajęcia. Okolica Cawthra/Lakeshore. TEL. 271-6452

DO SPRZEDANIA Maszyna do prania i suszarka, odkurzacz, maszyna do szycia, sofa rozkładana, stereo, fotel, podłóżka, zastawy i kosiarka. TEL. 622-2219

PRYWATNA sprzedaż domu - St. Catharines. 3 sypialnie, czysty, całkowicie odnowiony nowy "basement", blisko kościoła, sklepy, banki, szkoły. Oglądać można zawsze. TEL. (416) 935-6490

POLKA, lat 38, zamieszkała w Szwecji od 15 lat, pragnie poznać inteligentnego i kulturalnego mężczyznę w odpowiednim wieku. Oferty proszę kierować na adres: Elżbieta Ylivainio Johan Enbergs vag 3 171 62 Solna, Sweden.

HERZING INSTITUTES CAREER COLLEGE umożliwi Ci uzyskanie dyplomu w specjalnościach:

- business information data entry
- legal secretarial
- medical secretarial
- office automation
- secretarial

• Nie zwlekaj dłużej, zdobądź w krótkim czasie kwalifikację

MIESZKANIA

ŚWIEŻO odnowione, umeblowane pokoje z używalnością kuchni i łazienki do wynajęcia, obok przystanków TTC, okolica High Park, blisko sklepu. TEL. 255-5954

MŁODE małżeństwo z 5-letnim doświadczeniem na sponorsorstwie rządowym poszukuje w bloku mieszkania dwusypialniowego do 600 dol. miesięcznie. Proszę dzwonić na tel. redakcji 743-5706

CABIN for rent Greenwood Lodge Combermere, KASZUBY, blisko obozów harcerskich nad jeziorem w lesie. Proszę dzwonić 537-2876 po 10 wieczorem.

ŁADNE, duże mieszkanie w piwnicy nowego domu. Osobne wejście. 750 dol. miesięcznie. TEL. 766-7491 po 5 wieczorem.

WYNAJMĘ dorosłym, odpowiedzialnym osobom luksusowy dom w Georgian Bay, bez komarów i robactwa. Piaszczysta plaża. Pięć godzin jazdy z Toronto. 3 sypialnie, 2 łazienki, kuchnia. 400 dol. na tydzień. TEL. 622-2219

POSZUKUJĘ 1-2 sypialniowego mieszkania. TEL. 235-0641

JANE Park Plaza, umeblowany pokój do wynajęcia. TEL. 769-2297

odpowiednie do Twoich ambicji!

- Pamiętaj - Twoja matura z Polski oraz dostateczna znajomość angielskiego powinny wystarczyć do zakwalifikowania Cię na kursy Herzingu Institute.
- Nasz college prowadzi kursy ranne i wieczorowe, a dla studentów w trudnej sytuacji umożliwimy pomoc finansową
- "Tracąc czas, tracisz pieniądze" - jest naszą dewizą, nie zwlekaj więc tylko dzwonić pod numer

TEL. 629 - 7857 w godzinach po południowych, a uzyskasz tam informacje po polsku oraz będziesz mógł umówić się na interview.

KURS OFFICE AUTOMATION zaczyna się 22 sierpnia. DATA ENTRY - 6 września

POLSKIE PROGRAMY TELEWIZYJNE I RADIOWE

PANI JADWIGA polski program radiowy nadawany w każdą sobotę od godz. 13 do 14 ze stacji CHWO 1250 w Oakville program muzyki, pieśni i słowa polskiego z uwzględnieniem "Kobieta w ognisku domowym" TEL. 691-8789

POLISH STUDIO PROGRAM TV "POLISH STUDIO" W każdą sobotę od 11:00 do 11:30 do południa, channel 57, cable 7 CITY TV.

PROGRAM RADIOWY POLONIA W EDMONTON na stacji CJSR FM stereo 88.5 Wiadomości tygodniowe, kronika religijna, pogadanka medyczna, zgadulka muzyczna z nagrodami w niedzielę od 17 do 19. adres: 10858 - 97 St., Edmonton, Alta. T5H 2M5

POLSKI PROGRAM RADIOWY W VANCOUVER niedziele od 2° do 3° na CJVB fala 1470 Wiadomości z Polski, Kanady i ze świata, komentarze, wywiady, ogłoszenia i Jerzy Kusmider P.O. Box 58262, Station "L", Vancouver, B.C. V2P 6E3 TEL. (604) 327-6892

program telewizyjny w Toronto POLONIA REVIEW środa 20:30; czwartek 21:30; sobota 1 po poł. Jest programem TV Polonii przedstawiającym wiadomości z Polski, ciekawych ludzi, informacje o ważnych, dotyczących Polonii sprawach

program radiowy ECHO OJCZYNY od poniedziałku do piątku na KRL CHYN FM 100 w godz. 1030 do 1130 rano Program prowadził KRYSZYNA PIOTROWSKA W programie: koncerty, wiadomości polonijne i z Polski, interesujące wywiady, komentarze, muzyka dla wszystkich 637 College St., Toronto, Ont. M6G 1B6 TEL. 531-9991,

AUDYCJA BIAŁY ORZEŁ od ponad 35 lat na fall CFCL w TIMMINS, Ontario, od 17:00 do 18:00 w każdą niedzielę. Prowadzi BOŻENA ROGAL

Nowe polskie radio KALEJDOSKOP TEL. 249-1887 z rozgłośni AM 790; we środy od 9.00 do 10.30 wiecz. MAŁGORZATA I PAWEŁ JEDLEWSKY W programie wiadomości z Kraju i ze świata • Informacje w sprawach codziennych • Aktualności kulturalne • Wspomnienia • Rocznice • Muzyka • Kabaret • Poezja

TELE-POLONICA program telewizyjny w Montrealu i okolicy kanał 24 CF CABLE TV: niedziela godz. 18, środa 11, sobota 21° VIDEOTRON: niedziela 17°, wtorek 10° i 12°, środa 18° korespondencja na adres: STEF, 375 Claremont, Westmount, Que. H3Z 2P5

POLSKI PROGRAM MUZYCZNY niedziele od godz. 18 do 19 na CKWR, fala FM 98.7 Kitchener Koncert życzeń, polskie piosenki i prelekcja ks. Korneliana Jan Zuk, Kitchener, (519) 579-3615

POLSKA FAŁA soboty od 14 do 16 na CFMB Radio Montreal 35 York St., Westmount, Montreal, Que. TEL. (514) 483-2362

POLSKI PROGRAM RADIOWY CKER nadawany ze stacji CKER w Edmonton każdej niedzieli od godz. 16:00 do 18:00 na fall 1480 AM w Edmonton. Program słyszalny jest w Calgary Ab, 94.7 Cable FM, Lethbridge Ab, 92.2 Cable FM, Ft. McMurray Ab, 94.5 Cable FM, Red Deer Ab, 103.9 Cable FM, Campbell River, BC 93.7 Cable FM. Wiadomości z kraju i ze świata, komentarze, wywiady, koncert życzeń, otwarta linia dla słuchaczy, ogłoszenia reklamowe. FRANK ZALEWSKI, P.O. Box 931, Edmonton, Ab T5J 2L8 Tel. (403) 488-8472. Program można odbierać z satelity Anik D, proszę pisać po bliższe informacje.

ECHO TYGODNIK POLSKI wydają: **Grażyna i Zbigniew FARMUS** adres pocztowy: 51A Thistle Down Blvd. REXDALE, Ont. M9V 4A6 tel. 743-5706

Redaktor naczelny: Grażyna Farmus Dyrektor reklamy: Inż. Zdzisław Wójcik 534-4367 REDAKTORZY DZIAŁÓW: Świat, Kanada Polska: Zbigniew Farmus Czytane wierszami & Lektury nieobojętne: Karolina Jankowska Korespondencje z dalekiego Kraju: Bolesław Ślesiński Polityka kanadyjska: dr Tadeusz Pruss Wojciech Wojnarowicz

Poradnia Zaufanie: dr Zofia Bończa Pokochof Kapitałizm: dr Krzysztof Ostaszewski Apteka Natury: dr Zofia Górnicka Horoskop, Kalendarium, korekta: Ewa Rępkowska WSPÓLRACUJA: prof. dr Ewa Branitley, Leszek Szaruga Wacław Liebert, Bogusław Rzepecki Andrzej Stawicki, Lech Jamka, Janusz Pietrus, S. Cech, Adela Dymyska, Iwona Majewska Magda, Marek i Koty Czyżyckich

ADVERTISING RATES DISPLAY ADS \$ 7.00 per col. inch, FULL PAGE \$ 700, HALF PAGE \$ 350.00 Classified Ads: \$ 4 (up to 25 words) Job Ads FREE Special: minimum 3 months' advertising (12 issues) 1 col 1 1/2 inch \$ 65.00, 2 cols -1 1/2 inch \$ 130 2 x 3 inches: \$ 260.00. photo extra \$ 5.00 SUBSCRIPTION PRENUMERATA PIĘCROCZNA \$ 25.00, ROCZNA \$ 50.00 dla nowo przybyłych, wg kolejności zgłoszeń (12 numerów) bezpłatna

SPORT

LEKKOATLETYKA

FANTASTYCZNE WYNIKI AMERYKAŃSKICH LEKKOATLETÓW

Griffith - Joyner - 10.49

Lewis - 9.78

Na lekkoatletycznych mistrzostwach USA w Indianapolis stanowiących zarazem eliminacje do zespołu olimpijskiego, (w Seulu wystąpią trzej pierwsi zawodnicy w poszczególnych konkurencjach) fantastyczną formę zaprezentowali amerykańscy sprinterzy. Florence Griffith-Joyner ustanowiła rekord świata w biegu na 100 m kobiet osiągając w eliminacjach czas 10.49 sek./w półfinale 10.70, a w finale 10.61). Poprzedni

rekord świata należał do Evelyn Ashford - 10.76 i został ustanowiony w roku 1983. Ashford w finale biegu w Indianapolis była druga z czasem 10.81.

W finale biegu na 100 m mężczyzn Carl Lewis, czterokrotny zdobywca złotego medalu na olimpiadzie w 1984 roku, uzyskał wynik 9.78 - lepszy od aktualnego rekordu świata Kanadyjczyka Bena Johnsona, który wynosi 9.83. Wynik Lewisa nie będzie jednak mógł być uznany jako nowy rekord świata, gdyż siła wiatru przekraczała dozwolone 2 m/sek. Siedmiu z ośmiu zawodników w finale przebiegło dystans w czasie poniżej 10 sek. Drugie miejsce zajął D. Mitchell z czasem 9.86, a trzecie był rekordzista świata na tym dystansie C. Smith z czasem 9.87.

Rekord świata w siedmioboju ustanowiła, uchodząca obecnie bezsprzecznie za najlepszą lekkoatletkę na świecie, Jackie Joyner-

Kersee, uzyskując 7215 punktów (poprzedni rekord należał także do niej i wynosił 7158).

W biegu na 400 m przez płotki 32-letni niezmordowany Edwin Moses wyrównał najlepszy tegoroczny czas na świecie, uzyskując 47.37.

Rekordzista świata w trójskoku Willie Banks przekroczył zaczarowaną granicę 18 m skokiem na odległość 18.19, ale wynik ten również z powodu zbyt silnego wiatru nie będzie uznany za rekord świata.

Po biegu na 100 m Lewis powiedział, że jest zaskoczony, a nawet przerażony tym, że przebiegł 100 m tak szybko już teraz, ale stwierdził, że jest dobrej myśli, iż uda mu się utrzymać formę, bądź jeszcze ją poprawić do igrzysk w Seulu. Lewis podkreślił także, że marzy o tym, aby zakwalifikować się do drużyny amerykańskiej także w biegu na 200 m oraz w

skoku w dal, co świadczy o tym, że chce on powtórzyć swój wyczyn z Los Angeles, gdzie zdobył cztery złote medale na 100 i 200 m, w skoku w dal i sztafecie 4 x 100 m.

Miroslaw Chmara - 5.90

Na zawodach w Lille M. Chmara ustanowił rekord Polski w skoku o tyczce wynikiem 5.90. Jest to wynik lepszy od dotychczasowego rekordu o 10 cm. 5.80 skoczył w 1985 roku Marian Kolasa. Aczkolwiek do rekordu świata Bubki (6.06) daleko, wynikiem tym można już powalczyć o medal olimpijski. Wynik Chmary jest czwartym wynikiem w historii tej konkurencji. Wyżej skoczyli tylko Bubka, J. Dial (USA) - 5.96, oraz T. Vigneron (Francja) - 5.91. Ponadto Francuz Quinon oraz zawodnik sowiecki Gataulin uzyskali tyle samo co Chmara.

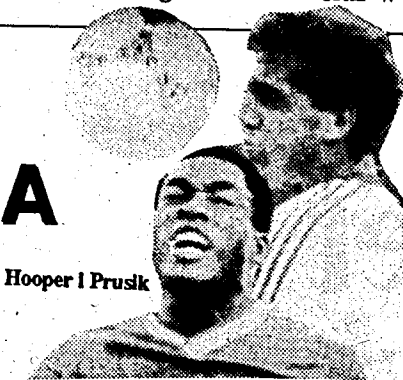
SZYBOWNICTWO

TRZECIAK MISTRZEM EUROPY

W szybowcowych mistrzostwach Europy w klasie standard wywalczył Janusz Trzeciak, a brązowy medal w klasie 15-metrowej zdobył Janusz Centka. W tej samej miejscowości fińskiej Rayskali przed 12 laty Muszczyński oraz Ziobro wywalczyli dwa ostatnie medale (srebrny i brązowy) w historii dotychczasowych występów Polaków w szybowcowych mistrzostwach świata. W obecnych mistrzostwach najwięcej medali zdobyli Francuzi (1 złoty oraz 2 srebrne i 2 brązowe). Honor zespołu zachodniemieckiego uratował słynny konstruktor Nimbusego Klaus Holighaus, który zdobył tytuł mistrzowski w klasie otwartej.

PIŁKA NOŻNA

POLSKA POKONAŁA KANADĘ 2:1

Hooper i Prusik

W piątek, 15 lipca na stadionie Varsity w Toronto odbył się międzypaństwowy mecz piłkarski Kanada-Polska.

Obejrzało go około 10 tysięcy widzów (spiker powiedział, że przybyło nań 9113 kibiców). Bez przesady można powiedzieć, że około 90% stanowili Polacy. W trakcie meczu organizatorzy meczu poinformowali, że wśród gości spotkania znajdują się dwaj byli piłkarze reprezentacji Włoch Pietro Anastasi i Roberto Bettega, były wielokrotny reprezentant Anglii, jeden z najlepszych piłkarzy w historii futbolu brytyjskiego i światowego Sir Stanley Matthews oraz były wielokrotny reprezentant Polski i król strzelców mistrzostw świata rozegranych w 1974 r. w RFN Grzegorz Lato.

Pierwsza połowa spotkania nie miała specjalnie szybkiego i dynamicznego charakteru. Przebiegła ona pod zdecydowane dyktando drużyny polskiej, która nie potrafiła jednak postawić celnym strzałem kropki nad i po kilku akcjach, z których mogły paść bramki.

W 13 minucie Jan Urban przestrzelił z kilkunastu metrów. W 22 minucie po bardzo ładnej centrze Andrzeja Rudego, Jan Urban nie potrafił opanować piłki, marnując okazję strzału z odległości 5 m do bramki kanadyjskiej. W 28 minucie obrońca kanadyjski Trevor McCallum (z Toronto Blizzard) został ograny przez Romana Koseckiego, przed którym był tylko jeszcze w odległości około 30 m bramkarz kanadyjski. Jednakże bezradny McCallum przypomniał sobie, że istnieje futbol amerykański i od tyłu złapał rękami Koseckiego. Sędzia G. Arrowsmith, skądinąd bardzo słaby, a strach mówić o zupełnie szkolnych błędach sędziów liniowych, tym razem wyciągnął żółtą

kartkę. Na trybunach rozległa się fala gwizdów, ale ktoś krzyknął, że tak samo jak McCallum na mistrzostwach świata w RFN w meczu z Brazylią zachował się Polak.

W 30 minucie dobrą, plasowaną w róg bombą popisał się Dariusz Wdowczyk, ale bramkarz kanadyjski był na miejscu. W 41 minucie żółtą kartkę sędzia pokazał obrońcy polskiemu Dariuszowi Kubickiemu. Na dwie minuty przed przerwą silnym strzałem popisał się Witold Bendkowski, ale niestety obok słupka.

O przewadze drużyny polskiej świadczy fakt, że bramkarz polski po raz pierwszy interweniował po anemicznym strzale drużyny kanadyjskiej w 20 minucie, a do końca przerwy Kanadyjczycy zatrudnili go jeszcze tylko trzy razy (wszystko bardzo niegroźne strzały).

W sumie I połowa mało ciekawa, drużyna polska posiadała olbrzymią przewagę, ale zaprzepaściła wszystkie okazje strzelenia gola.

II połowa wyglądała tak jakby grały nie te same drużyny. Zespół polski podkręcił tempo. Akcje były szybkie i dynamiczne. Do poziomu gry Rudego z I połowy, który szalał na prawym skrzydle, a zresztą był wszędzie tam gdzie działo się coś ważnego dorównało wielu innych zawodników polskich.

Również zespół kanadyjski grał znacznie lepiej. W 49 minucie Kanadyjczycy stworzyli pierwszą groźną sytuację pod bramką polską, ale przestrzelili wysoko ponad poprzeczkę piłkę z bliskiej odległości. W 50 minucie z dobrej pozycji strzeleckiej posłał piłkę daleko w atak Ryszard Tarasiewicz. W 2 minuty potem dobrą okazję do zdobycia bramki zmarnował Kosecki.

W 59 minucie jeden z Kanadyjczyków otrzymał żółtą kartkę, ale w minutę potem zdecydowanie najlepszy piłkarz na boisku Andrzej Rudy strzelił pierwszą bramkę. 1:0 dla Polski. Na trybunach pojawił się las biało-czerwonych chorągiewek. Wzmógł się doping. Je - szcze - je - den. Zostało to spełnione w 63 minucie, gdy po idealnie bitym przez Furtokarżucie różnym piłką powędrowała do Tarasiewicza, który głową uplasował ją w górnym rogu bramki tzw. strzałem nie do obrony. W 72 minucie gry - po chyba najładniejszej akcji zespołu polskiego - Kosecki z bliskiej odległości trafił w poprzeczkę. Tym razem sprawdziło się stare porzekadło sportowe, że nie wykorzystane okazje mszczą się. W 2 minuty potem po strzale głową Enzo Cuziny, Kanadyjczycy zdobyli - nie bez winy polskiej obrony - pierwszą i ostatnią bramkę w tym meczu. 2:1. Taki wynik utrzymał się do końca spotkania. Pod koniec meczu kolejna żółta kartka dla Kanadyjczyka, którzy w przekroju całego meczu nie grali fair uciekając się często do fauli tzw. ostatniej instancji. Gdy sędzia odgwizdał koniec spotkania, nastąpiła tradycyjna wymiana koszulek, a następnie cała drużyna polska podziękowała kibicom polskim za żywy doping podczas meczu.

W sumie mecz stał na przeciętnym poziomie, ale wynik nie oddaje przewagi drużyny polskiej. Celowniki polskie nie działały jak należy. Gdyby było 4:1, bądź 5:1 dla zespołu polskiego, Kanadyjczycy nie mogliby się uskarżać na pecha, bądź tłumaczyć wynik szczęściem drużyny polskiej. To, co się rzuciło w oczy to olbrzymie serce i wola walki. Większość piłkarzy polskich dała z siebie wszystkie siły. Wydaje się, że tre-

ner Łazarek może na wielu z tych piłkarzy opierać swe plany odbudowy polskiej piłki nożnej. Trzeba się jednak spieszyć, gdyż nadciągają eliminacje do mistrzostw świata.

Warto podkreślić, że drużyna polska przyjechała do Toronto dopiero w dniu meczu o czwartej rano, a na dodatek musiała być na powitanium w konsulacie PRL o 13.

Drużyna polska wystąpiła w składzie: w bramce - Józef Wandzik (Lecha Gdańsk), Dariusz Kubicki (25 lat, Legia Warszawa), Witold Bendkowski (27, ŁKS Łódź), Dariusz Wdowczyk (26, Legia Warszawa), Damian Łukasik (24, Lech Poznań), Andrzej Rudy (23, Śląsk Wrocław), Krzysztof Warzycha (24, Ruch Chorzów), Jan Urban (26, Górnik Zabrze), Waldemar Prusik, kapitan zespołu (27, Śląsk Wrocław), Jan Furtok (26, GKS Katowice), Roman Kosecki (22, Gwardia Warszawa). Po przerwie na miejsce Łukasika wszedł Ryszard Tarasiewicz (26, Śląsk Wrocław), Wdowczyka - Wiesław Cisek (25, Widzew Łódź), Koseckiego - Robert Warzycha (25, Górnik Zabrze).

Na tournée do Ameryki nie przybył Dariusz Dziekanowski, który opuścił zgrupowanie przedwyjazdowe kadry w Hawie, aby przypilnować osobiście spraw związanych z transferem do włoskiej Pescary, a jak krążą słuchy, może do belgijskiego Anderlechtu, czy francuskiego Bordeaux, bo ponoć interesują się Dziekanowskim jeszcze te dwa kluby. Dyrektor COS Jerzy Machaj powiedział, że istnieje szansa, że transfer Dziekanowskiego do Pescary może być najwyższym w historii transferem polskiego sportowca. Tymczasem wokół Dziekanowskiego narasta burza za rzekomo samowolne opuszczenie zgrupowania kadry. Są tacy działacze PZPN, którzy domagają się surowej kary.

Polska nie przegrała dotąd z Kanadą, wygrywając w 1973 roku 3:1, w 74 2:0, 75 8:1 i 4:1 oraz obecnie 2:1. Przed meczem z Kanadą, 13 lipca, drużyna polska rozegrała mecz międzypaństwowy z USA w New Britain, wygrywając 2:0.

Obydwie bramki strzelił Kosecki.

W wyjeździe za ocean nie biorą udziału piłkarze występujący w zagranicznych klubach - Boniek, Smolarek, Majewski, Młynarczyk, Matysik.

Po meczu trener reprezentacji Kanady Tony Taylor wysoko ocenił umiejętności zespołu polskiego, który jego zdaniem zagrał na światowym poziomie reprezentowanym przez futbol europejski. O swoim zespole powiedział, że podobał mu się fakt, iż po utracie dwóch goli piłkarze nie załamali się, zdobyli bramkę i wykazali wolę walki, której w zespole nie widział już od dawna. Trener polski Wojciech Łazarek stwierdził, że obydwie zespoły grały ambitnie, a wynik meczu świadczy o tym, że tradycyjnie tzw. zespoły słabsze systematycznie podnoszą swój poziom gry doganiając czołówkę. Łazarek skrytykował stan płyty boiska (była rzeczywiście fatalna - nierówna, za suchą i twardą, trawa źle przyszyta). Trener polskiej reprezentacji podkreślił, że coraz bardziej rysuje się trzon zespołu, który wystąpi w eliminacjach mistrzostw świata. Łazarek podziękował kibicom polskim za żywy, gorący doping, który uskrzydlił piłkarzy.

SZNAJDER MISTRZEM KANADY

Tytuł tenisowego mistrza Kanady zdobył 21-letni Andrzej Sznajder, wygrywając w finale z Martinem Laurendeau 6:1, 5:7, 6:4. Sznajder, z pochodzenia Polak, od chwili gdy w czerwcu przeszedł na zawodowstwo na 29 rozegranych meczów wygrał 28. Na światowej liście rankingowej zajmuje jednak odległe miejsce - 261.

SZERMIERKA

W Częstochowie odbyły się 60 mistrzostwa Polski w szermierce. Tytuły zdobyli: w szpadzie Mariusz Strzałka, we florecie Marian Sypniewski, w szabli Janusz Olech. Wśród kobiet we florecie Jolanta Królikowska, a w szpadzie pierwszą oficjalną mistrzynią kraju została Ewa Borowy.